

KULTURRÅDET
Arts Council
Norway

Norsk kulturråd

Fagadministrasjonen

Årsrapport 2015

INNHold

s. 2	Del I. Leders beretning
s. 3	Del II. Introduksjon til virksomhet og hovedtall
s. 5	Del III. Årets aktiviteter og resultater
	Hovedmål for Norsk kulturråd 2015
s. 5	Hovedmål 1 - Sikre sekretariatsressurser for det kollegiale organet Norsk kulturråd, styret for Fond for lyd og bilde og utvalget for Statens stipend og garantiinntekter
s. 6	Hovedmål 2 - Sørge for effektiv forvaltning av tilskudd
s. 8	Hovedmål 3 - Internasjonalt samarbeid på kulturfeltet
s. 13	Hovedmål 4 - Bidra til utvikling av museene
	Omtale av andre forvaltnings- og utviklingsoppgaver
s. 18	Kultur- og næringsprosjekter
s. 18	Forvaltnings- og utviklingsoppgaver på arkivfeltet
s. 19	Den kulturelle skolesekken
s. 19	Nasjonal aktør for kulturarv i Den kulturelle skolesekken
s. 19	Kulturrådets FoU-arbeid – forskning og utredning
s. 21	Historiske spill/friluftspill
s. 21	Fellesføringer
s. 23	Del IV. Styring og kontroll i virksomheten
s. 23	Kulturrådets overordnede vurdering av styring og kontroll i virksomheten
s. 23	Ny intern instruks om økonomi- og virksomhetsstyring
s. 23	Planprosesser, budsjett disponering og intern rapportering
s. 23	Risikostyring
s. 24	Tilskuddsforvaltning
s. 24	Oppfølging av revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen
s. 25	Samfunnssikkerhet og beredskap
s. 25	Del V. Vurdering av framtidssikter
s. 26	Del VI. Årsregnskap
s. 26	Ledelseskommentarer årsregnskapet 2015
s. 28	Prinsippnote årsregnskapet
s. 29	Oppstilling av bevilgningsrapportering
s. 32	Oppstilling av artsrapportering
s. 38	Foreløpig regnskap – Spilleoverskudd fra Norsk Tipping
s. 39	Vedlegg 1 - Beredskapsplan ved akutte og kritiske hendelser
s. 73	Vedlegg 2 Evalueringsrapport – beredskapsøvelse des. 2015

Del I. Lederens beretning

Totalt sett er Kulturrådets fagadministrasjon fornøyd med samlet måloppnåelse i 2015, og det er utført et godt bidrag til å oppfylle fastsatte hovedmål. Resultatene er i all hovedsak i henhold til planer.

Kulturrådets hovedoppgave er å legge til rette for at kunst og kultur skapes, bevares, dokumenteres og gjøres tilgjengelig for flest mulig, gjennom ulike tilskuddsordninger til kunst- og kulturfeltet. Fagadministrasjonen er sekretariat for tre styrende organ: Norsk kulturråd, styret for Fond for lyd og bilde og Utvalget for statens kunstnerstipend, og har i tillegg direktoratsoppgaver innenfor internasjonalt kultursamarbeid og museumsutvikling i direkte linje under Kulturdepartementet. Vi opplever at ressursituasjonen er stram, med et driftsbudsjett som i stor grad er bundet opp til lønn, husleie og drift av styre, råd og utvalg. Jeg mener likevel at vi gjennom svært kompetente medarbeidere løser både sekretariatsoppgaven og direktoratsoppgaven på en god måte.

De nye elektroniske løsningene for tilskuddsforvaltningen som ble etablert gjennom ESS-prosjektet, ble overført til linjeorganisasjonen fra 2015, og er tatt i bruk for alle de viktigste ordningene under Norsk kulturfond, Fond for lyd og bilde og Utvalget for statens stipend og garantiinntekter for kunstnere. Det er min vurdering at vi har kommet langt i utviklingen av systemet og effektivisering av tilskuddsforvaltningen, men at vi framover må prioritere arbeidet med internkontroll og IKT-sikkerhet, i tillegg til å innfase den resterende delen av tilskuddsporteføljen.

Den samlede ressursbruken ble holdt innenfor tildelt bevilgning i 2015. Vi holdt midler tilbake for å dekke inn en overskridelse av driftsbudsjettet til investeringsformål i 2014, samt en overskridelse i 2015 på det sentrale kapitlet for føring av merverdiavgift (nettoføringsordningen). De samlede lønnsutgiftene i Kulturrådet er gått ned som følge av nedbemanning i forbindelse med nedprioritering, utfasing og overføring av oppgaver til andre. Bruken av overtid er gått ned, og utgifter til konsulenter er også blitt lavere etter at ESS-prosjektet ble avsluttet. Utgiftene til honorar og øvrig drift av styre, råd og utvalg har imidlertid økt. For nærmere detaljer vises det til del VI. Årsregnskap.

Kulturrådet fikk i 2015 tydeliggjort sitt mandat med nye hovedmål, som ledd i oppfølgingen av rapporten *Gjennomgang av Norsk kulturråd (Kulturdepartementet 2014)*. Sommeren 2015 ble det gjennomført en organisatorisk tilpasning til det nye mandatet, noe som medførte at den tidligere kunst- og kulturavdelingen ble delt i to avdelinger, mens avdeling Laboratorium ble avvirket. Dette førte igjen til utskiftninger i ledergruppen, der avdelingsdirektøren for Laboratorium sluttet, og en avdelingsdirektør ble tilsatt i den nye kunstavdelingen i løpet av våren 2015.

2015 har ellers på flere måter vært et krevende år for fagadministrasjonen. Etter flere år med omstillingsprosesser som følge av sammenslåingen av ABM-utvikling og Kulturrådet, flytting til nye lokaler i Mølleparken 2, utvikling av nytt elektronisk søknads- og saksbehandlingssystem og oppfølging av rapporten *Gjennomgang av Norsk kulturråd (Kulturdepartementet 2014)*, har vi opplevd tilløp til slitasje i organisasjonen, med periodevis høyt sykefravær og noe turnover.

Sommeren 2015 fikk vi den triste nyheten om direktør Anne Aasheims alvorlige sykdom, noe som har preget både organisasjonen og ledergruppen. Fungeringer i flere ledd i ledelsen legger ytterligere press på personalressursene.

Til tross for at 2015 har vært et krevende år, er det for meg som fungerende direktør en glede å kunne konstatere at ledere og medarbeidere i Kulturrådet på en god måte har bidratt til at årets oppnådde resultater er tilfredsstillende.

Oslo, 15. mars 2016

Vibeke Mohr
Fungerende direktør, Norsk kulturråd

Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Kulturrådet ble opprettet i 1965 og er et statlig forvaltningsorgan underlagt Kulturdepartementet. Kulturrådet har som formål å stimulere samtidens mangfoldige kunst- og kulturuttrykk, og bidra til at kunst og kultur skapes, bevares, dokumenteres og gjøres tilgjengelig for flest mulig. Fagadministrasjonen har flere ulike forvaltningsoppgaver:

- Å være sekretariat for tre styrende organer: *Det kollegiale organet Norsk kulturråd (rådet)* som forvalter Norsk kulturfond, *Utvalget for Statens kunstnerstipend (SKS)* og *Styret for Fond for lyd og bilde (FLB)*.
- Å arbeide med en rekke utviklings- og forvaltningsoppgaver for museumssektoren, immateriell kulturarv, inkludering og mangfold.
- Å sikre forskning, utredning og evaluering på kunst- og kulturfeltet.
- Å ha ansvar for internasjonale oppgaver knyttet til EUs kulturprogram og kulturutvekslingsprogrammene innen EØS-finansieringsordningene.

Kulturrådets fagadministrasjon har tre roller:

- *forvalte* tilskuddsordninger til det frie profesjonelle kunst- og kulturlivet gjennom Norsk kulturfond, Statens kunstnerstipend og Fond for lyd og bilde. Videre forvalter Kulturrådet tilskudd til prosjekter og utviklingstiltak på museums- og arkivfeltet, samt andre tiltak og ordninger som faller inn under Kulturrådets virkeområde.
- være en pådriver for *utvikling* av kunst- og kulturfeltet. Kulturrådet initierer og støtter utvikling og nyskaping gjennom prosjekter, forsøksordninger, forskning, kunnskapsproduksjon og kunnskapsdeling.
- være *rådgiver* i kunst- og kulturspørsmål for statlig, fylkeskommunal og kommunal virksomhet, samt for aktører i kunst- og kulturfeltet.

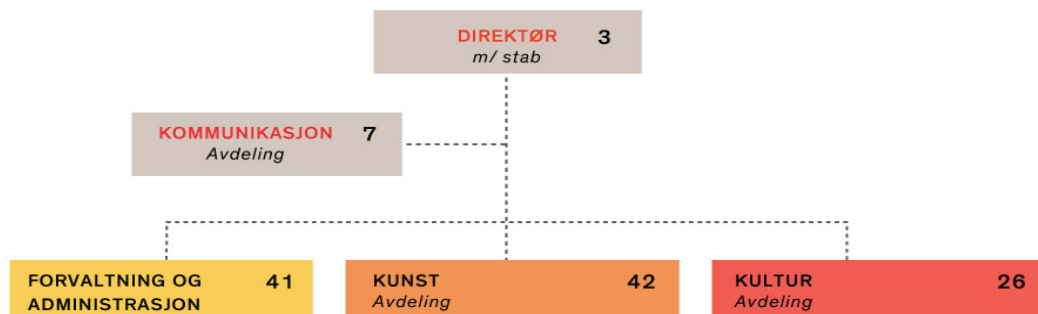
Som ledd i oppfølgingen av anbefalingene i rapporten *Gjennomgang av Norsk kulturråd (2014)* ble Kulturrådets mandat tydeliggjort i tildelingsbrevet for 2015 med nye hovedmål (jf. omtale i del III), og arkivutviklingsoppgavene ble fra 2015 overført til Riksarkivaren. Som et ledd i oppfølging av rapporten *Det muliges kunst (2014)*, ble det i 2015 også bestemt at sekretariatet for Den kulturelle skolesekken fra 2016 skulle overføres til Rikskonsertene.

Kulturrådet har i 2015 arbeidet med å implementere endringene som fulgte i kjølvannet av gjennomgangen, og gjennomførte sommeren 2015 også en organisatorisk tilpasning til det nye mandatet. Hovedgrepet her var å dele den tidligere kunst- og kulturavdelingen i to, slik at vi fikk et skarpere organisatorisk skille mellom sekretariatsoppgavene (kunstavdelingen) og direktoratsoppgavene (kulturavdelingen).

Fagadministrasjonen består nå av fire avdelinger: Kommunikasjonsavdelingen (avdelingsdirektør Janne Stang Dahl), Forvaltnings- og administrasjonsavdelingen (avdelingsdirektør Sønneve Ølnes), Kunstavdelingen (avdelingsdirektør Mariann Komissar) og Kulturavdelingen (fungerende avdelingsdirektør Espen Hernes). Direktør Anne Aasheim har vært sykmeldt siden august 2015, og Vibeke Mohr fungerer i hennes fravær. Ved inngangen til 2016 består fagadministrasjonen av 119 medarbeidere, noe som innebærer en nedgang i forhold til 2014. Nedgangen skyldes overføring av stillinger til hhv. Riksarkivaren (to årsverk til arkivutviklingsoppgaver) og Rikskonsertene (to stillinger til sekretariatet for Den kulturelle skolesekken fra 2016), samt nedbemanning som følge av at oppgaver er nedprioritert eller utfaset.

Kulturrådets fagadministrasjon er lokalisert i Oslo. Organisasjonskartet er vist i fig 1. Tabell 1 viser utvalgte volumtall for Norsk kulturråd 2014-2015, og tabell 2 viser nøkkeltall fra årsregnskapet 2014-2015:

Figur 1: Organisasjonskart

Tabell 1: Utvalgte volumtall for Norsk kulturråd 2014-2015.

	2014	2015
Totalt antall søkere til tilskuddsordningene (Kulturfondet, FLB, SKS, Utviklingsmidler museum/arkiv, Sikringsmidler, Norsk-islandsk samarb. Kultur og næring)	18 400	18 996
Totalt antall tildelinger	3 707	4 374
Antall besøkende på Kulturradet.no	557 000	552 000
Antall medieomtaler/ Retriever	4 414	5 137
Antall følgere Twitter	15 000	19 500

Tabell 2: Nøkkeltall fra årsregnskapet 2014-2015

	2014	2015
Antall årsverk ¹	117	113
Samlet tildeling	980 358 959	976 432 000
Driftsutgifter ²	150 942 556	145 323 234
Lønnsandel av driftsutgifter ³	57,5 %	67,8%
Konsulentandel av driftsutgifter ⁴	21,6 %	13,4%

¹Nøkkeltallet antall årsverk fremkommer i årsregnskapet, jf. oppstilling av artskontorrapportering og noteopplysning om utbetalinger til lønn (note 2). Beregningen er hentet ut av lønnsystemet og er foretatt ut fra den årsverksdefinisjon som er utarbeidet av DFØ som tilbyr av fellestjenester for lønn og regnskap i staten, og omfatter både eksternt og internt finansierte stillinger i Kulturrådet.

²Driftsutgifter er definert som «utbetalinger til lønn» pluss «andre utbetalinger til drift», jf. oppstilling av artskontorrapportering i årsregnskapet.

³Lønnsandel av driftsutgifter er definert som «utbetalinger til lønn» delt på driftsutgifter, jf. oppstilling av artskontorrapportering i årsregnskapet og beregning av nøkkeltallet driftsutgifter, omtalt over. Lønnsutgiftene omfatter lønn og sosiale utgifter mv. for ansatte i Kulturrådet samt utgifter til honorar og sosiale utgifter for medlemmer i styre, råd og utvalg mv.

⁴Konsulentandel av driftsutgifter er definert som utbetalinger til «kjøp av fremmede tjenester», delt på driftsutgifter, jf. oppstilling av artskontorrapportering i årsregnskapet og beregning av nøkkeltallet driftsutgifter, omtalt over. Konsulentkjøp inkluderer kostnader til drift og utvikling av elektronisk søknads- og saksbehandlingssystem.

Nedgangen i driftsutgifter skyldes i hovedsak at ESS-prosjektet (utvikling av elektronisk søknads- og saksbehandlingssystem) ble avsluttet i 2014. Videre drift og utvikling av systemet ble overført til linjeorganisasjonen fra 2015, noe som har medført en nedgang i utgifter til konsulenter. Økningen i lønnsandelen av driftsutgifter skyldes i hovedsak ny bokføringspraksis for prosjektstillinger, jf. omtale i ledelseskommentarene til årsregnskapet. I realiteten er det en nedgang i lønnsutgifter til ansatte i fagadministrasjonen, men en økning på nær 1 mill. kroner i forhold til 2014 i honorarer til styre, råds- og utvalgsmedlemmer.

Del III. Årets aktiviteter og resultater 2015

Kulturrådet har som formål å stimulere samtidens mangfoldige kunst- og kulturuttrykk, og bidra til at kunst og kultur skapes, bevares, dokumenteres og gjøres tilgjengelig for flest mulig.

Fagadministrasjonen bidrar til å oppfylle dette formålet gjennom å sikre sekretariatsressurser og forberede beslutningene i det kollegiale organet Norsk kulturråd, styret for Fond for lyd og bilde og utvalget for Statens kunstnerstipend. Videre skal fagadministrasjonen sørge for effektiv forvaltning av tilskudd, bidra til internasjonalt samarbeid innenfor kulturfeltet og utvikling av museene.

De styrende organ har gitt positive tilbakemeldinger på fagadministrasjonens arbeid, både hva gjelder møtegjennomføring, møteforberedelser og faglig kvalitet i tilrådingene i 2015.

Ansvar for drift og utvikling av det elektroniske systemet for søknads- og tilskuddsforvaltningen ble fra 2015 overført fra prosjektorganisasjonen til linjeorganisasjonen. Flere nye moduler og tilskuddsordninger er innlemmet i systemet i 2015, og Kulturrådet har dermed effektivisert tilskuddsforvaltningen ytterligere.

Kulturrådets aktivitetsnivå innenfor det internasjonale feltet har vært høyt også i 2015. Kulturrådet har en pådriverrolle for å sikre internasjonalt samarbeid innenfor kulturfeltet, og samarbeider med en rekke sentrale aktører både nasjonalt og internasjonalt.

Kulturrådet har videreført arbeidet med å utvikle museumssektoren og har styrket rollen som rådgiver i museumssaker. Et sentralt virkemiddel i 2015 var programbasert utlysning av prosjektmidler knyttet til museenes samfunnsrolle, digitale utvikling, samlingsforvaltning og sikring.

Kulturrådet mener ressursbruken har vært effektiv i 2015, både i forhold til hva Kulturrådet har brukt ressurser på og hvordan ressursene er brukt. I neste avsnitt oppsummeres aktiviteter, resultater og måloppnåelse i 2015.

Samlet sett er Kulturrådet fornøyd med resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2015.

Hovedmål for Norsk kulturråd 2015 - fagadministrasjonen

Hovedmål 1: Sikre sekretariatsressurser for det kollegiale organet Norsk kulturråd, styret for Fond for lyd og bilde og utvalget for Statens stipend og garantiinntekter

Resultatmål 1.1 - Sekretariatene for rådet, styret og utvalgene er profesjonelle, faglige, grundige og effektive

Styringsparametre:

- *Møtene gjennomføres effektivt*
- *Rådet, styret og utvalget er tilfreds med tilretteleggingen og leveransen*
- *Det er god dialog og tillit mellom sekretariatet, rådet, styret og utvalget*

Målet ble evaluert i form av diskusjon og innspill til fagadministrasjonen på årets siste møter for råd, styre og utvalg. Når det gjelder møtegjennomføring, var de kollegiale organene fornøyd med at møtedokumenter nå distribueres via e-rommet Confluence, men understreket viktigheten av at dokumenter ferdigstilles i god tid før møtene. Samtlige kollegiale organer er fornøyd med innføringen av elektronisk søknadsbehandling (eSak), særlig gjelder det fagutvalgene under Kulturrådet og styret for FLB, men systemet er ikke optimalt for behandling av lyd- og billedmateriale. Dette meldes spesielt fra et par av stipendkomiteene, men også fra rådets medlemmer. Økende antall søknader på flere støtteordninger ble også nevnt som en utfordring.

Fra både styre, utvalg og råd ble det understreket at de opplever at fagadministrasjonen innehar høy kompetanse og gjør en god jobb med å forberede og innstille søknader/saker i forkant av fagutvalgenes og rådets møter. De er trygge på at beslutningsgrunnlaget de vurderer og vedtar saker på grunnlag av, er det beste, og har generelt stor tillit til administrasjonens arbeid. Fra samtlige organer ble det nevnt at utviklingen i kunst- og kulturfeltet og krav fra feltet om at støtteordninger skal være i tråd med denne utviklingen, gjør at etterspørselen etter kunnskap (utredninger og evalueringer) er økende.

Det vises for øvrig til egne årsrapporter for Norsk kulturfond, Fond for lyd og bilde og Statens kunstnerstipend.

Hovedmål 2: Sørg for effektiv forvaltning av tilskudd

Resultatmål 2.1 - Et brukervennlig og velfungerende elektronisk system for tilskuddsforvaltningen

Styringsparametre:

- *Søkere og andre brukere opplever at systemet og søkeprosessen fungerer godt*
- *Andelen av Kulturrådets tilskuddsportefølje som er fasett inn i systemet og behandles elektronisk*
- *Saksbehandlingstid*

Det vil i 2016 bli gjennomført en brukerundersøkelse der en vil måle brukernes opplevelse av det elektroniske søknadssystemet, eSak, og søkeprosessene i Kulturrådet. Resultatene av denne vil først bli innrapportert i årsrapporten for 2016. Vi vil i løpet av 2016 også etablere rutiner for å gjennomføre slike målinger regelmessig. Brukerundersøkelsene vil være et godt utgangspunkt for forbedring og videre utvikling av systemet.

eSak er i løpet av 2015 utvidet med modulen eKontrakt og ferdigstilling av eRegnskap og eHjemmel. Det har vært fokus på forenkling og brukervennlighet, og automatisering av kontrollhandlinger. Arbeidet med å forenkle Kulturrådets tilskuddsordninger pågår, og i 2015 er det gjennomført sammenslåinger og flytting av frister for å skille ordninger fra hverandre og gjøre søkeprosessen tydeligere. Høsten 2015 inngikk vi en avtale med Altinn. Altinns skjemaløsning vil gi bedre og mer fleksible skjemaer for våre tilskuddsordninger. Prosjektet blir en satsning for 2016, hvor målet er å gjøre søknads- og rapporteringsskjemaene bedre, sikre god veiledning og gjenbruk/autoutfylling av data, samt sikker autentisering av brukerne (ID-porten). Videre omhandler også prosjektet mottak av strukturerte data fra skjemaene, som legger til rette for videre utvikling av statistikkproduksjon. 2015 er således et år hvor mye av grunnlaget for forbedring og forenkling av vår oppgaveportefølje ble lagt.

Til sammen åtte nye ordninger har kommet inn i eSak-systemet i 2015.

Følgende eksisterende ordninger er fasett inn i systemet:

- Norsk kulturfond - Innkjøpsordning allmenne kulturtidsskrift
- Norsk kulturfond - Tilskuddsordning for driftsstøtte
- I tillegg er følgende nye ordninger i eSak 2015 fasett inn (som følge av omstrukturering, sammenslåing av ordninger eller nyopprettede ordninger):
- Fond for lyd og bilde - Markedsføring av musikkutgivelser
- Fond for lyd og bilde - Markedsføring av kortfilm/dokumentarfilm
- Norsk kulturfond - Arrangørstøtte visuell kunst
- Norsk kulturfond - Tilskuddsordning for litteraturformidling
- Norsk kulturfond - Tilskuddsordning for litteraturprosjekter
- Norsk kulturråd - Historiske spel og friluftsspel

Ordninger som ennå ikke er faset inn er: Museumsprogrammene og innkjøpsordningene for litteratur. I tillegg skal budsjettøknadene til Kulturdepartementet fases inn (ABM-statistikk).

En langsiktig strategiplan for eSak, e18, er utarbeidet. eRapportmodulen planlegges i kjølvannet av ny skjemasløsning, da rapporteringsskjemaene skal bygge på samme Altinn-løsning.

Saksbehandlingstiden er knyttet til utvalgs-/komite-/rådsmøter, så mer effektivt saksbehandlingssystem påvirker ikke den totale saksbehandlingstiden direkte. Men ressurser brukt til mottaksregistrering, registrering av ettersendte dokumenter og utsending av saksdokumenter til kollegiale organer er redusert som følge av effektiviserte prosesser og rutiner. Alt sendes elektronisk, og systemet gir mulighet for å foreta masseoppdateringer, samt masseutsendelser av brev og andre henvendelser. Den nye regnskapsmodulen gir store tidsbesparelser for administrasjonens arbeid med utbetaling av midler.

Det er etablert et saksbehandlerforum der saksbehandlerne kan dele erfaringer. Videre er det etablert interne retningslinjer og rutiner for saksbehandlingsskjemaene i systemet. Dette bidrar til å forenkle og samordne saksbehandlingen.

Resultatmål 2.2 - Et godt faglig beslutningsgrunnlag, og oppfølging og kontroll i henhold til sentrale krav for tilskuddsforvaltningen

Styringsparametre:

- *Råd, styre og utvalg opplever at de får gode beslutningsgrunnlag for sine vedtak (se rapportering under hovedmål 1)*
- *Sikret kunnskap gjennom rapportering og statistikk*
- *Gjennomførte tiltak for å styrke internkontrollen, herunder innlagte kontrollpunkter i det elektroniske systemet for tilskuddsforvaltning*

Statistikkfangst fra eSak er noe forbedret i 2015, ved at det er etablert en statistikkdatabase, som skal utbedres videre i 2016.

eKontrakt (erstatte tilskuddsbrev med vilkår og akseptskjema) er satt i drift høsten 2015. Dette forenkler administrering av tilskuddsbrev betraktelig, samt legger til rette for bedre kontroll og purre rutiner i forbindelse med oppfølging av tilskudd.

Det er utarbeidet en kontrollmatrise til bruk ved gjennomgang av rapporter fra tilskuddsmottakerne. Det er gjennomført opplæring i sentralt regelverk og bruk av kontrollmatrisen i de fleste av seksjonene som arbeider med tilskuddsforvaltning i Kulturrådet.

Det er gjennomført en omfattende kontroll og gjennomgang av saldi for tilskuddsordningene i Norsk kulturfond høsten 2015. Gjennomgangen vil være utgangspunktet for å etablere mer tilfredsstillende rutiner for kontroll og oppfølging av Norsk kulturfond, herunder rutiner for omdisponeringssaker.

Resultatmål 2.3 - Sørge for god informasjon om tilskuddsordninger, søknadsfrister og søknadsprosedyrer, samt god veiledning og brukerstøtte

Styringsparametre:

- *Brukervennlig og tilgjengelig informasjon på Kulturrådets nettsider og Mitt nettsted*
- *Klar og tydelig informasjon i tilskuddsbrev*
- *Etablerte tiltak for å sikre god brukerstøtte*
- *Søkere opplever at de får nødvendig veiledning i søknadsprosessene*

Det er en løpende oppgave å sørge for brukervennlig og tilgjengelig informasjon på Kulturrådets nettsider. Våren 2015 ble det gjennomført en spørreundersøkelse på kulturradet.no for å måle brukernes tilfredshet og avdekke forbedringsbehov. 1 663 svarte på undersøkelsen. 72 prosent av brukerne er fornøyde med nettsidene og tre av fire fikk gjort det de kom for (77 %). Det kom inn 448 forslag til forbedringer. Undersøkelsen har gitt oss nyttig innsikt som vi tar med oss i det konkrete arbeidet med å forbedre nettsidene slik at de dekker brukernes behov.

Det er gjort tiltak for å forbedre retningslinjer og utlysningstekster for alle Kulturrådets ordninger. Arbeidet videreføres i 2016 og ses i sammenheng med forenklings- og samordningsarbeid som pågår i organisasjonen.

Det er foretatt en gjennomgang av ordlyd og innhold i tilskuddsbrev i forbindelse med den nye kontraktsmodulen.

Brukerstøtteapparatet er godt etablert og velfungerende. Det er fortsatt en utfordring at søkerne venter til de siste timene med å levere søknadene, men brukerstøtteapparatet er rigget til å håndtere dette. Innføringen av saksbehandlersystemet har gitt økt forvaltningsmessig likebehandling.

Det vil bli gjennomført en brukerundersøkelse i løpet av 2016, jf. omtale ovenfor. Resultatene av denne vil være utgangspunkt for videre utvikling av veiledningsfunksjoner og brukerstøtte for søkerne.

Hovedmål 3: Internasjonalt samarbeid på kulturfeltet

Resultatmål 3.1 - Kulturfeltet har godt utbytte av den konvensjonen og de ordningene Kulturrådet arbeider med, dvs. Konvensjonen om immateriell kulturarv, EUs rammeprogram Kreativt Europa, EØS-kulturutvekslingsprogrammene, Norsk-islandsk kultursamarbeid og Memory of the World

Styringsparametre:

- *God dialog med forvalterne av ordningene*
- *Støtte potensielle søkere, prosjektdeltakere og andre interessenter*
- *God informasjon om mulighetene som ordningene gir og formidling av resultatene til kulturfeltet og andre interessenter*

Konvensjonen om immateriell kulturarv

Arbeidet med implementering av UNESCOs konvensjon av 17. oktober 2003 om vern av den immaterielle kulturarven er delegert fra Kulturdepartementet til Kulturrådet. I tråd med signalene i St.prp. nr. 73 (2005-2006), er det arbeidet videre med urfolks og nasjonale minoriteters immaterielle kulturarv. Kulturrådet har løpende kontakt med Sametinget i arbeidet med samisk immateriell kulturarv, holdt innlegg om arbeidet med konvensjonen på årsmøtet til Norske Kveners forbund og arrangert seminar om taternes/romanifolkets immaterielle kulturarv.

I 2015 ble den tredje nominasjonsrunden til UNESCOs lister og fortegnelser gjennomført. Det kom inn fire nominasjonsforslag. Kulturrådets eksterne fagkomité deltok i vurderingene. I tråd med anbefalingene fra komiteen ble nominasjonsforslaget til Oselvarverkstaden oversendt Kulturdepartementet. Forslaget behandles på UNESCOs ellefte ordinære møte i den mellomstatlige komiteén, i november/desember 2016.

Kulturrådet arbeidet med å se på hvordan man kan ivareta konvensjonens krav om en nasjonal fortegnelse over immateriell kulturarv i Norge, og deltok på et nordisk møte i Gøteborg om konvensjonen der dette var et sentralt tema. Kulturrådet har drevet aktiv, utadrettet virksomhet på flere nivåer, blant annet gjennom deltakelse på nettverkskurs med UNESCO-instruktører og nordisk møte med organisasjoner/institusjoner som har ansvar for å implementere konvensjonen.

Kulturrådet deltok ikke på UNESCOs tiende ordinære møte i den mellomstatlige komiteén, men de akkrediterte NGOene var til stede. Norges Håndverksinstitutt ble innvalgt i Evaluation Body for fire år og vil bistå UNESCO i behandling av nominasjonsforslag til de internasjonale listene og fortegnelsen. I tillegg ble to nye NGOer anbefalt akkreditert. De to NGOene som kan bli akkreditert i juni 2016 var Norsk etnologisk gransking (Norsk Folkemuseum) og Forbundet Kysten.

EUs rammeprogram Kreativt Europa

EU-programmet Kreativt Europa har en ramme på 1,46 milliarder euro og pågår i tidsrommet 2014-2020. Ansvaret for veiledning og informasjon til norske søkere til Kreativt Europa er delt mellom Norsk kulturråd og Norsk filminstitutt med Norsk kulturråd som koordinerende instans. Arbeidet er delvis finansiert av Kreativt Europa og formaliseres årlig i en avtale mellom Kulturrådet og EU-kommisjonen (DG Education and Culture).

Kulturrådet har i 2015 informert og veiledet norske kunst- og kulturaktører om delprogrammet for kultur ved møter med søkere, informasjonsmøter, e-post, web og sosiale medier. Det ble holdt 10 informasjonsmøter med påfølgende veiledning utenfor Oslo. Det ble holdt to informasjonsmøter i Kulturrådets lokaler i Oslo. I tillegg ble det holdt over 40 bilaterale møter med potensielle søkere.

Kulturrådet deltok i løpet av 2015 aktivt i samarbeidet mellom de europeiske kontaktpunktene for programmet. Det var bilaterale møter med kontaktpunktene i UK og Litauen, i tillegg til de ordinære deskmøtene på europeisk nivå. Utdelingen av EUs kulturminnepris foregikk i Oslo i juni 2015.

Det ble i 2015 gitt støtte i tre ulike ordninger under Kreativt Europas delprogram for kultur. Ordningen for støtte til samarbeidsprosjekter hadde frist i oktober 2015. Resultatene for utlysningen fra oktober 2014 forelå i april 2015, og 84 av totalt 603 søknader fikk innvilget støtte. Ni norske aktører deltar i prosjektene. Til sammen utgjør støtten til disse prosjektene nær en million euro.

Bokbyen Forlag fra Tvedestrand mottok støtte til oversettelse av litteratur fra Kreativt Europa i 2015. Tre baltiske og en skotsk forfatter vil bli oversatt til norsk i prosjektet. 18 norske boktitler fra 14 norske forfattere blir oversatt til europeiske språk gjennom støtte fra Kreativt Europa til utenlandske forlag. I 2015 ble det og gitt tilskudd til åtte europeiske plattformer for fremme av europeiske talent på tvers av landegrensene. I seks av disse plattformene deltar sentrale norske aktører.

EØS-kulturutvekslingsprogrammene

Norsk kulturråd har en aktiv rolle som programpartner i seks av de ti landene som har EØS-kulturutvekslingsprogrammer: Latvia, Litauen, Polen, Portugal, Romania og Tsjekkia. Arbeidet reguleres gjennom en egen kontrakt med Financial Mechanism Office i Brussel. Totalt hadde Kulturrådet et budsjett på 3,9 mill. kroner til disposisjon for arbeidet.

Kulturrådet arbeider både med de ansvarlige kulturmyndighetene i mottakerlandene og med informasjon og veiledning til norske kulturaktører om EØS-kulturutvekslingsprogrammene. Per juni

2015 var alle åpne utlysninger gjennomført og prosjektmidler tildelt. Kulturrådet har aktivt informert om alle utlysninger gjennom e-poster, telefon, møter og sosiale medier.

Kulturrådet har i 2015 deltatt i møter i tildelingskomiteene («Selection Committees») for alle de seks programmene. Kulturrådet har oppnevnt uavhengige norske eksperter til programmet i Tsjekkia. Kulturrådet er i kontinuerlig kontakt med programansvarlige i mottakerlandene om gjennomføringen av programmene. Kulturrådet møter mottakerlandene regelmessig gjennom samarbeidskomitemøter («Cooperation Committees»). I 2015 deltok Kulturrådet i 14 slike møter. Flere av møtene ble avholdt i Norge, blant annet i Bergen, Kirkenes og Lofoten. I tillegg ble det avholdt flere arbeidsmøter. Kulturrådet deltok også i et felles møte for ansvarlige for alle de ti EØS-kulturutvekslingsprogrammene i Praha i oktober.

Kulturrådet følger opp alle de norske partnere i samarbeidsprosjektene. Per desember 2015 er det 137 norske projektaktører med i EØS-programmene. Det ble gjennomført fire partnersamlinger i Oslo for de nye norske partnerne. I tillegg bidro Kulturrådet i gjennomføringen av flere partnerskapsseminarer og evalueringsseminarer i mottakerlandene i 2015. Kulturrådet initierte en erfaringsinnsamling blant de 137 norske partnerne i prosjektene. Resultatet av denne blir samlet i en rapport om de norske erfaringene med EØS-kultursamarbeidet.

Det er særlig arbeidet med synliggjøring av resultatene av prosjektene i 2015. Vår Facebook-side (som drives sammen med Riksantikvaren) hadde ved utgangen av 2015 over 2 000 følgere. I tillegg er det lagt en brosjyre og en fotoutstilling som skal dokumentere EØS-kultursamarbeidet, i samarbeid med Riksantikvaren.

Norsk-islandsk kultursamarbeid

Norsk-islandsk kultursamarbeid mottok 27 søknader for 2015-avsetningen. Dette er en sterk nedgang i antall søknader sammenlignet med utlysningen for 2014. Antall tildelinger under utlysningen var 22. Det rapporteres et mindreforbruk på kr. 40 000 i forhold til tildelt ramme for ordningen. Dette skyldes tilbakeføring av ett tilskudd, og at to tilskudd ikke ble hevet før årsavslutningen.

Tabell 3: Søknader til Norsk-islandsk kultursamarbeid 2015

	2013	2014	2015
Antall søknader	74	87	27
Antall tildelinger	44	33	22
Søknadssum	6 388 343	7 639 815	2 302 509
Avsetning	1 447 000	1 449 000	1 547 000
Tildeling i % av søknadssum	23%	19%	67%

Utllysning for 2016 avsetningen åpnet 19.10.2015. Det ble mottatt 65 søknader innen søknadsfristen 15.12.2015. Antall søknader tilsvarer dermed antallet i årene før omleggingen. Det kan dermed antas at omlegging av søknadsfrist, samt overgang til elektronisk søknadssystem, var de primære årsakene til det lave antallet søknader i 2015.

Verdens dokumentarv - Memory of the World

Memory of the World (MoW) er ett av flere UNESCO-programmer der målet er å synliggjøre og bevare kulturarven. «Norges dokumentarv» er den norske delen av UNESCOs Memory of the World-register. Norsk kulturråd er sekretariat for dette arbeidet og for den norske komiteen for verdens dokumentarv. I 2015 gjennomførte komiteen utlysning og begynte saksbehandlingen av innførsler til det internasjonale registeret. Det kom inn 7 nominasjonsforslag innen fristen. Sluttbehandlingen av nominasjonsforslagene vil finne sted i februar 2016. Det ble også gjennomført en formidlingskonferanse i juni.

Resultatmål 3.2 - Kunnskapen om hvordan internasjonalt samarbeid kan bidra til å utvikle kultursektoren i Norge skal styrkes

Styringsparametre:

- *Innhente og tilgjengeliggjøre statistikk, både egenprodusert og gjennom nasjonalt, nordisk og europeisk samarbeid*
- *Fremskaffe kunnskap om behovene i feltet med utgangspunkt i eksisterende aktivitetsnivå*
- *Gjennomføre tiltak for å ivareta kulturfeltets behov*

Kulturrådet registrerer informasjon om søknader med internasjonal dimensjon. Saksbehandlerne på alle Kulturfondets ordninger merket alle søknader som faller innenfor vår definisjon av internasjonal dimensjon. Ettersom søknader til første hovedrunde i 2015 har innsendingsfrist i desember 2014, kom rapporteringskravet i tildelingsbrevet for sent til å ta med alle søknader. Det kom inn 7 992 søknader til fondet i 2015 og 123 søknader til administrasjonsordningene i 2015, av disse fikk 5 848 muligheten til å velge nevnte seleksjonskriterium (73 prosent). 971 av 5848 søknader der dette ble målt hadde en internasjonal dimensjon. Av disse ble 475 (ca. 50 %) innvilget. Til sammenligning er innvilgelsesprosenten totalt i Kulturfondet 37 %. Innvilgelsesprosenten er dermed høyere for prosjekter med internasjonal dimensjon.

I 2015 mottok Norsk kulturråd i underkant av 20 000 søknader til om lag 60 søkbare tilskuddsordninger fordelt på Norsk kulturfond, Fond for lyd og bilde (FLB), Statens kunstnerstipend (SKS). 361 av disse søknadene ble sendt av utenlandske statsborgere. 17 prosent av de utenlandske statsborgerne ble innvilget støtte.

Fra 2014 har Kulturrådet inkludert søknader til prosjekter i utlandet som en egen kategori i den årlige, fylkesvise statistikken fra Kulturfondet.

For 2015 ble det samlet inn data fra 119 museer. Statistikken gir et bilde av ressurser, innsats, aktiviteter og resultater i norske museer. Gjennom Kulturrådets deltakelse i The European Group on Museum Statistics (EGMUS) deles og sammenlignes de norske dataene med andre land. Mye av materialet publiseres på www.egmus.eu som et bidrag til videre utvikling av kunnskap om museumssektoren i europeisk sammenheng. Som leverandør av offisiell statistikk til SSB og som medlem av SSBs Statistikkråd settes Kulturrådet i forbindelse med aktiviteten i EUs statistikkontor Eurostat.

Når det gjelder bransjestatistikk for musikk og litteratur, har vi skandinaviske medlemmer av fagreferansegruppene i prosjektet.

Kulturrådets internasjonale strategi har som mål å styrke kunnskapen om hvordan internasjonalt samarbeid kan bidra til å utvikle kultursektoren i Norge. Arbeidet med å implementere Kulturrådets internasjonale strategi ble videreført i 2015. Det ble nedsatt en intern arbeidsgruppe som vurderte behovet for tiltak i organisasjonen og behov for kunnskapsgrunnlag, og kom med forslag til tiltak for videre oppfølging.

Resultatmål 3.3 - Kulturrådet har god samhandling med relevante aktører både nasjonalt og internasjonalt som arbeider med forvaltning og utvikling av kultursektoren.

Styringsparametre:

- *Deltakelse i relevante nettverk og andre typer internasjonalt samarbeid*
- *Samarbeid med relevante aktører i Norge*

Kultursamarbeid i Østersjøområdet

Kulturrådet har videreført deltakelse i styringsgruppa for kulturarvssamarbeid i Østersjøområdet; Monitoring Group for Cultural Heritage in the Baltic Sea States. I 2015 ble det avholdt to møter der ny strategi for samarbeidet ble vedtatt. Neste kulturarvforum har tema "From Postwar to Postmodern – 20th Century Built Cultural Heritage" og arrangeres i Kiel 28.-30. september 2016. Det har tidligere blitt avholdt fem slike fora innenfor dette samarbeidet, og sist i 2013 i Tallinn. I tillegg til Kulturrådets deltakelse i styringsgruppa har det også i 2015 vært aktive arbeidsgrupper med deltakelse fra representanter fra den norske museumssektoren; arbeidsgruppa for undervannsarkeologi, for kystkultur og arbeidsgruppa for nyere kulturminner som til nå har arbeidet med planlegging av det neste kulturarvforumet.

Europarådet – Enlarged Partial Agreement for Cultural Routes in Europe

Kulturrådet har siden 2011 på oppdrag fra Kulturdepartementet representert Norge i delavtalens styringsgruppe (Governing Board) og arbeidsutvalg (Bureau). Delavtalen skal bidra til formidling og bevaring av kulturarv gjennom temabaserte ruter, nettverk og prosjekter. I 2015 deltok Kulturrådet på fire møter i arbeidsutvalget, ett møte i styringsgruppen og ett Advisory Forum.

Preliminary Evidence of Spillover Effects in Europe

Kulturrådet er partner i et større forskningssamarbeid som skal undersøke eksempler og metoder for å måle effekter og samfunnsmessige virkninger av tilskudd til kunst og kultur. Prosjektet ledes av Arts Council England, Arts Council Ireland, Creative England og ECCE. I 2015 ble prosjektet ferdigstilt med rapporten *Cultural and creative spillovers in Europe. Report on a preliminary evidence review*.

IFACCA

Kulturrådet har prioritert aktiv deltakelse i den internasjonale sammenslutningen av kulturråd, IFACCA. I september 2015 inviterte Kulturrådet til et møte i det europeiske avsnittet av IFACCA i Oslo, og 13 kulturråd fra hele Europa deltok. I tillegg deltok representanter for kulturdepartementene i Latvia og Tsjekkia, invitert av Kulturrådet gjennom EØS-samarbeidet.

I tilknytning til møtet holdt representanten for det skotske kulturrådet, Creative Scotland, et innlegg for ledergruppen i Kulturrådet. I forkant av møtet ble det organisert en paneldebatt om europeisk kulturpolitikk i Kulturhuset på Youngstorget, i samarbeid med Ultima-festivalen. Representanter som var i Oslo i forbindelse med IFACCA-møtet, ble invitert inn som innledere. Oppmøtet var godt og interessen for temaet var stor.

Norske kulturdata i Europeana

Europeana er en felles portal til europeisk kulturinnhold. Kulturrådet er nasjonal aggregator for norsk museums- og arkivinnhold til Europeana. Europeana inneholder per 31. desember 2015 ca. 48 mill. objekter, hvorav 2,9 mill. objekter fra Norge. Norges bidrag til Europeana kommer fra ca. 300 institusjoner, vesentlig innenfor arkiv- og museumsfeltet (inklusive universitetsmuseene). Materialet omfatter ca. 2 mill. bilder, 1 500 videoer og 800 lydfiler.

Hovedmål 4: Bidra til utvikling av museene

Resultatmål 4.1 - Kvalitet, kompetanse og samarbeid i museumssektoren er styrket, og museer tar en aktiv samfunnsrolle

Resultatmål 4.2 - Kunnskapsgrunnlaget for bedre analyse av tilstand og utvikling i museumssektoren er styrket

Styringsparametre:

- *Vurdert kvalitet og utviklingstrekk i museenes budsjettsøknader og investeringsøknader*
- *Gjennomført faglig dialogmøter med et utvalg museer basert på budsjettsøknadene*
- *Bedre nettbasert informasjon om museenes statistikk og rapportering, med målbart økt besøk på Kulturrådets museumssider*

Resultatmål 4.3 - Kulturrådets koordinerende rolle for samordning og samarbeid i museumssektoren er styrket

Styringsparametre:

- *Gjennomførte møter med museer med ansvar for faglige nettverk, arrangert en felles samling*
- *Arrangert møter og seminarer, blant annet samfunnsrolle og nasjonale minoriteter*
- *Gjennomført et felles møte med fylkeskommunene om museumsfeltet*

Kulturrådet har videreført arbeidet med å utvikle museumssektoren og har styrket rollen som rådgiver i museumssaker. Tilstandsrapporter og resultatindikatorer danner grunnlag for forslag til tiltak for bedre måloppnåelse i museumssektoren. Et sentralt virkemiddel i 2015 var programbasert utlysning av prosjektmidler knyttet til museenes samfunnsrolle, digitale utvikling, samlingsforvaltning og sikring.

Museenes budsjettsøknader og rapportering

Kulturrådet innhentet og gjennomgikk budsjettsøknadene for driftsstøtte i 2016 og rapporteringen for 2014 for museene under Kulturdepartementets budsjett; Kap 328 post 70 *Det nasjonale museumsnettverket* og post 78 *Ymse faste tiltak*, samt Kap 322 post 73 *Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design*. Rapportene fra museene danner grunnlaget for Kulturrådets forslag til budsjettproposisjonens rapportdel for kap. 328. Museenes budsjettsøknader og statistikk er et faglig grunnlag for dialog med enkeltmuseer, ved deltakelse i museumsmøter i fylker og andre sammenhenger der Kulturrådet møter museumssektoren. Kulturrådets arbeid med de faglige vurderingene har blitt styrket og videreutviklet i 2015. Metodikken har vært testet ut i samarbeid med enkelte utvalgte museer.

Museumsstatistikk

I 2015 ble det samlet inn data fra 119 museer. Materialet ga et bilde av ressurser, innsats, aktiviteter og resultater i norske museer for rapporteringsåret 2014. Kulturrådet utformet spørreskjemaer, innhentet data, kontrollerte og gjorde materialet tilgjengelig. Museumsstatistikken er et sentralt bidrag til videre utvikling av kunnskap om museumssektoren. Publikasjonen *Statistikk for museum 2014* bestod i 2015 av to deler for å øke brukervennligheten. Nytt av året var en egen publikasjon med nøkkeltall for hvert museum med driftsmidler fra Kulturdepartementet.

Kulturrådet er fast leverandør av offisiell statistikk til SSB, som også i 2015 innlemmet materialet i *Statistikkbanken*. Utdrag av museumsstatistikken ble publisert på SSBs nettsider og i *Kulturstatistikk*. Kulturrådet er medlem av Statistikkrådet i SSB og deltok også i 2015 i samarbeidsorganet for europeisk museumsstatistikk, EGMUS.

Vurdering søknader Nasjonale kulturbygg

Kulturrådet utarbeidet til Kulturdepartementet en museumsfaglig vurdering av investeringsøknader på kap. 320 post 73 Nasjonale kulturbygg. Vurderingene gjaldt museumsbygg, og ble gjort på bakgrunn av innsendte søknader, befaringer og de aktuelle museenes rapportering og budsjett-søknader. Av de totalt 26, fra 24 ulike søkere, var 13 søknader nye. De resterende 13 var fornyede søknader som Kulturrådet vurderte på nytt.

Statlig forsikring for gjenstander som lånes fra utlandet til utstillinger i Norge

I henhold til regelverket for statlig forsikring av gjenstander som lånes fra utlandet til utstillinger i Norge, har Kulturrådet den daglige administrasjonen av forsikringsordningen. Kulturrådet mottar søknader og innstiller til Kulturdepartementet på grunnlag av tilråding fra et rådgivende ekspertutvalg oppnevnt av Kulturrådet. I 2015 behandlet Kulturrådet én søknad om statlig forsikring som falt innenfor forsikringsordningen. I tillegg vurderte Kulturrådet en søknad under Utenriksdepartementets statsgaranti for norske utstillinger i utlandet. Kulturrådet har oppnevnt et eget utvalg som bistår i dette arbeidet; Jon Birger Østby (leder), Hans Jacob Bull, Truls Erik Pettersen og Mette Havrevold.

Sektorsamarbeid mot ulovlig handel med kulturgjenstander

Kulturrådet har administrative oppgaver knyttet til UNESCOs 1970-konvensjon om ulovlig handel med kulturgjenstander og § 23 i kulturminneloven med forskrift om utførsel og innførsel av kulturgjenstander. De tolv vedtaksinstusjonene, som er oppnevnt av Kulturdepartementet, sender kopi av søknader og vedtak til Kulturrådet for registrering. Kulturrådet bidro i planleggingen og gjennomføringen av Kulturdepartementets nordiske fagkonferanse om ulovlig handel med kulturgjenstander som ble arrangert i desember 2015. Kulturrådet har i 2015 gitt Kulturdepartementet innspill til den periodiske rapporteringen om nasjonal oppfølging av UNESCOs 1970-konvensjon om ulovlig handel med kulturgjenstander.

Sektorsamarbeid om kystkultur

Kulturrådet videreførte i 2015 sektorsamarbeidet om kystkultur med Riksantikvaren, Kystverket og Fiskeridirektoratet. Det har vært et nært samarbeid mellom de fire etatene og de tre maritime museumsnettverkene; nettverk for kystkultur og fiskerihistorie, nettverk for sjøfartshistorie og Kystverkmusea. Hovedsatsingen i 2015 var å peke ut kursen for videre samarbeid og stimulere til nye samarbeidsprosjekter om forvaltning og formidling av kystkultur.

Samlingsforvaltning

Museenes samlingsforvaltning skal være kunnskapsbasert, forutsigbar, planmessig og bærekraftig. Gjennom faglige råd, veiledninger og standarder arbeider Kulturrådet for en profesjonalisering og kvalitetsheving av museenes bygnings- og samlingsforvaltning. Kulturrådet publiserte i 2015 *Retningslinjer for avhending - Prioritering, avhending og destruksjon av kulturhistoriske museumsgjenstandar*. Retningslinjene er utarbeidet av Bymuseet i Bergen i samarbeid med Oslo museum og Randsfjordmuseene AS. I 2015 ble det utlyst prosjektmidler innenfor et program for samlingsforvaltning.

Kompetanseheving

For tredje år på rad ble kurset *Det relevante museum* arrangert i Trondheim i en uke i oktober. Kurset samlet 78 deltakere. Med støtte fra Kulturrådet var Museene i Sør-Trøndelag (MiST) lokal arrangør med faglig støtte fra Norsk Folkemuseum, Norges Museumsforbund og Nordiskt Centrum för Kulturarvspedagogik. Kurset har hvert år hatt som mål å bidra til økt refleksjon, tverrfaglig arbeid og nettverksbygging mellom museene. Tilbakemeldingene fra deltakerne var også i 2015 svært gode.

Kulturrådet arrangerte seminaret «Sikkert og bevisst» i Stavanger i februar 2015. På seminaret ble ulike verktøy og virkemidler for god sikring presentert. I 2015 publiserte også Kulturrådet «Veiledning for Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) i norske museer».

Faglige museumsnettverk

Kulturrådet koordinerer 24 nasjonale, faglige museumsnettverk. Nettverkene varierer i størrelse, tematikk og arbeidsform og aktivitetsnivå, men felles for alle er at aktiviteten koordineres av et hovedansvarlig museum. Kulturrådet har i løpet av 2015 gjennomført møter med Norsk Folkemuseum v/Eidsvoll 1814 om etablering av et nytt museumsnettverk med tema: demokrati og ytringsfrihet. Flere av nettverkene har søkt og mottatt støtte gjennom Kulturrådets programutlysning. Høsten 2015 igangsatte Kulturrådet arbeidet med å kartlegge og analysere nettverkens aktivitet og motivasjon.

Forskning og kunnskapsproduksjon på museumsfeltet

Kulturrådet skal bidra til at museene er aktive på den nasjonale og internasjonale forskningsarenaen. I 2015 har Kulturrådet støttet forskningsforberedende og kunnskapsproduserende prosjekter innenfor flere programråder, som blant annet har styrket samarbeidet mellom museene og relevante fagmiljøer. Nytt i 2015 var etableringen av Norsk museumstidsskrift. Tidsskriftet skal publisere fagfelleverderte, vitenskapelige artikler og skal favne bredden av forskning ved de norske museene. Tidsskriftet er initiert og driftes av Norges museumsforbund, utgis på Universitetsforlaget og er støttet av Kulturrådet gjennom en økning i virksomhetsstøtten til Norges museumsforbund.

Prosjekt- og utviklingstiltak på museumsfeltet

Et sentralt virkemiddel i arbeidet med å utvikle museumssektoren er utlysning av prosjekt- og utviklingsmidler. I 2015 ble tilskuddsordningen for prosjekt og utviklingstiltak på museumsfeltet finansiert med spillemidler og ikke som tidligere over Kap. 320 post 77. Utlysingen inviterte til prosjekter med tydelig overføringsverdi til hele eller store deler av museumssektoren.

Kulturrådet lyste ut fire programmer:

- Museenes samfunnsrolle; demokrati, menneskerettigheter og refleksjon
- Digital utvikling; fellesløsninger, økt kvalitet, rikere opplevelser
- Samlingsforvaltning; koordinering og prioritering i samlinger
- Sikring; ROS-analyser (risiko- og sårbarhet) og sikringsplaner

Kulturrådet mottok 123 søknader om samlet drøyt 133 mill. kroner, som er omtrent på samme nivå som tidligere post 77 i 2014. Det kunne søkes om prosjekter med varighet inntil 3 år. For 2015 ble det tildelt tilskudd til 56 prosjekter fordelt på 36 søkere. For flerårige prosjekter ble det gitt tilsagn om tilskudd for hele perioden, med forbehold om Kulturdepartementets videre fordeling av spillemidler til kulturformål. 26,255 mill. kroner ble stilt til disposisjon. 10 prosent av totalsummen, dvs. 2,625 mill. kroner, disponeres til Kulturrådets forvaltning av midlene.

Tabell 4: Spillemidler – fordeling av tilskudd og tilsagn

	2015	2016	2017
Program Samfunnsrolle	4 285 000	5 490 000	4 650 000
Program Digital utvikling	6 435 000	1 470 000	600 000
Program Samlingsforvaltning	3 894 000	4 740 000	1 000 000
Program Sikring/ROS-analyse	1 750 000		
Sikringsmidler	7 264 800	8 964 000	
Sum	23 628 800	20 664 000	6 250 000

Lanseringen og utlysningen fant sted i mars og søknadsfristen var 5. mai 2015. Erfaringen med programutlysning er god så langt. I løpet av en uke i oktober ble det gjennomført oppstartsseminarer

for de ulike programmene. Møtene bekreftet at de nye programmene gir større mulighet for å koordinere og koble prosjekter på mer definerte områder, noe som gir et godt grunnlag for målsettingen om å løfte kvalitet, kunnskap og kompetanse i hele museumssektoren.

Museenes samfunnsrolle

Programmet handler om hvordan museene kan bidra til å sette mennesket i sentrum og om hvordan museene i sterkere grad kan delta i den offentlige debatten. Prosjektene skal skape refleksjon gjennom relevante temaer og innfallsvinkler, som viser mangfoldet i det sammensatte samfunnet både i tid og rom, og som stiller spørsmål. Programmet har flere prosjekter med temaer knyttet til migrasjon og minoritetsproblematikk, og handler om alt fra dokumentasjon og formidling av urbefolkning og nasjonale minoriteter til problematisering av rasismebegrepet og videreutvikling av arbeidsmetoder knyttet til mangfold i museene.

I forbindelse med Kulturrådets 50-årsjubileum, arrangerte Kulturrådet i samarbeid med Norges museumsforbund seminar om museenes samfunnsrolle - *Tradisjoner til besvær?* Arrangementet fant sted på Hamar i forbindelse med det nasjonale museumsmøtet, og samlet 230 deltakere. På konferansen ble både museer og politikere satt på tiltalebenken og samfunnsrollen under debatt.

Digital utvikling

Prosjektene i dette programmet bidrar til fellesløsninger, økt kvalitet og rikere opplevelser. Det økonomiske tyngdepunktet i programmet ligger i utvikling av felles digitale løsninger, og midlene bevilges til videreutvikling av museenes basisverktøy, bedre datakvalitet og økt kompetanse på digitale verktøy. Flere av prosjektene handler om å koble det fysiske museumsbesøket med den digitale formidlingen.

Samlingsforvaltning

Programmets mål er å stimulere til bærekraftig samlingsforvaltning. Prosjekter som utvikler, oversetter eller implementerer metoder, standarder og verktøy knyttet til forvaltning av samlingene, har fått tilskudd. Felles for prosjektene er at de vil bidra til en effektivisering av museenes samlingsforvaltning gjennom kunnskapsproduksjon, formidling av erfaringer og koordinering av ressurser. Bygningsvern er en integrert del av programmet. Flere prosjekter skal ta i bruk Kulturrådets metode «Prioritering i bygningssamlinger» for å etablere en bedre begrunnet forvaltning av de kulturhistoriske bygningene.

Sikring/Ros-analyse

Prosjektene som søkte fikk alle tilskudd for å gjennomføre ROS-analyser (risiko- og sårbarhet) for alle sine avdelinger, som grunnlag for samlet sikringsplan for museet som helhet. Kulturrådets veileder for ROS-analyse og ev. andre standarder skal brukes og evalueres gjennom programdeltakelsen.

Sikringsmidler til museene

Kulturrådet forvalter den statlige tilskuddsordningen for sikringstiltak ved museene for å forebygge ødeleggelser ved brann, tyveri, ran, hærverk, naturskade og eventuell annen skade. Det kan gis tilskudd til inntil 60 % av totalkostnaden på tiltaket. Et rådgivende sikringsutvalg deltok i vurderingen av søknadene. Sikringsutvalget besto i 2015 av Truls Erik Pettersen (leder), Karin Axelsen (Riksantikvaren), Ove Magnus Bore (Norges museumsforbund), Leif Riis (Forsvarsbygg) og Terje Olav Austerheim (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap).

Rammen for ordningen i 2015 var på 9.015 millioner kroner finansiert over spillemidlene med søknadsfrist 15. oktober. Det kom inn 38 søknader fra 18 ulike museer med en samlet søknadssum på 5,13 mill. kroner. 33 søknader fikk tilskudd, og i alt 3,73 mill. kroner ble fordelt på 15 museer. Den

samlede søknadssummen og det samlede tilskuddet har aldri vært lavere. Restmidler for 2015 inngikk i utlysning av program for sikring våren 2015 og ny utlysning av sikringsmidler for 2016. Ved denne søknadsrunden kom det inn 73 søknader, og 9 tiltak ble tildelt i alt 3,536 mill. kroner over 2015-midlene. Det er derfor grunn til å anta at den sterke reduksjonen i søknadsvolum var forbigående. Kulturrådets inntrykk er at mange museer har et godt fokus på sikring, men situasjonen er ujevn. For å styrke bevisstheten rundt sikring ved museene arrangerte Kulturrådet flere seminarer i 2015.

Digital utvikling og infrastruktur på kulturarvsfeltet

Digital utvikling i museumssektoren

Kulturrådet har fulgt opp utviklingen av museenes digitale infrastruktur med støtte til KulturIT for videre utvikling av nettstedet *KulturNav*. KulturIT er også tilført midler innenfor museumsprogrammet for digital utvikling for et større planarbeid som skal forankre videre utvikling av programvare for museene i museumssektoren. Kulturrådet har gjennomført oversettelse av den britiske standarden for samlingsforvaltning, SPECTRUM til norsk. Standarden skal ut på høring før den publiseres.

Infrastruktur

Norvegiana tilgjengeliggjør data for videre bruk fra ulike kilder i kultursektoren, blant annet universitetsmuseene, DigitaltMuseum, Digitalt fortalt og Arkivportalen. Ved utgangen av 2015 var det ca. 6,8 millioner objekter i Norvegiana, mot 6,4 millioner objekter i 2014. Dataene brukes blant annet av Europeana, i Kultur- og naturreise og i andre formidlingsløsninger utviklet av tredjepart. Norvegiana utvikles og driftes av Kulturrådet. I 2014 startet et nødvendig utviklingsarbeid med tjenester og funksjoner i Norvegiana med planlagt avslutning våren 2016.

Digital plan/strategi for åpne data

Kulturrådet har i 2015 arbeidet med en plan for åpne data. Planen skal bidra til å styrke Kulturrådets arbeid for mer åpne kunst- og kulturdata, som vil bidra til rikere brukeropplevelser og økt verdiskaping.

Digitalt fortalt

Digitalt fortalt (Df) var en database og en formidlingstjeneste for fortellinger og annet kulturarvsinnhold både fra institusjoner og det frivillige kulturvernfeltet. I 2015 faset Kulturrådet ut tjenesten med virkning fra 1. januar 2016. Innholdet blir etter det tilgjengelig på DigitaltMuseum, men uten mulighet til å legge inn nytt innhold.

Kultur- og naturreise

Kultur- og naturreise var et prosjekt som Kulturrådet drev i samarbeid med Riksarkivet, Riksantikvaren og Kartverket. Prosjektet startet i 2011, og ble avsluttet i 2015. Prosjektet har arbeidet med å øke tilgangen til offentlige kultur- og naturdata, og da særlig som stedsbasert informasjon via mobiltelefoner. Kulturrådets innsats i prosjektet har særlig vært konsentrert om å videreutvikle og styrke infrastrukturen for åpne kulturdata via Norvegiana, bruke Digitalt fortalt som plattform for nyprodusert innhold og å bidra med gode data fra museene via DigitaltMuseum. Kulturrådet har også bidratt med kurs og workshops om historiefortelling i Digitalt fortalt, artikkelskriving i Wikipedia og kurs og kompetansebygging om rettighetsproblematikk og internetbasert formidling.

En prosjektgruppe har vært den koordinerende, strategiske og operative kjernen i prosjektet og har hatt ansvar for fellesoppgaver knyttet til drift, utvikling, rådgivning, kompetansebygging, nettverksbygging og formidling. Riksantikvaren, Kartverket og Kulturrådet har vært med siden oppstarten i 2012. Riksarkivet kom inn som partner januar i 2014 og Miljødirektoratet (tidligere Direktoratet for naturforvaltning, DN) deltok fra planleggingsfasen 2011 og ut 2014. Direktørene for etatene har utgjort prosjektets styringsgruppe. En faggruppe bestående av sentrale fagpersoner fra de deltakende etatene har vært et viktig diskusjons- og rådgiverforum for styrings- og prosjektgruppa.

Kultur- og naturreise har vært finansiert av de deltakende etatene, med et samlet budsjett på 14,95 millioner kroner i prosjektperioden. Prosjektet ble avsluttet som planlagt i 2015, og det er dokumentert og oppsummert på <http://knreise.org/>. Prosjekgruppen har utarbeidet en erfaringsrapport som ligger på <http://knreise.org/index.php/rapportering/erfaringsrapport/>.

Samarbeidet mellom de fire etatene Kartverket, Kulturrådet, Riksarkivet og Riksantikvaren videreføres i 2016 i et utviklingssamarbeid for å gjøre åpne kultur- og kulturminnedata og relaterte geodata mer tilgjengelige, og for å legge til rette for økt samfunnsmessig bruk gjennom bedre tilgjengeliggjøring, sammenstilling og formidling. Dette samarbeidet koordineres av Riksantikvaren.

Omtale av andre forvaltnings- og utviklingsoppgaver

Kultur- og næringsprosjekter

I 2015 delte Kulturrådet ut 4,9 millioner kroner i tilskudd til 18 ulike samlokaliserings- og nettverksprosjekter innen kulturnæringene. 300 000 kroner var øremerket samiske tiltak.

Formålet med denne ordningen er å styrke grunnlaget for næringsutvikling hos kulturaktører, gjennom å støtte ulike former for samarbeid. Prosjektene skal styrke nærings-/forretningsutviklingen enten direkte for søkerne selv, eller indirekte, f.eks. gjennom kompetanse- eller tjenesteutvikling for et felt eller en gruppe aktører. Det er lagt vekt på overføringsverdier – at tiltaket kan ha nytte for andre enn søker. Det er videre lagt vekt på bredde i finansieringen, og at tilskuddet skal finansiere konkrete aktiviteter i en avgrenset tidsperiode. Søknadene behandles av Kulturrådets fagadministrasjon.

Til søknadsfristen 2. september mottok Kulturrådet 58 søknader på til sammen 21 millioner kroner. 18 søkere fikk tilskudd, det vil si en tildelingsgrad på 32 %. Vi mottok søknader fra hele landet, og geografisk fordelte de prosjektene som fikk tilskudd seg slik: Østfold 1, Oppland 2, Telemark 1, Hordaland 2, Troms 3, Finnmark 1 og Oslo 8. 4 av de Oslobaserte prosjektene og 2 av de øvrige er av nasjonal/ flerregional karakter. Det var søkere fra en lang rekke fagområder; flest fra visuell kunst samt fra flerfaglige samlokaliseringer og nettverk.

I arbeidet med vurderingen har fagadministrasjonen innhentet ekspertuttalelser fra Norsk filminstitutt og Sametinget.

Samarbeidet med Innovasjon Norge om kulturnæring har blitt videreutviklet i 2015, bl.a. ved å avholde to styringsgruppemøter på direktørnivå. Konkret samarbeid om aktiviteter har blitt videreført. Kulturnæringsarbeidet i Kulturrådet og Innovasjon Norge ble evaluert av Oslo Economics i regi av Kulturdepartementet. OE-rapport 2015-27 *Evaluering av kulturnæringssatsingen* konkluderer i all hovedsak positivt.

Forvaltnings- og utviklingsoppgaver på arkivfeltet

Kulturrådets tidligere utviklingsoppgaver for arkiv ble i 2015 flyttet til Riksarkivaren. I 2015 var det Riksarkivet som innhentet statistikk om arkiver i museene. Privatarkivordningen opphørte som egen ordning, men prosjekter knyttet til privatarkiv i museene har kunnet søke innenfor museumsprogrammene.

Kulturrådet deltar fortsatt i en faggruppe for private og kommunale arkiv i Riksarkivarens SAMDOK-prosjekt. Kulturrådet har vært med i arrangementskomiteen for Det 7. norske arkivmøtet i samarbeid med Norsk Arkivråd, Landslaget for lokal- og privatarkiv og Riksarkivaren, og vært koordinator for Arkivdagen i Norge.

Kulturrådet har i 2015 tonet ned sin nasjonale koordinatorrolle innen fotobeholding. Dette er varslet både feltet og KUD. Faste arrangementer som Landskonferansen for fotobeholding må nå vurderes

videreført av operative aktører som Preus museum og Nasjonalbiblioteket. Kulturrådet har videreført sin representasjon i nasjonalt kontaktmøte for fotobevaring, som har hatt to møter i 2015.

Den kulturelle skolesekken

Sekretariatet for Den kulturelle skolesekken (DKS) var i 2015 plassert i Kulturrådet. Primæroppgavene til sekretariatet er å være et bindeledd mellom fylkesnivået og departementene (KUD og KD), og bidra til å utvikle ordningen.

Sekretariatet arrangerte to nettverkssamlinger for DKS-nettverket vår og høst, og et eget nettverksmøte for kunstnere i DKS hos Seanse i Volda i mai. Sekretariatet bestilte også en gjennomgang av administrasjonsverktøy for DKS. Administrasjonsverktøyet brukes til å lage planer, legge turneer og rapportere. Konsulentfirmaet Deloitte leverte ferdig rapport våren 2015.

I august 2015 ble det vedtatt en omorganisering av det nasjonale nivået for DKS. For å sikre tettere samarbeid mellom skole- og kultursektor, høyere og jevnere kvalitet på elevenes kulturtilbud, og videreutvikling av ordningen innenfor alle kunstuttrykk, ble det vedtatt at dagens Rikskonsertene skulle få et nytt og utvidet mandat, og overta oppgavene med å forvalte det nasjonale nivået for DKS.

Fra 1. januar 2016 er ansvaret for Den kulturelle skolesekken overført til Rikskonsertene. I siste halvdel av 2015 ble overføringen forberedt, og det ble blant annet gjennomført en nettverkssamling om fremtidens skolesekk for alle fylkeskontaktene, i samarbeid med Rikskonsertene og Kulturdepartementet.

Kulturrådet fikk i 2015 utbetalt 294 000 kroner til dekning av utgifter i forbindelse med rapporten «Utredning av administrativt system for Den kulturelle skolesekken». Utredningen ble gjennomført av Rambøll Management Consulting og ferdigstilt i mai i 2015. Det ble også utbetalt 169 772 kroner til å dekke utgifter til tekstlig bearbeidelse, oversettelse, språkvask og trykking av en engelsk bearbeidelse av forskningsrapporten Den kulturelle skolesekken (The Cultural Rucksack) av Catharina Christophersen.

Nasjonal aktør for kulturarv i Den kulturelle skolesekken

Kulturrådet har siden 2008 hatt rollen som nasjonal aktør på kulturarvsfeltet i nettverket for DKS. Også i 2015 var Kulturrådets hovedsatsing «Flatbrød og Sirkus», et årlig inspirasjonsseminar for alle som arbeider med kulturarv innenfor DKS. Årets tema, som tiltrakk seg 90 deltakere, var «Ungdommen notildags – kven er dei?» og handlet om denne målgruppa som mange prøver å nå og ikke minst forstå. Årets innledere kom fra en rekke ulike fagfelt og bidro med ulike perspektiv og erfaringer. Seminaret har gjennom flere år bidratt til nettverksjobbing mellom ulike kulturarvsaktører innenfor DKS; fra museums- og arkivsektoren, kulturarvsprodusenter, kunstnere, kommuner og fylkeskommuner.

Kulturrådets FoU-arbeid - forskning og utredning

Kulturrådet bidrar gjennom sitt arbeid med forskning, evalueringer og utredninger til å styrke kunnskapsgrunnlaget for Kulturrådets råd, utvalg og fagadministrasjon. FoU-innsatsen som retter seg mot Kulturfondets områder er nærmere omtalt i årsrapporten for Kulturfondet 2015. De mest aktuelle prosjektene i tilknytning til 01-budsjettet er følgende:

Kunst, kultur og kvalitet

Kulturrådet har tatt initiativ til et forskningsprogram som skal bidra til å styrke begrepsdannelse og refleksjon omkring kvalitetsvurderinger i kunst- og kulturlivet. Programmet skal kaste lys over mangfoldet av kvalitetsforståelser i samtiden, og har som mål å identifisere og diskutere perspektiver, begreper og teorier om forholdet mellom kunst, kultur og kvalitet. Etter åpen utlysning ble 13 av 33

søknader fra forskningsmiljøer i hele landet innvilget. Det ble også avholdt arbeidsseminar for artikkelforfatterne i antologien *Kvalitetsforståelser* og bokmanus ble ferdigstilt høsten 2015. Som et ledd i arbeidet med å bidra til refleksjon og diskusjon om kvalitetsbegrepet, ble syv essays av kunstnere og andre aktører publisert i programmets essayserie. Prosjektleder i Kulturrådets fagadministrasjon koordinerer aktiviteter og følger opp forskere og forfattere.

Bransjestatistikk for musikk og litteratur

Kulturrådet har siden 2013 samarbeidet med Kulturdepartementet om å utvikle bransjestatistikk for musikk og litteraturområdet. I 2015 ble *Musikk i tall 2013 og 2014*, og *Litteratur i tall 2013* publisert og lansert med et åpent seminar. Gjennom målinger av salg, fremføring og vederlag gir statistikkene kunnskap om kunstområdenes trender og utviklingstrekk og den verdiskapingen bransjene bidrar til. Prosjektet utvides i 2016 til også å omfatte målinger på visuell kunst. Sentralt i arbeidet med statistikkene er samarbeid med bransjeorganisasjoner og aktører, koordinering og prosjektoppfølgning fra Kulturrådets fagadministrasjon, dialog med tilsvarende prosjekter i Sverige og Danmark og langsiktighet i finansieringen.

Litteratur i digitale omgivelser

Digitaliseringen av kulturlivet preger det skjønnlitterære feltet og kan føre til viktige endringer i hvordan litteratur produseres, distribueres, formidles og leses. Likevel er det et åpent spørsmål hvordan litteraturen tematisk og i sin form responderer på digitaliseringen. Kulturrådet iverksatte et forskningsprosjekt knyttet til dette temaet i 2012, og en første delrapport ble publisert i 2013. Hovedresultatet er forskningsmonografien *Litteraturen i en digital tid* som lanseres i mars 2016.

Kulturrådets historie

I anledning Kulturrådets jubileum i 2015 ble et bokprosjekt om Kulturrådets historie iverksatt, og høsten 2015 ble *Eit eige rom* lansert. Boka gir et innblikk i organisasjonens historie og er et viktig bidrag til å forstå mer om kulturpolitiske debatter de siste 50 årene og den samfunnskonteksten Kulturrådet er en del av.

Rom for og innramming av kunst

Det har over flere tiår blitt satset stort på bygging av nye kunst- og kulturarenaer i Norge. Store statlige, fylkeskommunale og kommunale ressurser er brakt inn i arbeidet med å utvikle ny infrastruktur for kunst og kultur. De to forskningsrapportene *Arena, kunst og sted* ble lansert i 2015, og har bidratt med kunnskap om aktivitet, programmering, organisering og økonomi ved over hundre kunst- og kulturarenaer i Norge.

Fri scenekunst i praksis

Kulturrådet har initiert et prosjekt om hvilke tendenser og problemstillinger som gjør seg gjeldende i det frie scenekunstheltet på 2000-tallet. I boken som ble utgitt våren 2015 drøftes ulike former for organisering av kunstneriske praksiser på scenekunstheltet, trekk ved kunstformens utvikling på 2000-tallet samt infrastruktur og rammebetingelser.

Preliminary Evidence of Spillover Effects in Europe

Kulturrådet er partner i et større forskningssamarbeid som skal undersøke eksempler og metoder for å måle effekter og samfunnsmessige virkninger av tilskudd til kunst og kultur. Prosjektet ledes av Arts Council England, Arts Council Ireland, Creative England og ECCE. I 2015 ble prosjektet ferdigstilt med rapporten *Cultural and creative spillovers in Europe. Report on a preliminary evidence review*.

Det vises for øvrig til en beskrivelse av prosjektene *Kunst! Makt!*, *Kirkemusikken i Norge på 2000-tallet* i årsrapporten for Norsk kulturfond 2015.

Evalueringer

I hht. tildelingsbrev og økonomireglement gjennomfører Kulturrådet evalueringer av større utviklings- og forsøksprosjekter. Følgende evalueringer ble fullført eller iverksatt i 2015: *Sceneweb og Danseinformasjonens historieprosjekt, Resultater fra NM i kunsthøft. Evaluering av Kunsthøftet 2012 - 2015* og evaluering av ordningen med kunstnerstyrte visningssteder på visuell kunst. Evalueringene gir kunnskap om effektene av Kulturrådets virkemidler, feltets behov og erfaringer, som grunnlag for utvikling av tilskuddsforvaltningen.

Forskningsformidling

Et av Kulturrådets mål på FoU-området er å styrke den offentlige kunst- og kulturpolitiske samtalen gjennom aktiv formidling av relevant forskning. I 2015 ble til sammen 13 FoU-publikasjoner ferdigstilt, og seks åpne lanseringsseminarer arrangert.

Samlet oversikt over publikasjoner i 2015

- En ny kirkelyd? Grunntoner i den norske kirkemusikken på 2000-tallet
- Resultater fra NM i kunsthøft. Evaluering av Kunsthøftet 2012-2015
- Musikk i tall 2014
- Eit eige rom. Norsk kulturråd 1965-2015
- Arena, kunst og sted. Norske kulturarenaer i møte med kunstens nye krav
- Arena, kunst og sted. Resultater fra undersøkelsen "Kunst Kultur Arena"
- Metodenotat for musikk og litteratur i tall
- Litteratur i tall 2013
- Musikk i tall 2013
- Fri scenekunst i praksis. Utviklingen av fri scenekunst i Norge på 2000-tallet
- Digital infrastruktur for museer. Evaluering av Kulturrådets satsning
- Sceneweb og Danseinformasjonens historieprosjekt. En evaluering
- The Cultural Rucksack

Historiske spill/friluftspill

I 2015 hadde Kulturrådet ved Seksjon for scenekunst fått i oppdrag av Kulturdepartementet å forvalte Tilskuddsordningen for historiske spill/friluftspill. Ved søknadsfristens utløp 3. februar mottok Kulturrådet 65 søknader til ordningen. Fire av disse søknadene var ufullstendige og ble avvist. 61 søknader gikk til behandling. Søknadene ble behandlet i et eget ekspertpanel. I møte 27. april 2015 innstilte ekspertpanelet tilskudd til 21 spill over hele landet. Direktørmøtet tilsluttet seg innstillingen og fattet vedtak i sakene i mai 2015.

Fellesføringer

Brukerrettede tidstyver

Det vises til tildelingsbrevet for 2015 der det stilles krav om at virksomhetene skal arbeide med å redusere brukerrettede tidstyver i egen virksomhet. Kulturrådet har spilt inn følgende tiltak i denne sammenhengen:

1. Forenkling av tilskuddsordninger: Det blir igangsatt en prosess for å se på muligheten for å redusere og forenkle ordningene i Kulturrådet. Dette innebærer at det vil bli enklere for søkerne å finne fram i søknadssystemene våre. Dessuten utvikles såkalte «fleksible søknadsskjemaer» i vårt nye elektroniske system. De fleksible skjemaene kobles til Altinn. Dette vil bidra til at søkerne kjenner seg igjen i innloggingsportalen.

2. Effektive arbeidsprosesser: I kjølvannet av digitaliseringen leter vi etter ytterligere effektivisering av arbeidsprosesser internt og eksternt. Dette handler bl.a. om forenkling og fleksibilitet av komponenter og funksjonalitet i den etablerte løsningen. Blant annet jobbes det med å finne løsninger som sikrer raskere utbetaling når nødvendig grunnlag foreligger.
3. Utvikling av nettsider: Kulturrådet har omkring 20 000 søkere hvert år som søker statlige tilskudd. Det er avgjørende at brukerne opplever nettsidene våre som lett tilgjengelige og brukervennlige mht. søknadsprosesser og nødvendig veiledning. Det jobbes derfor systematisk med å utvikle Kulturrådets nettsider for å gjøre hverdagen enklere for brukerne.

Likestilling

Norsk kulturråd hadde 77 kvinnelige og 43 mannlige ansatte. Tabellen nedenfor viser prosentvis fordeling av kvinner og menn fordelt på lederstillinger, øvrige stillinger, stillingsandel og gjennomsnittslønn. Det var 105 fast tilsatte og 15 i midlertidig stilling med varighet av minst 3 måneder. Fire kvinner hadde redusert stillingsandel, henholdsvis i 40% (1) og 80% (3) stilling. En mann hadde stillingsandel på 70 %. Ingen i ledende stillinger hadde redusert stillingsandel.

Tabell 5: Prosentvis fordeling av kvinner og menn fordelt på stillinger, stillingsandel og gjennomsnittslønn i Kulturrådet

	Totalt		Lederstillinger		Øvrige stillinger		Lønn
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	K/M i %
Alle ansatte	64 %	36 %	71 %	29 %	63 %	37 %	
Heltidsansatte	63 %	37 %	71 %	29 %	62 %	38 %	
Deltidsansatte	80 %	20 %			80 %	20 %	
Gj.snittslønn i 1000 kr.	561	565	783	706	520	547	99,3(99,6)

Tabell 6: Stillingskategorier fordelt på kvinner og menn i 2015 (2014).

	Kvinner	Menn
Lederstillinger	12 (14)	5 (6)
Sum øvrige stillinger	65 (67)	38 (43)
Totalt	77 (81)	43 (49)

I lokale lønnsforhandlinger etter HTA 2.3.4 i løpet av 2015, fikk kvinnelige ansatte 48 % og mannlige ansatte 52 % av utregnet årskostnad. Det ble ikke gjennomført lønnsforhandlinger etter HTA 2.3.3 i 2015.

Sykefravær

Tabell 7: Gjennomsnittlig sykefravær 2011 -2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Gj.snitt	5,61	5,01	4,80	5,64	5,09

Vårt mål i henhold til IA-avtalen er at vi ikke skal ha sykefravær over 4 %. Kulturrådet har gode rutiner og retningslinjer for oppfølging av sykemeldte. Vi jobber kontinuerlig med oppfølging av sykefraværet. Bl.a. har sykefraværsoppfølging vært tema på «ledertimen», som er et ledd i vårt utviklingsprogram for ledere. I 2016 vil vi sette fokus på Kulturrådet som en helsefremmende arbeidsplass.

Del IV. Styring og kontroll i virksomheten

Kulturrådets overordnede vurdering av styring og kontroll i virksomheten

Norsk kulturråd benytter mål- og resultatstyring som sitt grunnleggende styringsprinsipp. Kulturrådet viser til at samlet måloppnåelse er god, jf. del III.

Kulturrådet har jobbet over flere år med å bygge opp et hensiktsmessig system for helhetlig styring og kontroll basert på blant annet DFØs metoder.

Nærmere omtale av forhold knyttet til styring og kontroll i Kulturrådet

Ny intern instruks om økonomi- og virksomhetsstyring

Kulturrådet arbeidet i 2015 med en ny intern instruks om økonomi- og virksomhetsstyring, basert på Kulturdepartementets instruks om økonomi- og virksomhetsstyring til Norsk kulturråd av 4. mars 2014. Instruksen ble vedtatt av direktørmøtet i februar 2016. Formålet med instruksen er å presisere myndighets-, oppgave- og ansvarsforhold innenfor økonomi- og virksomhetsstyringen i Kulturrådet, både mellom fagadministrasjonen og de kollegiale organ, og på ulike nivå i fagadministrasjonen. I tillegg inneholder instruksen overordnede bestemmelser om delegering av myndighet, plan- og budsjettprosesser, risikostyring og intern kontroll, rapportering og resultatoppfølging, samt løpende økonomi- og tilskuddsforvaltning, herunder fondsforvaltning og forvaltning av spillemidler. Instruksen vil være det øverste interne styringsdokumentet i et dokumenthierarki som regulerer økonomi- og virksomhetsstyringen i Kulturrådet. Vi vil i 2016 arbeide videre med å fastsette retningslinjer og rutiner innenfor de ulike områdene av økonomi- og virksomhetsstyringen.

Planprosesser, budsjettdisponering og intern rapportering

Kulturrådet har fastsatt retningslinjer for plan- og budsjettprosesser og retningslinjer for årsplaner for hele virksomheten, der også krav til intern rapportering framgår. Alle enheter i Kulturrådets fagadministrasjon utarbeider årsplaner. I tillegg fastsettes årlig en overordnet virksomhetsplan der hovedprioriteringer for budsjettåret framgår. Planene utarbeides på bakgrunn av Strategisk plan for Norsk kulturråd (2014-2018), de årlige tildelingsbrevene fra KUD og føringer fra de kollegiale organ. De kollegiale organ fastsetter planer ut fra egenarten for sine respektive ansvarsområder og med utgangspunkt i mål, prioriteringer og resultatkrav i tildelingsbrevet.

Det gjennomføres årlige budsjettprosesser både i fagadministrasjonen og de kollegiale organ der det fattes beslutning om fordeling av bevilgningene. Fordelingsbudsjettet for Norsk kulturfond vedtas av rådet. Hovedfordeling for Fond for lyd og bilde godkjennes av KUD etter forslag fra styret. Kvotefordeling for SKS godkjennes av KUD etter forslag fra Utvalget for Statens kunstnerstipend. Direktørmøtet vedtar fordelingen av driftsbevilgningene og stiller disse til disposisjon for de ulike enhetene i et internt disponeringsskriv. Her presiseres også krav til intern rapportering.

Det utarbeides tertialsvis regnskapsrapporter til ledelsen og andre regnskapsrapporter etter behov til avdelingene i fagadministrasjonen. Slik ledelsen ser det, gir dagens regnskapsrapporter et tilstrekkelig pålitelig grunnlag for beslutninger og styring.

Risikostyring

Kulturrådet vedtok retningslinjer for risikostyring i 2012, og arbeider fortsatt med å implementere risikostyring i virksomheten. I 2015 ble det gjennomført risikovurderinger av overordnede mål i tildelingsbrevet fra KUD. I 2016 er det i tillegg gjennomført risikovurderinger av interne hovedmål, og av avdelingsmål i noen avdelinger. Vi vil arbeide videre med utvikling av metodikk og oppfølging av risikovurderingene.

Den overordnede risikovurderingen ledelsen har gjennomført i 2015 og 2016 viser at risikobildet gjennomgående ikke er kritisk, men at det fortsatt er noen utfordringer i styringen av Kulturrådet:

- Det er behov for bedre ressursstyring og tydeligere prioritering av oppgaver for å oppnå bedre samsvar mellom oppgaver og ressurser.
- Det er behov for ytterligere effektivisering av tilskuddsforvaltningen, herunder automatisering av rutiner for intern kontroll samt innstramming av frister for gjennomføring av vedtatte prosjekter.

Tilskuddsforvaltning

Kulturrådet innførte elektronisk søknads- og saksbehandling høsten 2013. Dette har bidratt til å sikre at de formelle kravene til dokumentasjon i tilskuddsforvaltningen overholdes. Som ledd i videre utvikling av systemet arbeider fagadministrasjonen med å forbedre og automatisere internkontrollen i tilskuddsforvaltningen.

Det fastsettes retningslinjer for alle tilskuddsordninger i Kulturrådet. I 2015 er det også utarbeidet rutiner for tilbakebetaling og tilbakeføring av midler.

Riksrevisjonen har i 2015 gjennomført en etterlevelserevisjon av tilskuddsforvaltningen i Kulturrådet, med særlig fokus på IKT-sikkerheten. Resultatene av revisjonen vil foreligge våren 2016.

Forhold departementet har bedt Kulturrådet om særskilt rapportering på

Oppfølging av revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen

Riksrevisjonens tok i Dok. 1 (2014-2015) opp følgende forhold vedrørende Statens kunstnerstipend:

«Årets revisjon av stipendordningene arbeidsstipend og garantiinntekt viser at det er enkelte uklarheter med hensyn til hvordan forskriften for Statens kunstnerstipend forstås og praktiseres. Det gjelder blant annet krav til yrkesaktivitet for garantiinntektsmottakere som samtidig mottar uførepensjon, og i hvilket omfang arbeidsstipendmottakere kan ha annet arbeid samtidig med stipendet. Revisjonen viser også enkelte svakheter i internkontrollen rundt tildeling og oppfølging av stipender.»

Krav til yrkesaktivitet for garantiinntektsmottakere som samtidig mottar uførepensjon er vurdert av Utvalget for statens stipend og garantiinntekter for kunstnere i henhold til brev fra Kulturdepartementet av 11.11.14. Utvalget har konkludert med at det fortsatt skal tas hensyn til grad av uførhet ved yrkesaktivitetsvurdering, slik det også blir tatt hensyn til eventuelle sykemeldinger for garantiinntektsinnehavere som ikke er uføre. Det vises for øvrig til brev til departementet av 30.06.15. Utvalget har videre vurdert om forskriftens bestemmelse om at kunstnere som mottar arbeidsstipend ikke kan være tilsatt i varig arbeidsforhold hvis stillingen overstiger 50 prosent også skal gjelde for kunstnere som er tilsatt i eget aksjeselskap, jf. gjeldende praksis. Utvalget har konkludert med at forskriften ikke gir hjemmel for å gjøre unntak fra bestemmelsen, og at den derfor også gjelder for kunstnere som er ansatt i eget aksjeselskap. Det vises for øvrig til brev til departementet av 05.05.15.

I 2015 innførte Kulturrådet en tilleggsmodul til det digitale saks- og søknadsbehandlingssystemet, eHjemmel. Hensikten med modulen er bl.a. å redusere behovet for manuell kontroll av tildelinger, rapportering fra stipendiater og meldinger om start og stans av utbetalinger til DFØ. En annen modul innført i 2015, eKontrakt, vil gi bedre kontroll ved oppfølging av tildelinger. Denne tas i bruk av Statens kunstnerstipend i 2016. I tillegg vil Kulturrådet opprettholde dialogen med DFØ for å diskutere og tydeliggjøre rutiner og ansvarsforhold vedrørende stipendutbetalinger.

Riksrevisjonen påpekte i forbindelse med regnskapsrevisjonen for 2014 at overordnet departement må avklare om Kulturrådet har anledning til å belaste fondsregnskapet med administrasjonsutgifter, jf. veiledningsnotat om statlige fond fra DFØ (oktober 2012 – sist oppdatert desember 2015). Bakgrunnen var at Kulturfondet i 2014 ble belastet med ca. 15 millioner i lønns- og driftsutgifter knyttet til prosjekter vedtatt av rådet. Kulturrådet har innledet en dialog med Kulturdepartementet for å få avklart hvilke lønns- og driftsutgifter som skal belastes Norsk kulturfond og hvilke som skal belastes driftsregnskapet.

Samfunnsikkerhet og beredskap

I forbindelse med utarbeiding av ny sikkerhets-/ beredskapsplan i Kulturrådet, ble det gjennomført en analyse av sikkerhets- og risikoforhold som Kulturrådet kan være utsatt for. Dette munnet ut i en liste på sju scenarier over det som ble oppfattet å være de største risikoene for Kulturrådet. Det er videre med utgangspunkt i disse scenarioene vi gjør øvelser. Beredskapsplanen ble ferdigstilt i 2015 og krisescenarioene er en del av planen (se vedlegg). Beredskapsplanen er forenklet og oppgavene/ansvarlige er klarere definert sammenlignet med den gamle beredskapsplanen. I desember 2015 gjennomførte Kulturrådet en opplæring for beredskapsledelsen. Opplæringen var to-delt; en informasjons-/teoridel og en spilløvelse. Målet for opplæring var å ha tilegnet seg tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innen beredskap, slik at ledelsen samlet og hver enkelt er forberedt til å lede en krise eller alvorlig hendelse i Kulturrådet. Øvelsen etterpå var med utgangspunkt i ett av scenariene vi har beskrevet i planen. Vi benyttet et eksternt firma (Sikkerhetsledelse) til opplæring og gjennomføring av øvelsen. Evalueringen ligger vedlagt.

Vi risikovurderte også arbeidsmiljøet i 2015. Dette ble utført i samarbeid med vår bedrifthelsetjeneste Stamina Helse.

Del V. Vurdering av framtidsutsikter

Kulturrådet vurderer sin evne til å nå fastsatte mål og levere forventede resultater på lengre sikt som overveiende god. Til tross for noen utfordringer på kort sikt, kan vi ikke se vesentlige forhold som vil kunne hindre eller begrense Kulturrådets evne til å løse sitt samfunnsoppdrag på en tilfredsstillende måte.

Kulturektoren har i de senere årene ekspandert både økonomisk og i omfang og kompleksitet. Antallet kunstnere med ambisjoner om å livnære seg av kunstnerisk virksomhet har steget, og vi har vært vitne til både økende grad av institusjonalisering og profesjonalisering, men også et økt aktivitetsnivå i sektoren. I tillegg har det vært en utvikling i retning av styrket materiell infrastruktur gjennom etableringen av en rekke nye kulturarenaer og kulturhus over en relativt kort tidsperiode. Denne situasjonen øker presset på kulturpolitiske støtteordninger, og stiller større krav til en kunnskapsbasert forvaltning og kunnskap om effekten av kulturpolitiske virkemidler. Også de styrende organ i Kulturrådet har fremhevet behovet for økt kunnskap om kunst- og kulturfeltet i form av utredninger og evalueringer. For å sikre et best mulig beslutningsgrunnlag for arbeidet i så vel fagadministrasjonen som i styre, råd og utvalg, vil styrking av kunnskapgrunnlaget for beslutningene ha høyere prioritet i årene framover.

I 2016 har Kulturdepartementet bedt Kulturrådet vurdere om det er administrative oppgaver i virksomheten som kan lokaliseres andre steder enn i Oslo. Vi konstaterer at Kulturrådet stadig blir pålagt nye oppgaver, og at nye politiske føringer medfører behov for kontinuerlig omstilling. Det vil i de nærmeste årene derfor være viktig å etablere en organisasjon som er bedre rustet til å håndtere slike endringsprosesser på en god og effektiv måte.

Antallet ansatte i Kulturrådet er i 2015 blitt redusert som følge av nedprioritering, avvikling og overføring av oppgaver til andre. Vi vil i årene framover, i lys av det pågående effektiviseringsarbeidet innenfor statsforvaltningen, arbeide videre med å effektivisere arbeidsprosesser og tydeliggjøre mandat og prioriteringer innenfor alle våre arbeidsområder. Videre utvikling og effektivisering av elektronisk tilskuddsforvaltning vil fortsatt være en sentral del av dette arbeidet.

Del VI. Årsregnskap

Ledelseskommentarer årsregnskapet 2015

Formål

Norsk kulturråd ble opprettet i 1965 og er et statlig forvaltningsorgan underlagt Kulturdepartementet. Virksomheten fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet. I følge lov om Norsk kulturråd §1 er formålet med virksomheten «å stimulere samtidens mangfoldige kunst- og kulturuttrykk og å bidra til at kunst og kultur skapes, bevares, dokumenteres og gjøres tilgjengelig for flest mulig.»

Fagadministrasjonens oppgaver omfatter sekretariatsfunksjoner for Norsk kulturråd (det kollegiale organet), styret for Fond for lyd og bilde og utvalget for Statens stipend og garantiinntekter for kunstnere. Fagadministrasjonen har også direktoratsfunksjoner og er rådgivende organ på kunst- og kulturfeltet.

Årsregnskapet utgjør del VI i direktørens årsrapport til Kulturdepartementet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Kulturdepartementet i instruks om økonomi- og virksomhetsstyring til Norsk kulturråd. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Kulturrådets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2015 har Kulturrådet samlet disponert tildelinger på utgiftssiden med kr 976 432 000 jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Regnskapet viser en merutgift under post 01 driftsutgifter på kr 6 725 769, men etter justering for refusjoner fra andre statlige virksomheter (i hovedsak Norsk kulturfond), og refusjoner fra bl.a. Financial Mechanism Office for utført arbeid med EU/EØS-program, samt merinntekter etter inntektskrav, blir resultatet en mindreutgift på kr 3 133 683.

Kulturrådet fikk i 2014 samtykke til overskridelse av driftsbevilgningen til investeringsformål, og har søkt om å få dekket inn overskridelsen fra 2014 på kr 1 598 878 i regnskapet for 2015. Etter dette har Kulturrådet en mindreutgift på kr 1 556 805, jf. også beregningene i note B.

Kulturrådet fikk i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2015 opprettet en ny inntektspost for inntekter ved oppdrag, jf. kap. 3320, post 02. Inntektsrammen ble satt til 7 mill. kroner, samtidig som Kulturrådet fikk en tilsvarende utgiftsramme på kap. 320, post 21. Det kan ikke utgiftsføres mer enn det Kulturrådet får i inntekter innenfor oppdragsvirksomheten. Posten ble opprettet for bokføring av inntekter og utgifter knyttet til spesielle prosjekter utenfor driftsregnskapet, herunder prosjektet Kultur- og naturreiser, samt midler til forvaltning av spillemidler.

Kulturrådet har imidlertid i tillegg til bevilgninger til oppdragsvirksomhet fått øremerkede bevilgninger til forskningsprogrammet Kunst, kultur og kvalitet (1 mill. kroner) og utvikling av søknadsportal (4,6 mill. kroner) under kap. 320, post 21 i 2015. (For disse øremerkede bevilgningene er det ikke stilt krav om inntekter). De øremerkede midlene ble ikke disponert i sin helhet i 2015, og posten viser derfor en mindreutgift på kr 3 529 101 som søkes overført til neste år.

Kap. 320, post 74 ble avvirket fra 2015, men Kulturrådet fikk overført ubrukte bevilgninger på posten fra 2014 på kr 8 855 000. Regnskapet viser en mindretgift i forhold til overført beløp på kr 1 301 000, noe som skyldes manglende krav om utbetaling fra tilskuddsmottakere. Midlene tilbakeføres derfor til statskassen.

Artskontorrapporteringen viser at rapporterte utgifter til drift og investeringer eksklusiv utbetalinger av tilskudd summerte seg til kr 145 323 234. Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter beløp seg til kr 98 565 748, mot kr 91 549 330 i 2014. Antall årsverk viser en nedgang fra 2014, og den regnskapsmessige økningen skyldes i hovedsak endret praksis for bokføring av refusjoner for prosjektstillinger, som tidligere er blitt nettoført direkte på utgiftspostene. Fra 2015 bruttoføres utgiftene til prosjekter, slik at lønn til prosjektstillinger utgiftsføres, mens refusjon fra samarbeidspartnere føres som inntekter, jf. opplysningene i note 1 og 2. Deler av økningen skriver seg imidlertid fra økte honorarutgifter til styre, råd og utvalg, som i 2015 utgjorde kr 11 538 695, mot kr 10 585 197 i 2014. Nedgangen i antall årsverk skyldes overføring av to stillinger til Riksarkivet, samt nedbemanning som følge av at oppgaver er utfaset.

Andre utbetalinger til drift beløp seg samlet til kr 46 757 486 i 2015, mot kr 59 393 226 i 2014, altså en nedgang på 12,6 mill. kroner, jf. opplysninger i note 3. Nedgangen er i hovedsak knyttet til at ESS-prosjektet (utvikling av elektronisk søknads- og saksbehandlingssystem) ble avsluttet i 2014. Fra 2015 er drift og utvikling av eSak-systemet overført til linjeorganisasjonen, og det er i 2015 utgiftsført kr 12 026 529 til systemet, mot kr 24 594 098 i 2014. Utbetalinger til konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne beløp seg til kr 19 429 249, mot kr 32 628 978 i 2014. Nedgangen i konsulentutgifter skyldes i hovedsak at ESS-prosjektet ble avsluttet.

Tilskuddsforvaltning og overføringer til statlige fond beløp seg i 2015 til kr 828 127 966, mot kr 865 847 581 i 2014, jf. opplysninger i note 7. Nedgangen skyldes blant annet at prosjektmidler til museumssektoren fra 2015 finansieres av spilloverskuddet fra Norsk Tipping, og ikke lenger inngår i årsregnskapet for Norsk kulturråd. Forvaltning og utbetaling av tilskudd skjer i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, kapittel 6 Forvaltning av tilskuddsordninger.

Det ble i 2014 utbetalt samlet kr 711 407 til ulike investeringer, jf. note 5. Investeringene er hovedsakelig knyttet til innkjøp av it-utstyr, lisenser og inventar.

Mellomværende med statskassen utgjorde 31.12.15 kr 3 688 489. Oppstillingen av artskontorrapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværende består av. Foruten rapportert mellomværende har Kulturrådet pådratt seg en leverandørgjeld på kr 119 som ikke er betalt og som ikke fremkommer som utgift i årsregnskapet, samt kundefordringer på kr 71 162 jf. opplysninger om avregning med statskassen i note 8.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen reviderer årsregnskapet for Kulturrådet. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert, men vil ventelig foreligge innen utløpet av andre kvartal. Revisjonsberetningen er unntatt offentlighet fram til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen. Beretningen vil bli publisert på Kulturrådets nettsider så snart dokumentet er offentlig.

Oslo, 15. mars 2015

Vibeke Mohr

Fungerende direktør
Norsk kulturråd

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskapet for Kulturrådet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer, fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten, fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 5. november 2015. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, og bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

1. Regnskapet følger kalenderåret
2. Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
3. Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
4. Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 om hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*» er lik i begge oppstillingene.

Alle statlige virksomheter er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.8.1. Ordinære forvaltningsorgan (bruttobudsjetterte virksomheter) tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Kulturrådet har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som Kulturrådet har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser Kulturrådet står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnene *samlet tildeling* viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev fra Kulturdepartementet på kapittel og post i statsregnskapet

Artskontorrapporteringen

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Kulturrådet har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Kulturrådet har en trekkrettighet for disponible tildelinger på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene skal ikke inntektsføres og vises derfor ikke som inntekt i oppstillingen.

Note 8 til artskontorrapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Bevilgningsrapportering 2015

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2015	Merutgift (-) og mindretgift
0314	Kultur og næring	71	Tilskudd	A, B	4 900 000	4 900 000	0
0320	Driftsutgifter	01	Driftsutgifter	A, B	126 092 000	132 817 769	-6 725 769
0320	Spesielle driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	12 300 000	8 989 332	3 310 668
0320	Fond for lyd og bilde, allmenne kulturformål	51	Diverse	A, B	36 718 000	36 718 000	0
0320	Norsk kulturfond, ettårig prosjekttilskudd	55	Diverse	A, B	78 774 000	78 774 000	0
0320	Tilskudd LOK - TTF	74	Tilskudd	A, B	8 855 000	7 554 000	1 301 000
0320	Tilskudd Norsk-islandsk kultursamarbeid	78	Tilskudd	A, B	1 547 000	1 507 000	40 000
0321	Vederlagsordning	75	Tilskudd	A, B	4 800 000	4 800 000	0
0322	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	55	Diverse	A, B	90 556 000	90 556 000	0
0323	Musikkformål	55	Diverse	A, B	259 043 000	259 043 000	0
0324	Scenekunstformål	55	Diverse	A, B	131 657 000	131 657 000	0
0324	Driftstilskudd medl.org. Norsk teaterråd	78	Tilskudd	A, B	9 628 000	9 628 000	0
0326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål	55	Diverse	A, B	177 056 000	177 056 000	0
0328	Museums- og andre kulturvernformål	55	Diverse	A, B	29 487 000	29 487 000	0
0314	Kultur og næring	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	500 000	500 000	0
0329	Merutgifter lønnsoppgjør 2015	01	Driftsutgifter	A, B	250 000	250 000	0
1633	Nettoordning for mva i staten	01	Driftsutgifter	A, B	4 269 000	6 121 858	0
<i>Sum utgiftsført</i>					976 432 000	980 358 959	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2015	Merinntekt og mindreinntekt (
3320	Driftsinntekter	01	Driftsinntekter		1 514 000	7 227 777	5 713 777
3320	Inntekter ved oppdrag	02	Ymse			7 219 800	7 219 800
3320	Refusjoner EU-midler	03	Ymse			4 167 675	4 167 675
5309	Tilfeldige inntekter - ymse	29	Ymse			309 848	
5700	Arbeids giveravgift	72	Arbeids giveravgift			11 520 467	
Sum inntektsført					1 514 000	30 445 568	
<i>Netto rapportert til bevilgningsregnskapet</i>						949 913 391	
Kapitalkontoer							
60047401	Norges Bank KK /innbetalinger					21 649 969	
60047402	Norges Bank KK/utbetalinger					-973 199 609	
703815	Endring i mellomværende med statskassen					1 636 250	
<i>Sum rapportert</i>						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
Konto	Tekst				2015	2014	Endring
6260	Aksjer				0	0	0
703815	Mellomværende med statskassen				-3 688 489	-5 324 739	1 636 250

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.

Virksomhet: CB - Norsk kulturråd

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
031421		500 000	500 000
031471		4 900 000	4 900 000
032001		126 092 000	126 092 000
032021		12 300 000	12 300 000
032051		36 718 000	36 718 000
032055		78 774 000	78 774 000
032074	8 855 000	0	8 855 000
032078		1 547 000	1 547 000
032175		4 800 000	4 800 000
032255		90 556 000	90 556 000
032355		259 043 000	259 043 000
032455		131 657 000	131 657 000
032478		9 628 000	9 628 000
032655		177 056 000	177 056 000
032855		29 487 000	29 487 000
032901		250 000	250 000
163301		4 269 000	4 269 000

Virksomhet: CB - Norsk kulturråd

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hht avgitte belastningsfullmakter (-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht merinntektsfullmakt	Ondisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
031421		0								
031471		0								
032001	"kan overføres"	-6 725 769		-6 725 769	9 881 452		1 598 878	1 556 805		1 556 805
032021		3 309 301		3 309 301	219 800			3 529 101		3 529 101
032051		0								
032055		37 000								
032074		1 301 000								
032078		40 000								
032175		0								
032255		0								
032355		0								
032455		0								
032478		0								
032655		0								
032855		0								
032901		0								
163301			-1 852 858							

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Stikkordet «kan overføres»

Mindreutgiften på kap. 0320 post 21 gjelder øremerkede midler til forskning og utredning, samt midler til statistikkportal.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Virksomheten har benyttet fullmakt til å overskride driftsbevilgningen mot tilsvarende merinntekter. Merinntektene utgjør kr 9 881 452.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Virksomheten fikk i 2014 samtykke til å overskride budsjetttrammen på kap. 0320 post 01 til investeringsformål, mot tilsvarende innsparing i de tre påfølgende budsjettår. Kulturrådet har søkt om å dekke overskridelsen inn i sin helhet i regnskapet for 2015.

Mulig overførbart beløp

Virksomhetens ubrukte bevilgning på kapittel/post 0320.21 utgjør kr 3 529 101. Beløpet er søkt overført til neste budsjettår.

Virksomhetens ubrukte bevilgning på kap. 0320 post 01 utgjør kr 1 556 805. Kulturrådet har holdt midler tilbake for å kunne dekke inn merutgiftene under kap. 1633.

Artskontorrapporteringen 2015

	Note	2015	2014
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	682 000	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	12 397 044	1 690 164
Salgs- og leieinntekter	1	5 536 209	5 575 948
Andre inntekter	1	0	0
<i>Sum inntekter fra drift</i>		18 615 253	7 266 112
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	98 565 748	91 549 330
Andre utbetalinger til drift	3	46 757 486	59 393 226
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		145 323 234	150 942 556
Netto rapporterte driftsutgifter		126 707 982	143 676 444
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	711 407	1 966 838
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	74 494	11 165
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		785 901	1 978 003
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		785 901	1 978 003
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m,m,	6	140 596	522 470
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		140 596	522 470
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	828 127 966	865 847 581
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		828 127 966	865 847 581
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		169 252	167 145
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		11 520 467	11 371 921
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		-6 121 858	0
<i>Sum rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		5 567 862	11 539 067
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		949 913 391	999 440 492
Oversikt over mellomværende med statskassen **			
Eiendeler og gjeld		2015	2014
Fordringer		124 024	78 511
Kasse		0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk		-3 926 044	-4 440 187
Skyldige offentlige avgifter		-56 874	-337 016
Annen gjeld		170 406	-626 047
Sum mellomværende med statskassen	8	-3 688 489	-5 324 739
* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.			
** Spesifiser og legg til linjer ved behov.			

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2015	31.12.2014
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Administrasjonsgebyr innkjøpsordningen	682 000	0
Sum innbetalinger fra gebyrer	682 000	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra Norges Forskningsråd	212 333	0
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	11 882 501	1 456 000
Tilskudd fra EU	302 209	234 164
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	12 397 044	1 690 164
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Diverse tilfeldige inntekter (diverse inntekter post 01 - 29)	5 536 209	5 575 948
Sum salgs- og leieinnbetalinger	5 536 209	5 575 948
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	18 615 253	7 266 112

Kommentarer:***Innbetalinger fra gebyrer:***

Administrasjonsgebyr innkjøpsordningen var i 2014 ført under diverse tilfeldige inntekter

Innbetalinger fra tilskudd og overføringer:

Tilskudd fra Norges Forskningsråd gjelder OFFPHD-stipend for en av våre ansatte. Prosjektperiode 2015 - 2019
Prosjektperioden er 2015 - 2019

Tilskudd fra andre statlige virksomheter:

	Regnskapsår 2015
<i>Tilskudd fra andre statlige virksomheter post 01</i>	
Refusjoner fra Kulturdepartementet vedr. evaluering, hospitering i dep. m.m.	1 331 796
Refusjoner fra kulturfondet vedr. prosjektstillinger, årskonferanse m.m.	2 593 748
Refusjon vedrørende overføring av arkivoppgaver til arkivverket	250 000
Refusjon driftsutgifter vedr. oppgaver knyttet til kulturnæringsprosjekter	487 157
<i>Inntekter ved oppdrag post 02</i>	
Tilskudd vedr. samarbeidsprosjekt Kultur- og naturreise	4 265 000
Spillemidler til prosjekt- og utviklingstiltak	2 954 800
Til sammen	11 882 501

Tilskudd/refusjoner fra andre statlige virksomheter ble i 2014 nettoført direkte på driftsutgiftene

Diverse tilfeldige inntekter:

	Regnskapsår 2015	Regnskapsår 2014
<i>Diverse tilfeldige inntekter</i>		
Refusjoner vedrørende Den kulturelle skolesekken	783 698	611 752
Refusjoner EØS-rammeavtale	3 890 171	4 107 316
Refusjoner diverse annet	862 340	856 881
Til sammen	5 536 209	5 575 949

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2015	31.12.2014
Lønn	72 210 310	67 958 627
Arbeidsgiveravgift	11 524 697	10 630 296
Pensjonsutgifter*	0	0
Sykepenger og andre refusjoner(-)	-2 901 044	-3 901 627
Andre ytelser	17 731 785	16 862 034
Sum utbetalinger til lønn	98 565 748	91 549 330
Antall årsverk:	113	117

Kommentarer:

Lønn fordeles på følgende poster:

	Regnskapsår	Regnskapsår
Lønn:	2015	2014
Lønn post 01 driftsutgifter	68 644 361	66 541 018
Lønn post 21 spesielle driftsutgifter / post 77 i 2014	3 565 949	1 417 609
Samlet lønn	72 210 310	67 958 627

Refusjoner av lønnsutgifter for prosjektstillinger, hospitering m.m. ble i 2014 nettoført direkte på lønnsutgiftene

Andre ytelser fordeles på følgende poster:

	Regnskapsår	Regnskapsår
Andre ytelser:	2015	2014
Honorarer, herunder godtgjørelse til styre, råd og utvalg post 01	11 538 695	10 585 197
Honorarer, herunder godtgjørelse til utvalg post 21/ post 77 i 2014	95 970	276 749
Vederlagsordningen, utstillingsstipend	4 800 000	4 800 000
Andre ytelser/personalkostnader post 01	1 282 248	1 196 548
Andre ytelser/personalkostnader post 21/post 77 i 2014	14 872	3 540
Sum andre ytelser	17 731 785	16 862 034

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2015	31.12.2014
Husleie	12 908 356	9 182 332
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	108 398	51 681
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	1 007 823	1 673 925
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	220 396	545 635
Mindre utstyersanskaffelser	335 243	2 928 345
Leie av maskiner, inventar og lignende	1 201 280	1 481 401
Kjøp av fremmede tjenester	19 429 249	32 628 978
Reiser og diett	4 782 591	4 331 446
Øvrige driftsutgifter	6 764 151	6 569 484
Sum andre utbetalinger til drift	46 757 486	59 393 226

Kommentarer:

Driftsutgiftene fordeles på følgende poster:

	Regnskapsår 2015	Regnskapsår 2014
Driftsutgifter:		
Driftsutgifter post 01	42 468 234	55 761 720
Spesielle driftsutgifter post 21 /post 77 i 2014	4 280 393	3 631 506
Samlet lønn	46 748 627	59 393 226

Større prosjekter og øremerkede midler som inngår i driftsutgiftene:

	Regnskapsår 2015	Regnskapsår 2014
Større prosjekter og øremerkede midler		
Elektronisk søknadsportal (ESS-prosjektet) post 01/21	12 026 529	24 594 098
Digital utvikling, nettsider m.m.	1 457 022	1 937 417
Øremerkede midler til bransjestatistikk	519 568	1 251 827
Sum prosjektkostnader mm.som inngår i driftsutgiftene ovenfor	14 003 119	27 783 342

Det ble i 2014 foretatt en del innkjøp som ved en feil ble utgiftsført på kontoklasse 65 i stedet for kontoklasse 49.

Dette beløp seg til kr 2 015 975

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2015	31.12.2014
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2015	31.12.2014
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	74 494	11 165
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	74 494	11 165

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2015	31.12.2014
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	60 034	158 078
Maskiner og transportmidler	0	374 001
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	651 373	1 434 758
Sum utbetalt til investeringer	711 407	1 966 838

Kommentarer til investeringer i 2014

En del innkjøp ble ved en feil utgiftsført på kontoklasse 65 i stedet for kontoklasse 49.

Dette beløp seg til kr 2 015 975 for regnskapsåret 2014

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2015	31.12.2014
Tilfeldige og andre inntekter (kto. 5309 29 i statens kontoplan)	140 596	522 470
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	140 596	522 470

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2015	31.12.2014
Overføringer til statlige fond	803 291 000	609 871 000
Overføring til andre statlige regnskaper	1 247 966	0
Tilskudd til kommuner	85 000	191 000
Tilskudd til fylkeskommuner	0	700 000
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	2 990 000	19 601 500
Tilskudd til husholdninger	860 000	5 620 000
Tilskudd til ideelle organisasjoner	19 444 000	228 749 081
Tilskudd til statsforvaltningen	210 000	700 000
Tilskudd til utlandet	0	415 000
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	828 127 966	865 847 581

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2015	31.12.2015	Forskjell
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0		
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	71 162	0	71 162
Andre fordringer	124 024	124 024	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Sum	195 186	124 024	71 162
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	119	0	119
Skyldig skattetrekk	-3 926 044	-3 926 044	0
Skyldige offentlige avgifter	-56 874	-56 874	0
Annen kortsiktig gjeld	170 406	170 406	0
Sum	-3 812 394	-3 812 513	119
Sum	-3 617 208	-3 688 489	71 281

* Virksomheter someier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

Aksjer	Ervervesdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balansført	Balansført
						egenkapital i selskapet	verdi i regnskap*
Selskap 1							
Selskap 2							
Balansført verdi 31.12.2015							0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelses kost. Balansført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

TILSKUDD FRA NORSK TIPPING SITT SPILLEOVERSKUDD

Foreløpig regnskap 2015

KONTO:1503.60.71033 DNB - Norsk Kulturråd

TEKST	NOTE	INN (D)	UT (K)
08.07.2015 Overført fra KUD	1	2 963 700,00	
15.07.2015 Utbetaling tilskudd historiske spill/friluftspill	2		2 713 700,00
16.07.2015 Utbetaling tilskudd historiske spill/friluftspill	2		250 000,00
08.12.2015 Overført fra KUD	3	20 092 800,00	
09.12.2015 Utbetaling tilskudd sikringstiltak for museene og museumsprogram	4		20 092 800,00
31.12.2015 Renteinntekter		112,57	
SUM		23 056 612,57	23 056 500,00
Utgående balanse pr.31.12.2015			112,57

Kommentarer til regnskap:

Note 1: Overføring fra KUD -Historiske spill/friluftspill.Anmodning om overføring sendt KUD den 23.06.2015

Note 2: Utbetaling av historiske spill/friluftspill

Note 3: Overføring fra KUD: kr 3 728 800,00 Sikringstiltak for museene og kr 16 364 000,00 Museumsprogram, totalt kr 20 092 800,00.
Anmodning om overføring sendt KUD den 06.11.2015

Note 4: Fordeling av utbetaling: Museenes samfunnsrolle: kr 4 285 000,00 Digital utvikling:kr 6 435 000,00
Samlingsforvaltning: kr 3 894 000,00 ROS-midler sikring: kr 1 750 000,00 Sikringsmidler: kr 3 728 000,00
Ubenyttede tildelte sikringsmidler 2015, kr 3 536 700,00 utbetales i 2016.

Fond for lyd og bilde

Årsrapport 2015

Innhold

Del I. Lederens beretning	s. 2
Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	s. 3
Del III. Årets aktivitet og resultater	s. 4
Hovedmål 2015	s. 5
Nærmere om de enkelte ordningene og fagområdene	s. 6
Del IV. Styring og kontroll i virksomheten	s. 8
Del V. Vurdering av framtidssikter	s. 8
Del VI. Årsregnskap	s. 9
Ledelseskommentarer til årsregnskapet 2015	s. 9
Prinsippnote årsregnskapet	s. 10
Oppstilling av bevilgningsrapportering	s. 11
Oppstilling av artsrapportering	s. 11

Del I. Lederens beretning

Styret i Fond for lyd og bilde har i 2015 fordelt til sammen 550 tilskudd til beste for rettighetshavere innenfor musikk, scene, film, tekst og billedkunst, i henhold til fondets formål.

Det ble oppnevnt nytt styre fra 01.02.2015. Det sittende styret har det siste året jobbet fortløpende med å utforme styrets arbeid og retning for perioden. Det er styrets oppfatning at for å kunne bidra på best mulig måte er det nødvendig med god forståelse av en omskiftelig virkelighet i kunst- og kulturfeltet samt å opprettholde gjensidig dialog med de ulike fagfeltene. Styret ønsker at Fond for lyd og bilde skal være tilstede på ulike arenaer og er opptatt av å nå ut til søkerne med relevant informasjon. I 2015 ble det gjennomført informasjonsmøter for scenekunstheltet og for filmbransjen og administrasjonen var i tillegg tilstede under By:larm. Styret har også gjennom året hatt god kontakt med de ulike fagutvalgene som har lagt frem sine innstillinger for styret i styremøtene.

Norske musikere, komponister, tekstforfattere, filmskapere og øvrige opphavspersoner, utøvere og produsenter påvirkes alle av digitaliseringen og den økte internasjonale konkurransen innen film og musikk. Ifølge IFPI, har det i 2015 vært en oppgang i salg av norsk musikk. Totalt er norskandelen nå på nærmere 25 %, og på strømmetjenestene alene er norskandelen på 22 %. Dette er gledelig for musikkbransjen, men samtidig tyder tallene på at det er hits som dominerer i det digitale markedet, og at det er de norske enkeltlåtene som primært blir strømmet. Det betyr at mange artister, komponister, låtskrivere og tekstforfattere som ikke blir strømmet gjentatte ganger mottar en forholdsmessig liten andel i forhold til hits-musikken og de bredere sjangrene. I filmbransjen ser vi en lignende trend hvor forbrukerne leier film over internett eller gjennom tv-selskapenes bokser, men hvor inntektene fordeles på mange aktører. Samtidig som at salget av dvd-film har gått kraftig ned de siste årene og ulovlig nedlasting av filmer har økt i omfang, har det ikke kommet varige løsninger som kan sikre at inntjeningen går tilbake til rettighetshaverne.

I Fond for lyd og bilde har det i 2015 vært en økning i gode filmprosjekter med større budsjetter og større internasjonale ambisjoner. Som det kommer frem av tallene nedenfor, har vi i 2015 også sett en vesentlig økning i søknader til ordningen markedsføring av musikkutgivelser. Markedsføring og spredning av norske kunstprosjekter blir stadig viktigere for at norske rettighetshavere skal kunne markere seg på det internasjonale markedet og for å kunne øke inntektene som går direkte tilbake til kunstnerne. Digitalisering og ikke minst mengden av tilgjengelig innhold på alle fagfelt gjør at det å synliggjøre kunsten er avgjørende for å kunne nå ut til et større publikum. Styret ønsker i den kommende perioden derfor å legge større vekt på markedsføring på alle fagområder. Det er foreslått å samle produksjon av musikkvideo under markedsføring av musikkutgivelser og å overføre noen midler fra prosjektstøtte film/video til markedsføringsordningen. Musikkvideo som format har fått en betydningsfull rolle den siste tiden, både som kunstnerisk uttrykk, men også som en del av strategien for å markere seg selv som artist. Styret ønsker også å aktualisere og utvide prosjektstøtteordningen for billedkunst for å respondere bedre på hovedstrømningene i billedkunstheltet. Tradisjonelt har billedkunst hatt lavest tildelingsprosent i Fond for lyd og bilde. Men for første gang er billedkunstheltet godt representert i styret, og det er styrets ønske at fondet skal være med å gi et løft til dette feltet i perioden. Styret ønsker i tillegg å ta inn markedsføring i prosjektstøtten for scenekunst, samt å videreføre ordningen for markedsføring av kortfilm/dokumentarfilm og ordningen for gjenopptakelse av sceneopptakelser.

Sistnevnte bidrar til at sceneproduksjoner som allerede har vært vist, får lengre levetid og et større publikum.

Fondet har stor betydning som finansieringskilde for de gruppene fondet retter seg mot, både gjennom prosjektmidler som bidrar til ny produksjon, og i form av markedsføringsstøtte som bidrar til økt oppmerksomhet for og spredning av kunstprosjekter som allerede er produsert. I 2015 har fagutvalgene og styret søkt å gi tilskudd så nært opp til omsøkt beløp som mulig, fremfor å gi et mindre beløp til flere prosjekter. Produksjonene har behov for tilstrekkelig finansiering for å sikre høy kvalitet og lengre levetid, i tillegg til at det er viktig at profesjonelle kunstnere får betalt for sin skapende og utøvende virksomhet. Men som det fremkommer i tallene i denne årsrapporten er tildelingsprosentene svært lave, noe som skyldes begrensede midler og stor søknadsmengde. Dette betyr at det må prioriteres mellom gode prosjekter og at mange høyt kvalifiserte og støtteverdige prosjekter får avslag.

Stein Bjølland
Styreleder

Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Fond for lyd og bilde skal fremme produksjon og formidling av innspilling av lyd- og filmopptak. Midlene som er avsatt i Fond for lyd og bilde fordeles til beste for rettighetshavere innenfor musikk, scene, film og billedkunst. Fondet er i tillegg en kollektiv kompensasjon til rettighetshavere for den lovlige kopiering av deres verker som skjer til privat bruk.

Hoveddelen av fondet er satt av til prosjektstøtte innenfor fondets formål. Det kan søkes om tilskudd til produksjon og formidling av lydopptak, konsertvirksomhet, komponering, produksjon og formidling av scenekunstforestillinger, manusutarbeidelse og andre former for tekstproduksjon, produksjon og formidling av kortfilm og dokumentarfilm, produksjon og formidling av foto og billedkunst og sammensatte prosjekter som faller innenfor kategoriene ovenfor. I tillegg til prosjektstøtten er det egne ordninger for tilskudd til markedsføring av musikkutgivelser og kortfilm/dokumentarfilm, gjenopptakelse av sceneforestillinger samt norsk musikk i audiovisuelle produksjoner.

Fond for lyd og bildes styre har sju medlemmer med personlige varamedlemmer. Styreleder og personlig varamedlem for styrelederen blir oppnevnt direkte av Kulturdepartementet, mens de øvrige seks medlemmer og varamedlemmer blir oppnevnt etter innstilling fra produsent-, opphavsrett- og utøverorganisasjonene. Styret oppnevner faglige utvalg innen områdene fonogram, musikk, scene, film, tekst og billedkunst, som behandler prosjektsøknader og leverer sine innstillinger til styret.

Styret foreslår hvert år i begynnelsen av året en hovedfordeling av de midler som er stilt til disposisjon. Hovedfordelingen skal ta utgangspunkt i en deling av midlene i fire deler, hvorav en avsettes og disponeres av styret på fritt grunnlag, mens de øvrige deler avsettes til formål som har tilknytning til henholdsvis opphavsmenn, utøvende kunstnere og produsenter.

Tabell 1. Viser utvalgte volumtall for Fond for lyd og bilde.

Volumtall 2014-2015	2014	2015
Antall søknader til Fond for lyd og bilde	2837	2798
Antall tildelinger	469	550
Søknadssum	263 729 221	255 263 935
Samlet tildelinger	34 128 100*	37 451 661*
Prosentvis tildeling av søknadssum	12,9	14,3
Prosentvis tildeling av antall søknader	16,5	19,7

* Samlet tildelingssum inkluderer overføring av ubrukte midler fra tidligere år og tilbakeføring av midler fra ikke fullførte prosjekter

Del III. Årets aktiviteter og resultater

Styret i Fond for lyd og bilde har hatt til sammen syv styremøter i 2015. De to hovedsøknadsfristene for innsending av prosjektstøttesøknader i Fond for lyd og bilde 2015 var 2. februar og 2. september. Søknadene ble behandlet i de relevante fagutvalgene, som avga sin innstilling til styret for endelig vedtak. Søknadsfristen for ordningen for norsk musikk i audiovisuelle produksjoner var 2. september 2015. Søknadene ble behandlet i et underutvalg av styret og vedtak ble satt på styrets siste møte i desember 2015. I tillegg har styret fortløpende behandlet søknader om tilskudd til gjenopptakelse av sceneforestillinger, markedsføring av kortfilm/dokumentarfilm og markedsføring av musikkutgivelser.

Styret fastsatte i februar hoved- og sektorfordelingen for første halvår 2015. Fordi det ble opprettet nytt styre fra februar 2015, ble det besluttet å vedta fordelingen for 2. halvår etter at styret hadde fått mer erfaring. Hoved- og sektorfordelingen for 2. halvår ble derfor vedtatt, uten endringer, på styremøte i oktober 2015. Hovedfordelingen tok utgangspunkt i en deling av midlene i fire deler, hvorav én avsettes og disponeres av styret på fritt grunnlag, mens de øvrige tre deler avsettes til formål som har tilknytning til henholdsvis opphavsrettspersoner, utøvende kunstnere og produsenter. Etter at styrets frie del er trukket fra, fordeles midlene prosentvis på sektorene (prosenten rundet av til nærmeste tiendedel). Sektorfordelingen skal reflektere den "ideelle" tredelingen mellom opphavsrettspersoner, utøvende kunstnere og produsenter uten at det er noen eksakt matematikk som legges til grunn.

I 2015 ble den samlede bevilgningen til fondet økt med kr. 4 077 000,- Samtidig har antall søknader totalt sett gått ned fra 2 837 søknader i 2014 til 2 798 søknader i 2015. Dette medfører en økning i prosentvis tildeling av søknadssum fra 12,9 % i 2014 til 14,6 % i 2015. Den største nedgangen i antall søknader er til prosjektstøtte musikk (turné/komposisjon) som har sunket fra 573 søknader i 2014 til 494 søknader i 2015. Samtidig har det vært en markant økning i antall søknader til markedsføring av musikkutgivelser; fra 82 søknader i 2014 til 177 søknader i 2015. Den prosentvise tildelingen av søknadssum har dermed sunket fra 20,8 % i 2014 til 15,3 % i 2015. Økningen i antall søknader til denne ordningen kan ha sammenheng med det økte behovet i feltet for å markere seg i mylderet av musikktilbud. Styret ønsker å satse mer på ordningen ved å omdisponere noe midler til markedsføring av musikkutgivelser og å satse større på produksjon av musikkvideo ved å overføre midler fra prosjektstøtte film/video til markedsføringsordningen. Det er ønskelig å implementere dette fra 2016.

Tabell 2. Hoved- og sektorfordeling, Fond for lyd og bilde 2015.

(Alle tall i prosent)	2014 vår	2014 høst	2015	Plantall 2016
Styrets frie andel	12,0	13,8	13,9	16,4
Sektorfordeling:				
Fonogram	29,6	29,9	29,8	30
Musikk	16,9	16,6	16,6	16,7
Scene	12,6	12,9	12,8	12,9
Tekst	7,3	7,5	7,5	7,5
Film/video	30,5	30,1	30,1	28,7
Billedkunst	3,1	3,2	3,2	4,2

Tabell 3. Tildelinger etter sektorfordeling 2015.

Avsetning	Antall tildelinger (antall søknader i parentes)	Tildelt beløp i kr	Søknadssum	Prosentvis tildeling av søknadssum	Hovedfordeling, sektorene/styrets frie andel - totalt prosent (gjennomsnitt vår/høst)
Fonogramproduksjon	140 (915)	9 588 000	70 632 741	13,6 %	-
Musikk	109 (494)	5 484 000	31 967 145	17,2 %	-
Scene	57 (225)	4 125 000	25 006 162	16,1 %	-
Tekst	58 (222)	2 391 000	14 920 027	16,0 %	-
Film/video	62 (430)	9 619 000	72 510 374	13,3 %	-
Billedkunst	15 (118)	1 009 500	10 084 206	10,0 %	-
Sum sektorene	441 (2404)	32 216 500	225 120 655	14,3 %	86,1
Til disposisjon for styret:					13,9
- prosjektstøtte, diverse søknader	14 (51)	1 000 000	5 955 753	16,8 %	-
- gjenopptakelse sceneforestillinger	26 (97)	1 028 200	8 279 822	12,4	-
- markedsføring musikkutgivelser	42 (177)	1 475 000	9 640 224	15,3	-
- markedsføring film/video	19 (51)	1 131 961	4 529 781	24,9	-
- prøveordning musikk i audiovisuelle produksjoner	8 (18)	600 000	1 737 700	34,5	-
Sum totalt	550 (2798)	37 451 661	255 263 935	14,6 %	100

Hovedmål 2015:

Fondets midler skal nyttes til å fremme produksjon og innspillinger av lyd og/eller filmopptak og fordeles til beste for rettighetshavere innenfor musikk, scene og film. Fondet er i tillegg en kollektiv kompensasjon til rettighetshavere for den lovlige kopiering av deres verker som skjer til privat bruk.

Resultatmål: Fondets midler er fordelt til prosjekter med høy kunstnerisk kvalitet og til beste for de målgrupper som fondet er rettet mot; opphavsrettshavere, utøvende kunstnere og produsenter.

Resultatindikator:

Oversikt over innvilgede søknader etter tilskuddsordning/fagområde.

Resultat: Fullstendige tilskuddslistene etter tilskuddsordning/fagområde ligger på Kulturrådets nettsider.

Nærmere om de enkelte ordningene og fagområdene

Prosjektstøtte – musikk

Tilskudd til konserter, turneer og komponering.

Tabell 4: Søknader og tildelinger til musikkprosjekter 2014-2015

	2014	2015
Antall søknader	573	494
Antall tildelinger	96	109
Søknadssum	37 558 318	31 967 145
Prosentvis tildeling av søknadssum	13 %	17,2 %

Prosjektstøtte - fonogram

Tilskudd til produksjon og formidling av ferdig CD/album

Tabell 5: Søknader og tildelinger til fonogram 2014-2015

	2014	2015
Antall søknader	888	915
Antall tildelinger	113	140
Søknadssum	68 782 952	70 632 741
Prosentvis tildeling av søknadssum	13 %	13,6 %

Prosjektstøtte - scene

Tilskudd til produksjon og formidling av nye sceneforestillinger.

Tabell 6: Søknader og tildelinger til sceneforestillinger 2014-2015

	2014	2015
Antall søknader	259	225
Antall tildelinger	45	57
Søknadssum	30 377 052	25 006 162
Prosentvis tildeling av søknadssum	12,2 %	16,5 %

Prosjektstøtte – film/video

Produksjon og formidling av ferdig kortfilm, dokumentar eller musikkvideo.

Tabell 7: Søknader og tildelinger til film/video 2014-2015

	2014	2015
Antall søknader	460	430
Antall tildelinger	55	62
Søknadssum	78 725 628	72 510 374
Prosentvis tildeling av søknadssum	11,6 %	13,3 %

Prosjektstøtte - tekst

Tilskudd til manusutvikling for audiovisuelle produksjoner eller sceneforestillinger, og tekstutvikling til musikk.

Tabell 8: Søknader og tildelinger til tekstutvikling 2014-2015

	2014	2015
Antall søknader	233	222
Antall tildelinger	61	58
Søknadssum	14 438 645	14 920 027
Prosentvis tildeling av søknadssum	15 %	16,0 %

Prosjektstøtte billedkunst

Tilskudd til produksjon og formidling av foto, videokunst og digital kunst.

Tabell 9: Søknader og tildelinger til billedkunstområdet 2014-2015

	2014	2015
Antall søknader	128	118
Antall tildelinger	15	15
Søknadssum	11 105 136	10 084 206
Prosentvis tildeling av søknadssum	8 %	10,0 %

Prosjektstøtte – styrets pott

Tilskudd til sammensatte prosjekter som dekker flere av fagområdene, og behandling av søknader som av ulike grunner ikke kan behandles i relevante fagutvalg.

Tabell 10: Søknader og tildelinger fra styrets pott 2014-2015

	2014	2015
Antall søknader	13	51
Antall tildelinger	9	14
Søknadssum	1 994 200	5 955 753
Prosentvis tildeling av søknadssum	50,1 %	16,8 %

Tilskuddsordning for markedsføring av musikkutgivelser

Tilskudd skal fremme salg og spredning innenlands og utenlands av norskproduserte musikkutgivelser.

Tabell 11: Søknader og tildelinger til markedsføring musikkutgivelser 2014-2015

	2014	2015
Antall søknader	82	177
Antall tildelinger	29	42
Søknadssum	5 061 230	9 640 224
Prosentvis tildeling av søknadssum	20,8 %	15,3 %

Tilskuddsordning for markedsføring av kortfilm/dokumentarfilm

Tilskudd skal fremme salg og spredning innenlands og utenlands av norskproduserte kortfilmer, dokumentarfilmer eller andre typer audiovisuelle produkter.

Tabell 12: Søknader og tildelinger til markedsføring kortfilm/dokumentarfilm 2014-2015

	2014	2015
Antall søknader	52	51
Antall tildelinger	13	19
Søknadssum	4 189 450	4 529 781
Prosentvis tildeling av søknadssum	19,3 %	25,0 %

Tilskuddsordning for gjenopptakelse av sceneforestillinger

Tilskudd skal fremme spredning innenlands og utenlands av ikke-institusjonelle sceneforestillinger som allerede har hatt premiere.

Tabell13: Søknader og tildelinger til gjenopptakelse av sceneforestillinger 2014-2015

	2014	2015
Antall søknader	106	97
Antall tildelinger	26	26
Søknadssum	6 736 294	8 279 822
Prosentvis tildeling av søknadssum	13,6 %	12,4 %

Tilskuddsordningen for norsk musikk til audiovisuelle produksjoner

Tilskudd til produksjon av norsk musikk i audiovisuelle produksjoner, med mål om å få mer norsk originalmusikk i norske filmer, tv-produksjoner, dokumentarer og dataspill og stimulere til lansering av norske artister og audiovisuelle produksjoner i inn- og utland.

Tabell 14: Søknader og tildelinger til musikk til audiovisuelle produksjoner 2014-2015

	2014	2015
Antall søknader	41	18
Antall tildelinger	7	8
Søknadssum	4 760 316	1 737 700
Prosentvis tildeling av søknadssum	12,6 %	34,5 %

Del IV. Styring og kontroll i virksomheten

Se Norsk kulturråd, fagadministrasjonens årsrapport.

Del V. Vurdering av framtidsutsikter

Digitaliseringen og det internasjonale markedet åpner opp for mange nye muligheter, men det er fortsatt en svært utfordrende situasjon for rettighetshaverne fondet er rettet mot. Tildelingene Fond for lyd og bilde står for er avgjørende for å kunne møte utfordringene i kunst- og kulturfeltet og for å kunne stimulere til økt skapende aktivitet og produksjon av kunstverk av høy kvalitet som er konkurransedyktige i det nasjonale og internasjonale markedet.

For å sikre at midlene kanaliseres der det er størst behov, vil styret i den kommende perioden gjøre nødvendige justeringer i tråd med endringer i kunst- og kulturfeltet. Det er viktig for styret å opprettholde gjensidig dialog med de ulike fagfeltene og å sørge for at vesentlig informasjon når ut til de sentrale målgruppene. Styret vil derfor jobbe aktivt med å ta til seg relevant lærdom fra fagfeltene og samtidig jobbe for at Fond for lyd og bilde skal være en synlig aktør utad.

Del VI. Årsregnskap

Ledelseskommentarer årsregnskapet 2015

Formål

Fond for lyd og bilde skal fremme produksjon og formidling av innspilling av lyd- og filmopptak. Midlene som er avsatt i Fond for lyd og bilde fordeles til beste for rettighetshavere innenfor musikk, scene, film og billedkunst. Fondet er i tillegg en kollektiv kompensasjon til rettighetshavere for den lovlige kopiering av deres verker som skjer til privat bruk.

Hoveddelen av fondet er satt av til prosjektstøtte innenfor fondets formål. I tillegg til prosjektstøtten er det egne ordninger for tilskudd til markedsføring av musikkutgivelser og kortfilm/dokumentarfilm, gjenopptakelse av sceneforestillinger samt norsk musikk i audiovisuelle produksjoner. Det kan søkes om tilskudd til produksjon og formidling av lydopptak, konsertvirksomhet, komponering, produksjon og formidling av scenekunstforestillinger, manusutarbeidelse og andre former for tekstproduksjon, produksjon og formidling av kortfilm og dokumentarfilm, produksjon og formidling av foto og billedkunst og sammensatte prosjekter som faller innenfor kategoriene ovenfor.

Fond for lyd og bilde er underlagt Kulturdepartementet. Styreleder og personlig varamedlem for styrelederen blir oppnevnt direkte av Kulturdepartementet, mens de øvrige seks medlemmer og varamedlemmer blir oppnevnt etter innstilling fra produsent-, opphavsrett- og utøverorganisasjonene. Styret foreslår hvert år i begynnelsen av året en hovedfordeling av de midler som er stilt til disposisjon. Hovedfordelingen skal ta utgangspunkt i en deling av midlene i fire deler, hvorav en avsettes og disponeres av styret på fritt grunnlag, mens de øvrige deler avsettes til formål som har tilknytning til henholdsvis opphavsmenn, utøvende kunstnere og produsenter.

Fond for lyd og bilde er en nettobudsjettert virksomhet og fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det fremgår av prinsippnoten til årsregnskapet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i tråd med Bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Kulturdepartementet. Jeg mener at regnskapet gir et dekkende bilde av Fond for lyd og bildes disponible bevilgning, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

I 2015 har Fond for lyd og bilde disponert en tildeling på utgiftssiden på NOK 36 718 000 jf. bevilgningsrapportering og note A. Bevilgningen for 2015 er i sin helhet disponert.

I henhold til Forskrift om tilskudd fra Fond for lyd og bilde, skjer utbetaling av tilskudd normalt med 50 % av støttebeløpet ved prosjektstart, og de resterende 50 % ved slutføring. Før restbeløpet eller tilskuddet i sin helhet kan utbetales, må søker ha innsendt et eksemplar av det ferdige produkt eller en annen form for bekreftelse på at prosjektet er fullført. Tilskuddsmottaker har normalt opp til to års gjennomføringsfrist på prosjektet. Dette betyr at det totale tilskuddet ikke nødvendigvis utbetales i bevilgningsåret, men etter at tilskuddsmottaker har levert bekreftelse på fullført prosjekt.

Sekretariatet for Fond for lyd og bilde er en del av Kulturrådets administrasjon, lagt til kunstavdelingen/seksjon for sekretariatene. Sekretariatsoppgavene til Fond for lyd og bilde dekkes av Kulturrådets driftsbudsjett. Sekretariatet administrerer utlysninger, søkerveiledninger, søknadmottak, innkallinger og saksdokumenter til møter, og følger opp styrets vedtak gjennom utsendelse av vedtaksbrev, utbetalinger og oppfølginger av rapporter.

Fondets midler er plassert på oppgjørskonto i Norges bank. Fondets midler blir oppført i kapitalregnskapet ved månedlig likviditetsrapportering. Endringer i beholdning til kapitalregnskapet utgjorde per 31.12.2015 NOK 2 855 319.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen reviderer årsregnskapet for Fond for lyd og bilde. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert, men vil ventelig foreligge innen utløpet av andre kvartal. Revisjonsberetningen er unntatt offentlighet fram til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen. Beretningen vil bli publisert på Kulturrådets/Fond for lyd og bildes nettsider så snart dokumentet er offentlig.

Oslo, 15. mars 2016

Vibeke Mohr
Fungerende direktør
Norsk kulturråd

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskapet for Fond for lyd og bilde er utarbeidet og avlagt etter retningslinjer, fastsatt i Bestemmelser om økonomistyring i staten (bestemmelsene), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 12. desember 2015. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, og bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115.

Fondsregnskapet er utarbeidet etter kontantprinsippet. Dette innebærer at inntektene (overføringer til fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er innbetalt. Utgifter (overføringer fra fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er utbetalt. Resultatoppstillingen inneholder alle overføringer til og fra fondet i regnskapsåret. Periodens resultat er forskjellen mellom overføring til fondet og overføring fra fondet. Resultatet er overført til opptjent fondskapital i balanseoppstillingen.

Virksomhet: CC -Fond for lyd og bilde

Bevilgningsrapportering for regnskapsår 2015

Beholdninger rapportert i likvidrapport		Note	Regnskap 2015		
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank		1	43 235 715		
Endringer i perioden			2 855 319		
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank			46 091 034		
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)					
Konto	Tekst	Note	2015	2014	Endring
640302	Ordinære fond (eiendeler)	1	46 091 034	43 235 715	2 855 319
810302	Beholdninger på konto(er) i Norges Bank	1	46 091 034	43 235 715	2 855 319

Note A Tildelinger av midler til fondet i regnskapsåret

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Årets tildelinger
0320	Allmenne kulturformål	51	Fond for lyd og bilde	2	36 718 000

Oppstilling av resultat for Fond for lyd og bilde i år 2015

	Note	2015	2014
<i>Overføringer til fondet</i>			
Overføring fra andre statlige regnskap	2	36 718 000	32 641 000
Tilbakebetalinger fra andre			
Sum overføringer til fondet		36 718 000	32 641 000
<i>Overføringer fra fondet</i>			
Utbetalte tilskudd			34 624 300
Overføringer til kommuner	3	87 500	
Overføringer til ikke-finansielle foretak	3	18 009 456	
Overføringer til husholdninger	3	14 372 225	
Overføringer til idelle organisasjoner	3	1 448 500	
Interimskonto andre innbetalinger		-55 000	
Sum overføringer fra fondet		33 862 681	34 624 300
Periodens resultat		2 855 319	-1 983 300
<i>Disponering</i>			
Overføring av periodens resultat til opptjent fondskapital		2 855 319	-1 983 300

Oppstilling av balanse for Fond for lyd og bilde i år 2014

	Note	2015	2014
<i>Eiendeler</i>			
Opgjørskonto i Norges Bank	1, 4	46 091 034	43 235 715
Sum eiendeler		46 091 034	43 235 715
<i>Fondskapital og gjeld</i>			
Opptjent fondskapital	1	43 235 715	45 219 015
Periodens resultat		2 855 319	-1 983 300
Sum fondskapital og gjeld		46 091 034	43 235 715

Note 1

Innestående på oppgjørskontoen i Norges Bank viser en saldo per 01.01.2015 i NOK 43 235 715 og en utgåer saldo per 31.12.2015 i NOK 46 091 034. Kontoen i Norges Bank er ikke rentebærende.

Note 2

Fondet finansieres gjennom statlige tilskudd. Tildelt budsjettramme for 2015 var NOK 36 718 000

Note 3

Utbetalte tilskudd pålydende NOK 33 917 681 fordeler seg på følgende fagområder og bevilgningsår:

Fagområde	2007	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Totalsum
Billedkunst					15 000		282 500	402 750	700 250
Film/video	100 000	100 000	225 000	540 000	865 000	1 513 225	3 385 900	3 017 000	9 746 125
Fonogramproduksjon				205 000	841 000	905 000	3 012 250	3 603 000	8 566 250
Gjennopptagelse av scene/forestillinger							257 500	633 700	891 200
Markedsføring film/video						40 000	75 000	457 981	572 981
Markedsføring fonogrammer						7 500	287 500	920 000	1 215 000
Musikk			25 000	27 500	277 000	512 500	1 687 500	2 113 000	4 642 500
Musikk til film					45 000	125 000	177 500	147 500	495 000
Scene					293 500	937 500	1 484 000	1 102 000	3 817 000
Tekst			15 000	10 000	175 000	335 875	750 000	1 016 500	2 302 375
Til styrets disposisjon					90 000	284 000	432 500	162 500	969 000
Totalsum	100 000	100 000	265 000	782 500	2 601 500	4 660 600	11 832 150	13 575 931	33 917 681

Note 4

Saldo på oppgjørskonto i Norges Bank 31.12.2015 viser NOK 46 096 034.

Oversikten nedenfor viser bunde midler til tilskuddsmottakere fordelt på bevilgningsår og fagområde per 31.12.2015.

Fagområde	2011	2012	2013	2014	2015	Totalsum
Billedkunst	-45 000	-37 500	-165 175	-205 350	-606 750	-1 059 775
Film/video		-1 477 500	-2 652 675	-3 267 750	-6 602 000	-13 999 925
Fonogramproduksjon	-72 500	-412 500	-1 102 500	-2 987 500	-5 985 000	-10 560 000
Gjennopptagelse av scene/forestillinger				-72 500	-394 500	-467 000
Markedsføring film/video				-210 000	-673 980	-883 980
Markedsføring fonogrammer				-62 500	-550 000	-612 500
Musikk		-57 500	-1 142 667	-1 116 500	-3 371 000	-5 687 667
Musikk til film				-275 000	-452 500	-727 500
Scene	-25 000	-95 000	-512 500	-1 447 500	-2 887 500	-4 967 500
Tekst	-10 000	-115 000	-401 125	-607 000	-1 344 500	-2 477 625
Til styrets disposisjon		-25 000	-199 000	-225 000	-837 500	-1 286 500
Totalsum	-152 500	-2 220 000	-6 175 642	-10 476 600	-23 705 230	-42 729 972

Det er holdt tilbake NOK 3 361 062 som delvis udisponerte midler og til utbetaling av gamle vedtak.

Kommentarer til notene:

Det foreligger ingen spesifiserte sammenligningstall fra regnskapsåret 2014 pga. innføring av ny kontoplan og innføring av nytt saksbehandlersystem i 2014.

STATENS
KUNSTNERSTIPEND
Kulturrådet

Statens kunstnerstipend

Årsrapport 2015

INNHOOLD

s. 2	Del I. Lederens beretning
s. 3	Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall
s. 4	Del III. Årets aktiviteter og resultater
s. 4	Måloppnåelse
s. 4	Bevilgning
s. 5	Tildeling
s. 6	Møter og aktivitet
s. 6	Del IV. Styring og kontroll i virksomheten
s. 7	Del V. Vurdering av framtidsutsikter
s. 7	Del VI. Årsregnskap
s. 7	Ledelseskomentarer til årsregnskapet 2015
s. 9	Prinsippnote årsregnskapet
s. 10	Oppstilling av bevilgningsrapportering
s. 12	Oppstilling av artsrapportering
	Vedlegg 1: Antall søknader og søkere til stipend 2015 fordelt på kunstnergruppe og stipendtype
	Vedlegg 2: Kvotefordelingen 2015
	Vedlegg 3: Antall tildelte stipend og beløp for engangsstipend 2015 fordelt på kunstnergruppe og stipendtype
	Vedlegg 4: Antall garantiinntekter og langvarige stipend per desember 2015 fordelt på kunstnergruppe

Del I. Lederens beretning

Stipend og garantiinntektsordningen skal bidra til at målene i den statlige kunstnerpolitikken nås ved å legge forholdene til rette for at enkeltkunstnere, gjennom å motta direkte tilskudd fra staten, skal bidra til et mangfoldig og nyskapende kunstliv.

Diversestipend for nyutdannede kunstnere ble tildelt første gang i 2013, og er et søkbart stipend som erstatter rettighetsbaserte stipend basert på gjennomført utdanning. Den gamle ordningen var forbeholdt avgangselevne ved utvalgte kunstutdanningsinstitusjoner i Norge, mens det nye stipendet har en adskillig større målgruppe i og med at det også omfatter studenter som har avlagt bachelor- eller mastereksamen i utlandet og ved alle relevante utdanningsinstitusjoner i Norge. Fra og med 2015 ble den gamle rettighetsbaserte ordningen fullt ut erstattet av det søkbare diversestipend for nyutdannede kunstnere. Utvalget ser imidlertid at det knytter seg utfordringer til forvaltningen av den nye ordningen og vil vurdere om det er behov for å gjøre endringer.

Stipend for etablerte kunstnere og stipend for seniorkunstnere ble tildelt for første gang i 2014. Dette er ordninger som skal erstatte garantiinntekten, og det er frigjorte midler fra denne ordningen som finansierer de nye langvarige stipendene. I tillegg fikk garantiinntektsinnehaverne tilbud om å gå over til stipend fra 1. januar 2015, og et betydelig antall kunstnere benyttet seg av denne muligheten. Garantiinntektsinnehaverne som står igjen i ordningen, vil årlig få tilbud om å gå over til stipend. At så pass mange allerede har valgt overgang anser Utvalget som et uttrykk for at etableringen av stipendene har vært vellykket. Så langt har det heller ikke vært store utfordringer knyttet til å etablere en praksis for forvaltning av ordningene innenfor de rammene forskriften setter.

I januar 2015 ble Vigis Moe Skarsteins utredning Kunstens autonomi og kunstens økonomi lagt frem. Utvalget hadde levert innspill til utredningen der det ble det satt fokus på sentrale utfordringer i kunstnerpolitikken. I forbindelse med vårmøte ble stipendkomiteenes ledere og sekretærer invitert til møte med Utvalget og Skarstein der rapporten ble presentert og diskutert. I sitt høringssvar pekte Utvalget på viktigheten av at en kunstpolitikk sikrer gode økonomiske rammevilkår for kunstproduksjon og samtidig bidrar til å verne om og sikre kunstens uavhengige stilling. I en kontekst der potensialet i markedet og entreprenørskap blir fremhevet, må grunnideen om den frie kunstner ikke mistes av syne. Utvalget er glad for at Skarsteins rapport tydelig anerkjenner stipend- og vederlagsordningene som en viktig forutsetning for kunstnernes inntekter og anser utredningen for å være et godt utgangspunkt til konkretisering av tiltak som kan bidra til å bedre de økonomiske forutsetningene for kunstproduksjon. I høringssvaret stilte Utvalget seg til rådighet som diskusjonspartner i den videre dialogen.

Høsten 2015 ba Kulturdepartementet Utvalget om å vurdere endringer i forvaltningen av Statens kunstnerstipend. Utvalget er bedt om å se nærmere på følgende: Utvalgets mandat og ansvar, oppnevningsprosedyrer – stipendkomiteene, stipendkomitéstruktur og stipendstruktur. Utvalget har vedtatt en milepælsplan, nedsatt et arbeidsutvalg og besluttet å innkalle kunstnerorganisasjonene til informasjons- og innspillsmøte på nyåret 2016. Utredningen skal leveres i april 2016.

Alfild Skaardal
Utvalgsleder

Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Utvalget for statens stipend og garantiinntekter for kunstnere (Utvalget) oppnevnes av Kulturdepartementet for fire år av gangen. To av de fem faste medlemmene oppnevnes etter innstilling fra Kunstnernettverket. Medlemmene oppnevnes med personlige varamedlemmer og kunstnerrepresentantene oppnevnes med to varamedlemmer hver. For gyldig vedtak kreves at fire av fem medlemmer er til stede, av disse begge kunstnerrepresentantene eller deres varamedlemmer. Av statens representanter må lederen eller nestlederen møte.

Stipendkomiteene består av minst tre medlemmer og oppnevnes av kunstnerorganisasjonene med unntak av stipendkomiteen for andre kunstnergrupper som oppnevnes av Utvalget. Stipendkomiteene foretar den kunstfaglige vurderingen av søknader og innstiller til Utvalget som fatter vedtak.

Sekretariatet for Statens kunstnerstipend utgjør omtrent 3 ½ årsverk, er en del av Kulturrådets fagadministrasjon og tilhører Kunstavdelingen. Sekretariatet administrerer utlysinger og søknader, veileder søkere og stipendkomiteer, legger til rette for Utvalgets behandling av saker og følger opp Utvalgets vedtak. Sekretariatet behandler også saker som er delegert av Utvalget, f.eks. kortere permisjonssøknader og søknader om omdisponering. Sekretariatet administrerer og følger opp rapporter fra stipendmottakere. Administreringen av utbetalingene til stipendmottakere er lagt til seksjon for økonomi og utgjør omtrent 1 årsverk.

Sekretariatet rapporterer endring i forventet forbruk inneværende og kommende budsjettår til Kulturdepartementet, jf. styringskalender.

Utvalget for statens stipend og garantiinntekter for kunstnere tildeler stipend på grunnlag av begrunnede innstillinger fra 24 sakkyndige stipendkomiteer. Komiteene innstiller søkere på grunnlag av en skjønsmessig vurdering av kunstnerisk kvalitet og aktivitet og i henhold til øvrige bestemmelser i forskriften. Det er utarbeidet egen veiledning for stipendkomiteenes arbeid, bl.a. for å sikre at arbeidet følger forvaltningslovens bestemmelser om habilitet, taushetsplikt og veiledningsplikt.

Utvalget tildeler stipend etter en vurdering av om stipendkomiteenes enkeltinnstillinger er i tråd med krav og kriterier gitt i forskrift. Der forskriften gir anledning til unntaksbestemmelser eller rom for tolkning, utøver Utvalget et selvstendig skjønn basert på en vurdering av den konkrete saken i lys av aktuelt regelverk. Videre påser Utvalget at tildelingene er innenfor de økonomiske rammene gitt i kvotefordelingen.

I tillegg til tildeling av stipend har Utvalget følgende oppgaver:

- Fremmer forslag om kvotefordelingen
- Vurderer garantiinntektsinnehaveres yrkesaktivitet
- Vurderer og iverksetter tiltak ved manglende overholdelse av betingelser for tildeling
- Vurderer klager på avslag og avvising
- Behandler søknader om omdisponeringer og permisjoner
- Oppnevner stipendkomiteen for andre kunstnergrupper
- Gir føringer for stipendkomiteenes arbeid

Utvalget vurderer og behandler også saker av overordnet karakter.

Tabellen nedenfor viser utvalgte volumtall for Statens kunstnerstipend:

Volumtall	2014	2015
Antall søknader til SKS	8 205	7960
Antall tildelinger	886	895
Avsetning til stipend og garantiinntekt*	269,5	279,5
Prosentvis tildeling av antall søknader	10,8 %	11,2 %
Antall utvalgsmøter	3	4

*Avsetningen omfatter både nytildelinger og videreføring samt arbeidsgiveravgift for ordningene med månedsutbetaling

Del III. Årets aktiviteter og resultater 2015

Måloppnåelse

Følgende hovedmål er lagt til grunn for bevilgningen på kapittel 321 Kunstnerformål i tildelingsbrevet 2015, jf. også punkt 3 i Forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere:

Stipend og garantiinntektsordningen skal bidra til at målene i den statlige kunstnerpolitikken nås ved å legge forholdene til rette for at enkeltkunstnere, gjennom å motta direkte tilskudd fra staten, skal kunne bidra til et mangfoldig og nyskapende kunstliv.

Konkrete rammer for å sikre måloppnåelse er gitt i forskriftens bestemmelser om målgruppe, kriterier for tildeling, rapporteringsplikt, samt øvrige bestemmelser om den enkelte stipendtype. De økonomiske rammene gis gjennom bevilgningen over statsbudsjettet og gjennom kvotefordelingen, dvs. fordelingen av midler/hjemler mellom de ulike kunstnergruppene som fastsettes hvert år av Kulturdepartementet etter samråd med Utvalget og forhandlingsberettigede organisasjoner. Måloppnåelse må vurderes i lys av hvordan bevilgede midler er forvaltet, dvs. om gjeldende regelverk er fulgt ved behandlingen av søknader og øvrige saker og om tildelingen er foretatt i henhold til fastsatt fordeling.

En overordnet beskrivelse av Utvalgets aktivitet i 2015 er gitt nedenfor. I tillegg er det her vedlagt tabeller som viser antall søkere innenfor de ulike kunstnergruppene og stipendtypene og fordelingen av stipendhjemler og stipendmidler på de ulike kunstnergruppene i 2015.

Endringer i forventet forbruk i 2015 ble rapportert til Kulturdepartementet fem ganger i løpet av året i henhold til rapporteringspraksis.

Bevilgning

I 2015 ble det videreført 304 arbeidsstipend og 167 arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere. Det ble opprettet 24 nye arbeidsstipend. Årsbeløpet var kr 210 000.

Det ble videreført 53 stipend for etablerte kunstnere og stipend for seniorkunstnere i 2015, og det ble bevilget midler til å finansiere 33 nye stipendtildelinger av frigjorte midler fra garantiinntektsordningen. Årsbeløpet gjeldende fra 1. mai 2015 var kr 233 945. De langvarige stipendene er opprettet for å erstatte garantiinntekten som kun videreføres for dem som allerede er i ordningen. 139 garantiinntektsinnehavere valgte å gå over til stipend fra 1. januar 2015, og i desember var det 262 igjen i garantiinntektsordningen, mens det var 220 som sto i de to langvarige stipendordningene. Garantiinntektsinnehaverne som står igjen i ordningen, vil årlig få tilbud om å gå

over til stipend. I løpet av 2015 ble bevilgningen til de langvarige stipendene overført til samme budsjettpost som garantiinntekten. De budsjettmessige sidene av overgang mellom ordningene blir dermed lettere å håndtere i og med at de befinner seg på samme post.

Bevilgningen til diversestipend økte med kr 480 000 og var kr 15 142 000, inkludert kr 40 000 overført fra 2014. Bevilgningen til diversestipend for nyutdannede kunstnere økte med kr 5 390 000 og var kr 18 947 600, inkludert kr 1 557 600 overført fra 2014. Det høyeste stipendbeløp som kunne tildeles var henholdsvis kr 80 000 og kr 90 000. I flere kunstnergrupper var det et underforbruk på kvoten for diversestipend for nyutdannede kunstnere. Ubrukte midler ble omdisponert til ordinært diversestipend eller blir overført til 2016 etter godkjenning fra Kulturdepartementet. Se vedlegg 3 for oversikt over faktisk tildelt beløp for diversestipend og diversestipend for nyutdannede kunstnere i 2015.

Kvotefordelingen for ovennevnte stipendtyper er lagt ved, se vedlegg 2.

Det var ingen bevilgning til stipend basert på gjennomført kunstutdanning. Stipendet er nå faset helt ut og erstattet av diversestipend for nyutdannede kunstnere.

Det ble bevilget kr 4 760 000 til stipend for eldre fortjente kunstnere. Ordningen er under utfasing. Etter 2012 er det ikke tildelt nye stipend.

Bevilgningen på Kap. 321 omfatter også midler til statsstipend (post 01), nordisk forfatterstipend, æresstipend og æreslønn og vederlag til stipendkomiteene (post 73). Disse ordningene administreres av fagadministrasjonen.

Avsetning 2014-2016 til ordningene som ligger under Utvalget for statens stipend og garantiinntekter for kunstnere:

Ordning	2014*	2015*	2016*
Arbeidsstipend og arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere	115 626 000	118 606 000	130 992 000
Stipend for etablerte kunstnere og stipend for seniorkunstnere	13 816 000	18 751 000	0
Diversestipend	14 620 000	15 102 000	15 102 000
Diversestipend for nyutdannede kunstnere	12 000 000	17 390 000	14 181 000
Stipend for eldre fortjente kunstnere	5 160 000	4 760 000	4 600 000
Kunstnerstipend totalt post 73	161 222 000	174 609 000	164 875 000
Stipend basert på gjennomført kunstutdanning, post 72	1 000 000	0	0
Garantiinntekt	107 263 000	104 906 000	66 246 000
Stipend for etablerte kunstnere og stipend for seniorkunstnere	0	0	60 982 000
Stipend og garantiinntekt, post 74	107 263 000	104 906 000	127 228 000
Stipend og garantiinntekt totalt	269 485 000	279 515 000	292 103 000

*Avsetningen omfatter både nytildelinger og videreføringene samt arbeidsgiveravgift for ordningene med månedsbetaling

Tildeling

Hovedtildelingen av stipend ble foretatt av Utvalget i møte 18.-20. mars 2015. Tildelingen ble foretatt på grunnlag av begrunnede innstillinger fra 24 sakkyndige stipendkomiteer og i samsvar med bestemmelsene om formål, målgruppe, tildelingskriterier samt øvrige bestemmelser gitt i Forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere. Tildelingen ble foretatt i henhold til kvotefordelingen

2015, jf. brev fra Kulturdepartementet av 16. februar 2015, med omdisponeringer godkjent av Kulturdepartementet i e-post av 19. mars 2015.

Det ble til sammen tildelt 33 stipend for etablerte kunstnere og seniorkunstnere, 173 arbeidsstipend, 82 arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere, 404 diversestipend og 203 diversestipend for nyutdannede kunstnere.

Antall søknader og tildelinger i 2014 og 2015 fordelt på de ulike stipendtypene går frem av tabellen under:

	2014		2015	
	Søknader	Tildelinger	Søknader	Tildelinger
Arbeidsstipend	2786	173	2761	173
Arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere	1239	98	1196	82
Stipend for etablerte kunstnere og seniorkunstnere	1430	53	1201	33
Diversestipend	2609	474	2553	404
Diversestipend for nyutdannede kunstnere	141	88	249	203
SUM	8205	886	7960	895

Se vedlegg for fullstendig oversikt over søknader, søkere og tildelte stipend fordelt på kunstnergruppene i 2015.

Møter og aktivitet

Nåværende Utvalg ble oppnevnt for fire år fra 1. januar 2014. I 2015 har det vært avholdt fire møter, henholdsvis 18.-20. mars, 29. mai, 30. oktober og 2.-11. desember. Det siste startet som et ordinært møte og fortsatte som e-postmøte. Protokoll fra møtene er oversendt til Kulturdepartementet til orientering. Utvalget har i disse møtene bl.a. behandlet følgende saker:

- Søknader om stipend 2015
- Vurdering av klager på avslag
- Yrkesaktivitetsvurdering av garantiinntektsinnehavere
- Innstilling til Kulturdepartementet om kvotefordelingen 2016
- Vurdering av søknader om permisjon fra stipend og utsettelse av rapportfrist
- Vurdering av stipendrapporter mottatt etter siste frist
- Vurdering av praksiser for forvaltning av ordningene, herunder oppfølging av Riksrevisjonens anførsler ved gjennomgangen i 2013, jf. tildelingsbrev 2015

Utvalget har også levert høringssvar til Vigdis Moe Skarsteins rapport Kunstens autonomi og kunstens økonomi. I forkant ble stipendkomiteenes ledere og sekretærer invitert til møte med Utvalget og Skarstein der rapporten ble presentert og aktuelle problemstillinger diskutert. I tillegg har Utvalget også levert høringssvar til foreslåtte endringer i kulturrådsloven. Høsten 2015 ba Kulturdepartementet Utvalget om å vurdere endringer i forvaltningen av Statens kunstnerstipend. Dette arbeidet startet før årsskiftet og sluttføres i april 2016.

Del IV. Styling og kontroll i virksomheten

Se Norsk kulturråd, fagadministrasjonen årsrapport

Del V. Vurdering av fremtidsutsikter

Vigdis Moe Skarsteins utredning og tidligere utredninger, peker på utfordringer i kunstnerøkonomien. Utvalget vil vektlegge disse utfordringene når det gis anbefalinger om bevilgning, fordeling og innretning av stipend.

Utvalget har fått i oppdrag av Kulturdepartementet å vurdere endringer i forvaltningen av Statens kunstnerstipend når det gjelder følgende forhold.

- Utvalgets mandat og ansvar
- Oppnevningsprosedyrer – stipendkomiteene
- Stipendkomitéstruktur
- Stipendstruktur

Fristen for å levere forslag til eventuelle endringer er satt til 18. april 2016, og det er grunn til å anta at anbefalinger vil ha betydning for fremtidsutsiktene til ordningene som ligger under Utvalget.

Del VI. Årsregnskap

Ledelseskomentarer årsregnskapet 2015

Formål

Norsk kulturråd som sekretariat for Statens stipend og garantiinntekter for kunstnere skal bidra til at målene i den statlige kunstnerpolitikken nås ved å legge forholdene til rette for at enkeltkunstnere, gjennom å motta direkte tilskudd fra staten, skal kunne bidra til et mangfoldig og nyskapende kulturliv. Ordningene omfatter garantiinntekt, arbeidsstipend, arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere, stipend for etablerte kunstnere, stipend for seniorkunstnere, diversestipend og diversestipend for nyutdannede kunstnere.

Statens stipend og garantiinntekter for kunstnere er et ordinært statlig forvaltningsorgan underlagt Kulturdepartementet. Virksomheten fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i tråd med Bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Kulturdepartementet. Jeg mener at regnskapet gir et dekkende bilde av Statens stipend og garantiinntekter for kunstneres disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2015 har Statens stipend og garantiinntekter for kunstnere samlet disponert tildelinger på utgiftssiden med kr 303 690 266 jf. bevilgningsrapporteringen og note A. Samlet er det utgiftsført kr 292 592 492. Mindreutgiftene kan forklares med at stipendmottakeres permisjoner fører til forskyvninger av stipendutbetalinger til senere budsjettår, samt at enkelte tildelte stipend holdes tilbake av formelle årsaker, for eksempel manglende rapportering eller manglende dokumentasjon. Videre skjer justering av lønn og fribeløp i løpet av perioden, og kunstneres inntektsforhold gir også utslag for forbruket på post 74. I 2015 ble kr 19 300 000 av bevilgningen under post 73 ompostert til post 74, og navnet på posten ble endret fra Garantiinntekter til Garantiinntekter og langvarige stipend da det er

hensiktsmessig at disse ordningene heretter budsjetteres på samme post. Virksomhetens bevilgning på kap. 321, post 73 er gitt med stikkord «kan overføres», mens bevilgningen under kap. 0321, post 74 er gitt med stikkord «overslagsbevilgning», jf. note A.

Forvaltning og utbetaling av stipendene skjer i henhold til Forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere. Stipend tildeles etter søknad fra den enkelte kunstner av et utvalg oppnevnt av Kulturdepartementet. Utvalget tildeler stipend etter innstilling fra sakkyndige komiteer oppnevnt av kunstnerorganisasjonene. Norsk kulturråds fagadministrasjon er sekretariat for Utvalget for statens stipend og garantiinntekter for kunstnere. Utgiftene til sekretariatsoppgavene dekkes av driftsregnskapet for Norsk kulturråd.

Mellomværende med statskassen utgjorde 31.12.15 kr 7 062 579. Oppstillingen av artskonto-rapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværende består av.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen reviderer årsregnskapet for Statens kunstnerstipend. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert, med vil ventelig foreligge innen utløpet av andre kvartal. Revisjonsberetningen er unntatt offentlighet fram til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen. Beretningen vil bli publisert på Kulturrådets/Statens kunstnerstipends nettsider så snart dokumentet er offentlig.

Oslo, 14. mars 2016

Vibeke Mohr
Fungerende direktør
Norsk kulturråd

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskapet for Statens kunstnerstipend er utarbeidet og avlagt etter retningslinjer, fastsatt i Bestemmelser om økonomistyring i staten (bestemmelsene), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest av 5. november 2015. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, og bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2, grunnleggende prinsipper for årsregnskapet:

1. Regnskapet følger kalenderåret:
2. Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
3. Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
4. Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsipper, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 om hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*» er lik i begge oppstillingene.

Alle statlige virksomheter er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.8.1. Ordinære forvaltningsorgan (bruttobudsjetterte virksomheter) tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Statens kunstnerstipend har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som Statens kunstnerstipend har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser Statens kunstnerstipend står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnene *samlet tildeling* viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev fra Kulturdepartementet på kapittel og post i statsregnskapet.

Artskontorrapporteringen

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Statens kunstnerstipend har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Statens kunstnerstipend har en trekkrettighet for disponible tildelinger på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene skal ikke inntektsføres og vises derfor ikke som inntekt i oppstillingen.

Note 5 til artskontorrapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Virksomhet: CV - Statens kunstnerstipend										27.01.2016 13:02
Bevilgningsrapportering 2015										
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2015	Merutgift (-) og mindreutgift			
0321	Driftsutgifter	01	Driftsutgifter	A,B	13 361 266	12 622 913	738 353			
0321	Diverse stipend - kunstnerformål, kan overføres	73	Tilskudd	A,B	165 942 000	156 384 207	9 557 793			
0321	Garantiinntekter, overslagsbevilgning	74	Tilskudd	A,B	124 387 000	123 495 372	891 628			
<i>Sum utgiftsfort</i>						303 690 266				
Inntektskapittel										
	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2015	Merinntekt og mindreinntekt (-)			
5309	Tilfeldige inntekter - ymse	29	Ymse			47 483				
5700	Tilfeldige inntekter	72	Arbeidsgiveravgift			31 343 382				
Sum inntektsfort					0	31 390 865				
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet										
Kapitalkontoer										
60092301	Norges Bank KK /innbetalinger					842 533				
60092302	Norges Bank KK/utbetalinger					-261 753 775				
703888	Endring i mellomværende med statskassen					-200 386				
Sum rapportert						0				
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)										
Konto	Tekst				2015	2014	Endring			
6260	Aksjer				0	0	0			
703888	Mellomværende med statskassen				-7 062 579	-6 862 193	-200 386			

Virksomhet: CV - Statens kunstnerstipend			
Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildeling	Samlet tildeling
032101	483 000	12 878 266	13 361 266
032173	7 632 000	158 310 000	165 942 000
032174		124 387 000	124 387 000
			0

Virksomhet: CV - Statens kunstnerstipend

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hht avgitte belastningsfullmakter (-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekt(-) hht merinntektsfullmakt (justert for eventuell mva.)	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparing(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
032101		738 353		738 353				738 353		738 353
032173	"kan overføres"	9 557 793		9 557 793				9 557 793		9 557 793
032174	"overslagsbevilgning"	891 628		891 628				Ikke aktuell		

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilg

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Kapittel/post 032101 er avvirket fra 2016 og statsstipendene er overført til ny post 71.

Stikkordet «kan overføres»

Virksomhetens bevilgning på kapittel/post 032173 er gitt med stikkord "kan overføres". Beløpet stammer fra tildeling gitt innenfor de to siste budsjettår og virksomheten lar beløpet inngå som en del av mulig overført beløp.

Stikkordet «overslagsbevilgning»

Virksomhetens bevilgning på kapittel/post 032174 er gitt med stikkord "overslagsbevilgning". Mindretgiften kan forklares ved at justering av lønn og fribeløp skjer i løpet av perioden. Endringer i kunstneres inntektsforhold og permisjoner fra stipend gir også utslag for forbruket.

Oppstilling av artskontorrapporteringen, 31.12.2015

	Note	2015	2014
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Andre innbetalinger		0	0
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		0	0
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	1	293 696	0
Andre utbetalinger til drift	2	2 565	4 700
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		296 261	4 700
Netto rapporterte driftsutgifter		296 261	4 700
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter		0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer		0	0
Utbetaling av finansutgifter		0	0
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		0	0
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		0	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	3	47 483	32 397
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		47 483	32 397
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stonader	4	292 206 231	283 470 001
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		292 206 231	283 470 001
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		0	0
Arbeids giveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		31 343 382	30 905 852
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		0	0
<i>Sum rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		31 343 382	30 905 852
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		261 111 627	252 536 453
Oversikt over mellomværende med statskassen **			
Eiendeler og gjeld		2015	2014
Skyldig skattetrekk		-7 059 117	-6 819 433
Skyldige offentlige avgifter		0	0
Annen gjeld		-3 462	-42 760
Sum mellomværende med statskassen	5	-7 062 579	-6 862 193
* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.			
** Spesifiser og legg til linjer ved behov.			

Note 1 Utbetalinger til lønn		
	31.12.2015	31.12.2014
Lønn	0	0
Arbeidsgiveravgift	0	0
Pensjonsutgifter*	0	0
Sykepenger og andre refusjoner(-)	0	0
Andre ytelser	293 696	0
Sum utbetalinger til lønn	293 696	0
Antall årsverk:	0	0

Kommentar:

Andre ytelser gjelder honorarutbetalinger til utvalgsmedlemmer i Andrekomitten.

Note 2 Andre utbetalinger til drift		
	31.12.2015	31.12.2014
Husleie	0	0
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	0	0
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	0	0
Mindre utstyrsanskaffelser	0	0
Leie av maskiner, inventar og lignende	0	0
Kjøp av fremmede tjenester	0	0
Reiser og diett	2 565	4 700
Øvrige driftsutgifter	0	0
Sum andre utbetalinger til drift	2 565	4 700

Kommentar:

Reiser og diett gjelder reiseutlegg for utvalgsmedlemmer av Andrekomitten

Note 3 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2015	31.12.2014
Tilfeldige og andre inntekter (kto. 5309 29 i statens kontoplan)	47 483	32 397
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	47 483	32 397

Note 4 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2015	31.12.2014
Statsstipend	12 622 913	13 796 330
Kunstutdanningsstipend	0	778 410
Diversestipend	15 766 400	18 061 400
Diversestipend for nyutdannede kunstnere	15 945 000	6 670 000
Nordisk reisestipend	0	80 000
Eldre fortjente kunstnere	4 550 000	4 810 000
Æreslønn	200 000	200 000
Arbeidsstipend	78 320 811	75 595 179
Arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere	38 873 924	40 459 211
Æresstipend	456 400	456 400
Stipend for etablerte kunstnere	16 235 586	8 091 952
Stipend for seniorkunstnere	39 166 009	5 263 399
Garantiinntekt	68 093 777	106 956 336
Andrekomiteen	41 411	
Stipendkomitevederlag	1 934 000	2 251 384
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	292 206 231	283 470 001

Kommentar:

Økning i forbruket til stipend for etablerte/seniorkunstnere og nedgang i garantiinntekt skyldes at garantiinntekten er under utfasing. Det innebærer at frigjorte garantiinntekter som følge av pensjonering fra ordningen blir tildelt som langvarige stipend. I tillegg har et betydelig antall garantiinntektsinnehavere benyttet seg av muligheten til å gå over til stipend for etablerte kunstnere/seniorkunstnere.

Beløpende inkluderer arbeidsgiveravgift for de stipendene som har månedlige utbetalinger.

Note 5 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2015 Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	31.12.2015 Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
<i>Sum</i>	0	0	0
Omløpsmidler			
<i>Sum</i>	0	0	0
Langsiktig gjeld			
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	0	0	0
Skyldig skattetrekk	-7 059 117	-7 059 117	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-3 462	-3 462	0
<i>Sum</i>	-7 062 579	-7 062 579	0
Sum	-7 062 579	-7 062 579	0

SØKERE STIPEND 2015 PER KUNSTNERGRUPPE/STIPENDTYPE

Kunstnergruppe	Arbeids- stipend 1 - 5 år	Arbeids- stipend for yngre 1 - 3 år	Diversestipend	Diversestipend for nyutdannede kunstnere	Stipend for etablerte kunstnere og seniorkunstnere	Totalt antall søknader	Totalt antall søkere
Billedkunstnere	1085	453	975	100	634	3247	1497
Kunsthåndverkere	210	85	220	23	118	656	321
Skjønnlitterære forfattere	193	60	162	0	55	470	261
Barne- og ungdomslitt. forfattere	101	26	80	0	34	241	124
Dramatikere	82	24	48	0	17	171	104
Skjønnlitterære oversettere	30	4	48	0	6	88	59
Faglitt. forfattere og oversettere	33	2	31	0	6	72	48
Musikere, sangere og dirigenter	242	124	241	10	79	696	433
Komponister	88	26	80	7	42	243	145
Skuespillere og dukkespillere	96	59	124	37	43	359	223
Sceneinstruktører	26	8	27	0	19	80	48
Scenografer og kostymedesignere	26	16	24	1	8	75	39
Teatermedarbeidere	0	0	7	0	0	7	7
Dansekunstnere	85	91	107	34	16	333	210
Kritikere	38	0	17	0	0	55	40
Filmkritikere	3	0	4	0	0	7	7
Journalister	0	0	9	0	0	9	9
Fotografer	103	51	104	10	44	312	159
Filmkunstnere	86	50	80	27	22	265	166
Arkitekter	4	4	6	0	0	14	10
Interiørarkitekter	1	1	1	0	0	3	2
Andre kunstnergrupper	111	65	87	0	30	293	177
Folkekunstnere	33	10	20	0	0	63	44
Populærkomponister	85	37	51	0	28	201	132
Totalt	2 761	1 196	2 553	249	1 201	7960	4 265

Avviste søknader er med i oversikten.

Teatermedarbeidere og journalister kan ikke tildeles arbeidstipend eller arbeidstipend for yngre/nyetablerte kunstnere.

Kritikere og filmkritikere kan ikke tildeles arbeidstipend for yngre/nyetablerte kunstnere.

Kvotefordelingen 2015

Vedlegg 2

Kunstnergruppe	Arbeidsstipend				Arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere				Stipend for etablerte kunstnere og seniorkunstnere				Garantiinntekt		
	Frigjorte stipend 2015	Nye stipend 2015	Videreførte stipend i 2015	Totalt antall stipend 2015	Frigjorte stipend 2015	Videreførte stipend 2015	Totalt antall stipend 2015	Nye stipend 2015	Viderførte stipend 2015	Totalt antall stipend 2015	Frigjorte hjemler 2013 og 2014	Frigjorte hjemler 2015	Totalt antall hjemler etter inn-dragning**		
Billedkunstnere	21	6	48	75	29	25	54	16	22	38	26	16	222		
Kunsthåndverkere	17	1	17	35	5	21	26	10	11	21	12	10	72		
Skjønnlitterære forfattere	17		26	43	7	8	15	2	6	8	7	2	27		
Barn- og ungdomslitt. forf.	8	1	1	10	3	0	3		3	3	4		6		
Dramatikere	5		3	8	3	0	3			0			2		
Skjønnlitterære oversettere	1		3	4	1	1	2	1		1		1	1		
Faglitt. forfattere og oversettere	2	1	1	4	0	0	0		1	1	1		1		
Musikere, sangere, dirigenter	10	1	15	26	3	9	12	2	5	7	6	2	10		
Komponister	3		8	11	2	2	4			0			12		
Skuespillere	10	1	7	18	5	3	8		1	1	1		6		
Scenestruktører	2		2	4	2	0	2			0			2		
Scenografer, kostymedesignere	2		1	3	2	0	2			0			2		
Teatermedarbeidere	0			0	0	0	0			0			0		
Dansekunstnere	5		11	16	7	9	16	1	1	2	1	1	18		
Kritikere	5	8		13	0	0	0			0			0		
Journalister	0			0	0	0	0			0			0		
Fotografer	7	1	8	16	0	4	4	1	1	2	1	1	7		
Filmkunstnere	9		3	12	3	2	5		1	1	1		1		
Arkitekter*	0			0	0	0	0			0			0		
Interiørarkitekter*	0			0	0	0	0			0			0		
Andre kunstnergrupper*	8	2	1	11	3	1	4		1	1	1		6		
Folkekunstnere	4	1		5	2	0	2			0			0		
Populærkomponister	13	1		14	5	0	5			0			1		
SUM	149	24	155	328	82	85	167	33	53	86	61	33	396		

* Arkitekter og interiørarkitekter har ikke egen kvote for arbeidsstipend og arbeidsstipend yngre. Frigjorte stipend går tilbake til kvoten til andre kunstnergrupper.

** Fra 01.01.15 fikk mange garantiinntektsnehavere omdannet garantiinntekten til stipend for etablerte kunstnere eller stipend for seniorkunstnere. Hjemlene er ført som garantiinntekter i tabellen.

Kvotefordelingen 2015

Vedlegg 2 forts.

Kunstnergruppe	Diversestipend						Beløp til disposisjon 2015
	Kvote 2014	Friske midler 2015	Kvote 2015	Overførte midler 2015			
Billedkunstnere	3 517 000	287 000	3 804 000	10 000			3 814 000
Kunsthåndverkere	1 620 000		1 620 000				1 620 000
Skjønnlitterære forfattere	1 451 000		1 451 000				1 451 000
Barn- og ungdomslitt. forf.	528 000		528 000				528 000
Dramatikere	425 000		425 000				425 000
Skjønnlitterære oversettere	381 000		381 000				381 000
Faglitt. forfattere og oversettere	178 000		178 000				178 000
Musikere, sangere, dirigenter	1 529 000	58 000	1 587 000				1 587 000
Komponister	383 000	19 000	402 000				402 000
Skuespillere	968 000		968 000				968 000
Scenografer, kostymedesignere	235 000		235 000				235 000
Scenografer, kostymedesignere	166 000	8 000	174 000				174 000
Teatermedarbeidere	51 000		51 000				51 000
Dansekunstnere	731 400	35 600	767 000				767 000
Kritikere	97 000		97 000				97 000
Journalister	58 000		58 000				58 000
Fotografer	517 600	29 400	547 000				547 000
Filmkunstnere	527 000	25 000	552 000				552 000
Arkitekter	65 000		65 000				65 000
Interiørarkitekter	60 000		60 000	30 000			90 000
Andre kunstnergrupper	317 000	18 000	335 000				335 000
Folkekunstnere	204 000		204 000				204 000
Populærkomponister	611 000		611 000				611 000
SUM	14 620 000	480 000	15 100 000				15 140 000

Kunstnergruppe	Diversestipend for nyutdannede kunstnere			Beløp til disposisjon 2015
	Kvote 2015	Overført fra 2014		
Billedkunstnere	7 105 000	1 157 700		8 262 700
Kunsthåndverkere	1 740 000	90 000		1 830 000
Fotografer	725 000	169 900		894 900
Dansekunstnere	2 465 000			2 465 000
Sangere, dirigenter	645 000	140 000		785 000
Komponister	452 000			452 000
Skuespillere	2 387 000			2 387 000
Sceneinstruktører	0			0
Scenografer	65 000			65 000
Filmkunstnere	1 806 000			1 806 000
SUM	17 390 000	1 557 600		18 947 600

ANTALL TILDELTE STIPEND OG BELØP FOR ENGANGSSTIPEND 2015 FORDELT PÅ KUNSTNERGRUPPE OG STIPENDTYPE

Kunstnergruppe	Arbeidsstipend	Arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere	Diversesstipend	Diversesstipend, beløp ¹	Diversesstipend for nyutdannede kunstnere	Diversesstipend for nyutdannede kunstnere, beløp ²	Stipend for etablerte kunstnere og seniorkunstnere	Totalt antall tildelte stipend i 2015
Billedkunstnere	27	29	66	3 814 000	79	6 623 000	16	217
Kunsthåndverkere	18	5	32	1 672 500	15	1 320 000	10	80
Skjønnlitterære forfattere	17	7	25	1 451 000	0	0	2	51
Barne- og ungdomslitt. forfattere	9	3	10	528 000	0	0	0	22
Dramatikere	5	3	15	425 000	0	0	0	23
Skjønnlitt. oversettere	1	1	16	381 000	0	0	1	19
Faglitt. forfattere og oversettere	3	0	6	178 000	0	0	0	9
Musikere, sangere og dirigenter	11	3	72	1 703 000	8	669 000	2	96
Komponister	3	2	19	439 000	3	220 000	0	27
Skuespillere og dukkespillere	11	5	32	968 000	31	2 387 000	0	79
Scenearbeidere	2	2	8	235 000	0	0	0	12
Scenografer og kostymedesignere	2	2	5	174 000	1	65 000	0	10
Teatermedarbeidere	0	0	2	51 000	0	0	0	2
Dansekunstnere	5	7	17	767 000	34	2 525 000	1	64
Kritikere	13	0	5	71 000	0	0	0	18
Filmkritikere	0	0	1	26 000	0	0	0	1
Journalister	0	0	1	58 000	0	0	0	1
Fotografer	8	0	15	861 900	7	580 000	1	31
Filmkunstnere	9	3	12	552 000	25	1 732 300	0	49
Arkitekter	0	0	3	65 000	0	0	0	3
Interiørarkitekter	0	0	1	80 000	0	0	0	1
Andre kunstnergrupper	10	3	13	335 000	0	0	0	26
Folkemusikere	5	2	10	204 000	0	0	0	17
Populærkomponister	14	5	18	611 000	0	0	0	37
Totalt	173	82	404	15 650 400	203	16 121 300	33	895

¹Kvoten for diversesstipend er kr 15 140 000, men kr 467 900 er omdisponert fra kvoten for diversesstipend for nyutdannede kunstnere. I tillegg er restmidler fra arbeidsstipend på kr 52 500 tildelt som diversesstipend. Kr 10 000 av kvoten for interiørarkitekter er ikke tildelt. Midlene er søkt overført til 2016 sammen med frigjorte restmidler på kr 60 000.

²Kvoten for diversesstipend for nyutdannede kunstnere er kr 18 947 600, men kr 467 900 er omdisponert til diversesstipend. I tillegg er kr 60 000 av frigjorte restmidler tildelt som diversesstipend for nyutdannede kunstnere. Kr 1 639 700 av kvoten for billedkunstnere, kr 510 000 av kvoten for kunsthåndverkere, kr 195 000 av kvoten for komponister og kr 73 700 av kvoten for filmkunstnere er ikke tildelt. Midlene er søkt overført til 2015 sammen med frigjorte restmidler på kr 90 000.

Vedlegg 4

ANTALL GARANTIINNTEKTER (GI) OG STIPEND FOR ETABLERTE KUNSTERE (SEK) OG STIPEND FOR SENIORKUNSTNRE (SSK) FORDELT PÅ KUNSTNERGRUPPENE				
Kunstnergruppe	GI	SEK/SSK	Totalt	
Billedkunstnere	161	99	260	
Kunsthåndverkere	51	42	93	
Skjønnlitterære forfattere	14	21	35	
Barne- og ungdomslitterære forfattere	2	7	9	
Dramatikere	0	2	2	
Skjønnlitterære oversettere	0	2	2	
Faglitterære forfattere og oversettere	0	2	2	
Musikere, sangere og dirigenter	5	12	17	
Komponister	8	4	12	
Skuespillere og dukkespillere	1	6	7	
Sceneinstruktører	0	2	2	
Scenografer og kostymedesignere	1	1	2	
Teatermedarbeidere	0	0	0	
Dansekunstnere	11	9	20	
Kritikere	0	0	0	
Filmkritikere	0	0	0	
Journalister	0	0	0	
Fotografer	4	5	9	
Filmkunstnere	0	2	2	
Arkitekter ¹	0	0	0	
Interiørarkitekter ¹	0	0	0	
Andre kunstnergrupper	4	3	7	
Folkekunstnere ¹	0	0	0	
Populærkomponister	0	1	1	
Antall	262	220	482	

¹ Arkitekter, interiørarkitekter og folkekunstnere blir tildelt fra Andre kunstnergrupper.

NORSK
KULTURFOND
Kulturrådet

Norsk kulturråd

Det kollegiale organ

Årsrapport 2015

INNHOOLD

s. 2	Del I. Leders beretning
s. 2	Del II. Introduksjon til virksomhet og hovedtall
s. 3	Del III. Årets aktiviteter og resultater
s. 4	Kap 320 Allmenne kulturformål
s. 5	Kulturbygg/Rom for kunst
s. 7	Forskning og utvikling
s. 9	Barne- og ungdomskultur
s. 10	Andre formål
s. 12	Gjesteoppholdsstøtte for arenaer
s. 13	Aspirantordningen
s. 14	Kulturrådets 50-årsjubileum, årskonferanse og ærespris
s. 14	Kap 322 Billedkunst og kunsthåndverk
s. 17	Kap 323 Musikk
s. 19	Kap 324 Scenekunst
s. 22	Kap 326 Litteratur
s. 25	Kap 328 Kulturvern
s. 27	Kap 321 Kunstnerformål – Statens utstillingsstipend
s. 28	Del IV. Styring og kontroll
s. 28	Del V. Vurdering av framtidsutsikter
s. 29	Del VI. Årsregnskap
s. 29	Ledelseskommentar
s. 30	Prinsippnote årsregnskap
s. 31	Oppstilling av bevilgningsrapportering
s. 32	Resultatregnskap/Balanseregnskap

Vedlegg: Rapport - Kulturrådets 50-års jubileum 2015

Del I. Lederens beretning

Kulturrådet markerte 50-årsjubileum i 2015, og rådet benyttet året til å synliggjøre og diskutere Kulturrådets rolle som samfunnsaktør siden opprettelsen i 1965. Rådet har også diskutert prioriteringer og veivalg framover, og i juni ble en ny strategi vedtatt. Strategien skisserer fire verdier som skal prege rådets forvaltning av Norsk kulturfond i årene framover: kvalitet, kunnskap, bredde og mot. Med utgangspunkt i disse verdiene vil rådet arbeide for en kunstpolitikk som ivaretar kunstneres mulighet til å ytre seg fritt, fordype seg og utvikle seg over tid.

I budsjettøknaden for 2015 understreket rådet behovet for en arrangørstøtteordning for visuell kunst. Det var derfor gledelig at Kulturfondet fikk en økning på 8 mill. kr øremerket formålet. Rådet opprettet en ny arrangørordning, og midler ble lyst ut høsten 2015. Det ble også gitt en solid økning på 10 mill. kr til Kulturfondets ensemblestøtteordning, øremerket kor på høyt nivå. En rekke profesjonelle kor og vokalensembler mottok tilskudd fra disse midlene.

Nytt for 2015 var at tidligere post 56 og post 74 ble avvirket, og overført til Norsk kulturfond. Med denne omleggingen kan Kulturrådet se hele det frie kunst- og kulturfeltet i sammenheng. Rådet har dermed fått et betydelig ansvar for å yte støtte av mer varig karakter til tiltak over hele landet ut fra en samlet vurdering av kvalitet og behov.

I 2014 startet Kulturrådet et omfattende arbeid med å gjennomgå og forenkle innkjøpsordningene for litteratur. I 2015 ble gjennomgangen av støtteordninger videreført og utvidet til flere fagområder. Kulturrådets mål er både å gjøre det enklere for søkerne å finne riktig støtteordning, og å sikre at støtteordningene under Norsk kulturfond er best mulig tilpasset kunst- og kulturfeltenes behov.

Oslo, 16. februar 2016

Yngve Slettholm

Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Norsk kulturråd ble opprettet i 1965 og er et statlig forvaltningsorgan underlagt Kulturdepartementet. Kulturrådet forvalter Norsk kulturfond og skal arbeide for å:

- Styrke samtidens kunst- og kulturuttrykk
- Bevare, dokumentere og formidle kulturarv
- Gjøre kunst og kultur tilgjengelig for flest mulig

Kvalitet, profesjonalitet og mangfold er sentrale verdier i rådets arbeid. Rådets mandat realiseres gjennom:

- Fordeling av tilskudd til kunst- og kulturtiltak etter søknad
- Egne initiativ til prosjekter på bakgrunn av særlige utfordringer
- Rådgivning basert på kontakten med feltet og forskningsbasert kunnskap

Gjennom tildelinger fra Norsk kulturfond skal Kulturrådet stimulere den frie delen av kunst- og kulturlivet og bedre vilkårene for kunstnerisk produksjon og formidling. I dette ligger både at kunstnerne må ha økonomiske rammevilkår som gjør at de kan avsette tid til kunstnerisk arbeid, og at det må finnes institusjoner og infrastruktur som gjør at kunsten når ut til publikum. Fra 2015 har Kulturrådet fått ansvar for drift av et utvalg virksomheter. Med denne endringen kan Kulturrådet se kunst- og kulturfeltet i et helhetlig perspektiv. Forholdet mellom utvikling av infrastruktur, formidling, kunstnerens økonomiske situasjon og frie produksjonsmidler på de ulike fagområdene, kan ses i sammenheng. I kunstfeltet foregår det en kontinuerlig brytning mellom tradisjon og nyskaping, mellom kontinuitet og endring. Dette er en av kunstens drivkrefter og en stadig kilde til debatt. Kulturrådet ser det som en prioritert oppgave å stimulere både til debatten og til de kunstneriske initiativene og arbeider for å styrke den offentlige bevisstheten og kunnskapen om kunst og kulturvern.

Kulturrådet er oppnevnt av Kulturdepartementet og har 10 medlemmer. Under rådet var det i 2015 12 fagutvalg og 12 vurderingsutvalg med til sammen 118 medlemmer. Alle er oppnevnt ut fra kunst- og kulturfaglig kompetanse. Samtidig skal utvalgenes sammensetning ivareta hensynet til kjønn, geografisk spredning og ulike kunstsyn. Et viktig prinsipp i forvaltningen av Kulturfondet er armlengdes avstand. Rådet er faglig uavhengig i sitt arbeid og kan ikke instrueres når det gjelder enkeltvedtak om fordeling av tilskudd. Tildelingene skal skje på grunnlag av kunst- og kulturfaglige vurderinger. Hensyn til geografiske forskjeller, ulikheter i publikum og rammebetingelser inngår som del av den helhetlige vurderingen av søknadene til fondet.

Kulturrådet benytter elektronisk saks- og søknadsbehandlingssystem. Søknadene behandles i en to-trinns prosess der Kulturrådets saksbehandlere i trinn én gir en faglig tilråding til fagutvalgene. I trinn to vurderer fagutvalgene hver enkelt søknad, og vedtar bevilgninger og avslag. De fleste tildelingene skjer ved enstemmighet på utvalgsmøtene. Ved dissens, i større saker, i saker som behandles i flere fagutvalg og i saker av prinsipiell karakter, lager fagutvalgene en tilråding for endelig behandling i rådet. Rådet kan gjøre endringer i utvalgenes vedtak, men bare til fordel for søker. De fleste utvalg ledes av et rådsmedlem eller har en person fra rådet som medlem. Slik sikres løpende kontakt mellom råd og fagutvalg.

Tabell 1. Utvalgte volumtall for Norsk kulturfond 2014-2015, ekskl. innkjøpsordningen litteratur.

	2014	2015
Antall søknader til Kulturfondet	7 100	7 992
Antall tildelinger	2 263	2 800
Samlet bevilgning	577 230 000	766 573 000
Søknadssum	1 599 842 000	2 013 712 448
Prosentvis tildeling av søknadssum	30 %	38 %
Prosentvis tildeling av antall søknader	32 %	35 %
Antall rådsmøter	5	6

Endringer fra 2014 – 15

Tabell 1 viser en økning i antall søknader til Kulturfondet i 2015 på rundt 900. Økningen omfatter bl.a. søknadene fra tidligere tiltak på post 74 som ble overført til post 55 Norsk Kulturfond i 2015. Det tas forbehold om at deler av økningen kan skyldes at avviste søknader (søknader som har fått administrativt avslag) ikke var inkludert i søknadstallene for 2014, mens de er tatt med i tallene for 2015. Tabellen viser også en økning i tildelingsprosenten for Kulturfondet i 2015, sammenlignet med 2014. På flere av Kulturfondets fagområder jobbes det med å få ned antall søknader. Dette er et mål både for å sikre at søkere ikke bruker unødvendig tid på søknader, og utvalg, råd og administrasjon på unødvendig søknadsbehandling. Arbeidet med å få ned antallet søknader vil samtidig påvirke tildelingsprosenten på de ulike fagområdene. Det er derfor viktig å minne om at dette prosenttallet ikke nødvendigvis sier noe om hvor stort press det er på de ulike støtteordningene i Kulturfondet.

Del III. Årets aktiviteter og resultater 2015 – Kulturfondet

Kulturfondets økning i 2015 skyldes i all hovedsak at post 74 ble avvirket og at hoveddelen av tiltakene på denne posten i 2014 ble overført til Norsk kulturfond. Rådet vedtok tilskuddene til disse tiltakene allerede i desember 2014. Våren 2015 vedtok rådet retningslinjer for en ny driftsstøtteordning under Norsk kulturfond med årlig søknadsfrist i juni.

Det kom betydelige økninger i Kulturfondet til avsetningene for visuell kunst, litteratur og musikk i 2015. På bakgrunn av økningene opprettet Kulturrådet en ny arrangørstøtteordning for kunstnerdrevne visningssteder og kunstfestivaler. Økningen på musikkområdet var øremerket kor og vokalensembler. Med årets økning utgjør den samlede bevilgningen til kor og vokalensembler 34 % av ensemblestøtten. Økningen på litteratur gjorde at man etter at nye retningslinjer var vedtatt for en skjønnlitterær innkjøpsordning, kunne fortsette å sende ut samme antall eksemplarer av barne- og ungdomslitteratur som tidligere (1550).

I 2015 har Kulturrådet arbeidet med forenkling og samordning av støtteordningene under Kulturfondet slik at antallet er redusert fra 40 til 32. Målet er å sikre at fondets ordninger er best mulig tilpasset kunst- og kulturfeltets behov. På litteraturområdet ble støtteordningene til prosjekt, produksjon og formidling gjennomgått og ny struktur og nye retningslinjer vedtatt. På området Allmenne kulturformål ble det også vedtatt ny struktur, noe som bl.a. innebærer at fagområdet barne- og ungdomskultur fra 2016 ikke lenger har en egen avsetning. Avsetningen til barne- og ungdomskultur overføres til andre fagområder, slik at arbeidet med kunst og kultur for barn og unge blir en integrert del av Kulturrådets arbeid på samtlige fagområder.

Kulturrådet fikk også i 2015 fullmakt til å omdisponere midler fra Kulturfondet mellom kapitlene 320, 322, 323, 324, 326 og 328. Fullmakten ble benyttet til å flytte en rekke tiltak fra ett fagkapittel til et annet for slik å sikre riktig faglig plassering av tiltakene. Deler av prisjusteringen til Kulturfondet ble brukt til å styrke fagområdene litteratur, kulturvern og visuell kunst, og det ble også satt av midler til forsøksvirksomhet. Kulturrådets omdisponeringer fremgår av tabell 2.

Tabell 2. Fordeling av Norsk kulturfond 2015 på de enkelte budsjettkapitlene.

(Tall i hele 1000 kroner)	2014	2015 Prop. 1 S	2015 Rådets omdisp.	Plantall 2016
Kap 320 Allmenne kulturformål	60 744	78 737	70 046	59 793
Kap 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlige rom	44 519	90 556	98 399	112 666
Kap 323 Musikkformål	177 397	258 221	257 858	355 319
Kap 324 Scenekunstformål	130 018	131 657	131 168	147 660
Kap 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål	154 952	177 056	176 871	177 777
Kap 328 Museums- og andre kulturvernformål	9 600	29 487	31 372	32 003
Sum	577 230	765 714	765 714	885 218

Omtale av de enkelte budsjettkapitlene under Norsk kulturfond

Kap. 320 Allmenne kulturformål

Allmenne kulturformål skiller seg ut fra de øvrige kapitlene under Norsk kulturfond ved at selve avsetningen ikke samtidig er navnet på et definert fagområde. I tildelingsbrevet fra Kulturdepartemenet for 2015 heter det at «avsetningen til allmenne kulturformål skal nyttes til tverrfaglige satsinger og ymse andre prosjekter». Rådet har de siste årene valgt å knytte dette til følgende: Forskning og utvikling, Rom for kunst, Andre formål og Barne- og ungdomskultur. Tre fagutvalg har behandlet søknader under ordningene: Faglig utvalg for rom for kunst og andre formål, Faglig utvalg for barne- og ungdomskultur og Forsknings- og utviklingsutvalget.

I forbindelse med implementering av ny strategi med virkning fra 2015 har Kulturrådet gjennomgått kapitlet allmenne kulturformål spesielt, og fra og med 2016 vil en ny struktur iverksettes for å følge opp strategien generelt og satsningsområdene spesielt. Den mest omfattende endringen som foreslås gjelder selve søknadsbehandlingen og vurderingsprosessen av søknader om støtte til barne- og ungdomskultur, som fra og med 2016 ikke vil ha egne utlysninger og eget fagutvalg. Forslaget innebærer generelt et mer oversiktlig fordelingsbudsjett under kapitlet og en klargjøring av hvilke typer virkemidler rådet har til rådighet. I avsnittene som følger vil det, der det er relevant, kort skisseres hvilke endringer som blir gjort i 2016 sammenlignet med 2015.

Tabell 3 Fordeling av midler under kap 320 Allmenne kulturformål 2015 (i 1000 kr)

	2014	2015	Plantall 2016 ¹
Barne- og ungdomskultur	21 317	21 800	3 950
Kulturbygg/Rom for kunst	22 490	18 000	22 015
Forskning og utvikling	2 485	2 600	3 000
Andre formål (fra 2016 Tverrfaglig tiltak)	13 522	13 184	8 121
Norsk kulturråds årskonferanse og ærespris	930	1 730	1 730 ²
Forsøksordning: Gjesteoppholdsstøtte	0	4 000	1 000
Forsøksordning: Aspirantordningen		2 042	2 079
Driftsstøtte	0	6 690	13 182
Til rådets disposisjon			4 716
Sum	60 744	70 046	59 793

¹Fra 2016 lyses ut midler fra en egen ordning for barne- og ungdomskultur, og plantallet som er lagt inn her består utelukkende av tilsagn gitt for 2016.

² I tillegg ble det omdisponert kr 1 260 000 til jubileum/årskonferanse og kr 350 000 til ærespris fra tidligere ubenyttede midler i tilsvarende saker.

Rom for kunst – kunstarenaer og kulturbygg

Mål 2015: På bakgrunn av rådets overordnede målsetning om å utvikle kunstens rolle og rom i offentligheten, er det en prioritert oppgave å imøtekomme samtidskunstens behov for produksjons- og formidlingsarenaer innenfor billedkunst, scenekunst, musikk, litteratur og tverrkunstneriske områder. Kulturrådet ønsker med rom for kunst å bidra til at det finnes infrastruktur for kunsten og tilgjengelighet for publikum ved å støtte produksjons- og formidlingsarenaer for profesjonell kunst på høyt nivå.

Tabell 4: Rom for kunst (Tall i hele tusen)

	2014	2015 ¹	Plantall 2016
Kulturfondets avsetning	22 490	18 000	22 015

¹ Avsetningen er i 2015 redusert med til sammen 5 076 000 sammenlignet med 2014 grunnet overflytting av Kulturkirken Jakob, kr 2 076 000, til Oslo kommune, og kr 3 000 000 som er overført eget koststed for forsøksordningen for Gjesteoppholdsstøtte for 2015 (tilsagn vedtatt i R 5/13).

Tabell 5: Søknader og tildelinger - Rom for kunst 2014-2015

	2014 ¹	2015
Antall søknader	138	111
Antall tildelinger	57	43
Søknadssum	122 119 421	75 735 684
Prosentvis tildeling av søknadssum	19	24

¹Tallene for 2014 inkluderer forsøksordningen Gjesteoppholdsstøtte for arenaer, som i 2014 var finansiert av avsetningene Rom for kunst (3 mill.) og Andre formål (1 mill.). Det var kun én tildelingsrunde for denne ordningen i 2014, da ble kr. 846 500 av midlene fordelt. Fra 2015 har forsøksordningen fått et eget koststed i Kulturfondets fordelingsbudsjett, og det rapporteres derfor i en egen tabell (se tabell 11). I 2015 er ordningen også finansiert av avsetningene Rom for kunst (3 mill.) og Andre formål (1 mill.).

Det er i 2015 gitt tilskudd til forprosjekter, mulighetsstudier og utviklingsprosjekter, etablering av nye arenaer, nybygg og ombygging, tilpasninger og oppgradering av eksisterende arenaer. Det er også gitt tilskudd til faglig utvikling ved enkelte arenaer. Vurdering av søknadene er gjort ut fra hovedsatsingene i fagområdets strategiplan for 2011-2015. Et satsningsområde har vært arenabehov for nye og ikke-institusjonaliserte uttrykksformer, tverrkunstnerisk praksis og tverrfaglig samarbeid. Kulturrådet er også oppmerksom på særlige arenautfordringer knyttet til de enkelte kunstområdene. Blant annet er det gitt støtte til arenaer med kunstfaglig profesjonell ledelse og kuratorisk visningspraksis innenfor visuell kunst, og til prøvelokaler og programmerende scener for dans og teater. Utvikling av arenaer for profesjonell og framtidsrettet kunstformidling for barn og ungdom har også vært høyt prioritert. Kunstnerisk og kulturfaglig innhold og kvalitet ved arenaene har vært særlig vektlagt i vurderingen av prosjektene. Det er videre lagt vekt på lokal/regional forankring og forankring i kunstmiljøene, samt geografisk fordeling. Gjennomføringsevne har vært et viktig perspektiv i vurderingene.

Oppsummering status

Fra rom for kunst-avsetningen har det siden 2006 vært gitt flerårig virksomhetsstøtte til bl.a. faglig og organisatorisk utvikling ved kunstarenaer (arenautvikling). Som et ledd i arbeidet med ny struktur for satsningsområdene under kapitlet allmenne kulturformål, har Kulturrådet vedtatt å avvikle denne satsningen fra og med 2016. Rom for kunst blir dermed en tydeligere ordning for tilskudd til bygg, oppgraderinger, tilpasninger, infrastruktur, et behov som også gjenspeiles i de fleste søknadene og tildelingene fra ordningen i 2015. Satsningen på faglig utvikling av arenaer er imidlertid spisset og videreført gjennom en forsøksordning for gjestekurator- og gjestekunstnerstøtte igangsatt i 2014.

I 2012 igangsatte Kulturrådet et større kunnskapsprosjekt om kunstarenaer og kulturbygg, i regi av Uni Rokkansenteret. Rapporten *Arena, kunst og sted* ble ferdigstilt og lansert høsten 2015. Hensikten med prosjektet har vært å få mer kunnskap om forholdet mellom etablering og drift av ulike typer produksjons- og formidlingsarenaer, og de behovene og ambisjonene som eksisterer i kunstfeltene selv. Utredningen har bl.a. bidratt med kunnskap om aktivitet, programmering, organisering og økonomi ved over hundre kunst- og kulturarenaer i Norge. Ut over dette prosjektet finnes det til nå nokså lite forskningsbasert kunnskap på areafeltet, og rapporten synliggjør både behov og muligheter for mer kunnskapsproduksjon om kunst- og kulturarenaer i Norge. Flere kunnskapsprosjekter som kan bidra til dette er under utarbeiding i Kulturrådet, blant annet evalueringer av forsøksordning for kunstnerstyrte visningssteder på visuell kunst og av den tverrfaglige forsøksordningen for gjestepopholdsstøtte. Videre planlegges en evaluering av arrangørstøtteordningen på scenekunst og en utredning om arrangørfeltet på musikkområdet.

De ulike kunstområdene er strukturert og organisert på forskjellige måter, og kunstfeltet er i stadig endring. For Kulturrådet er det en kontinuerlig utfordring å følge denne utviklingen tett, og bidra til at arenaene er så oppdaterte, relevante og hensiktsmessige som mulig i forhold til produksjon, presentasjon og formidling av mangfoldet av samtidens kunstuttrykk. Det vil også være viktig å ha god og mer systematisk dialog med ulike offentlige instanser på tilstøtende områder. En bedre kontakt vil kunne bidra til en tydeligere ansvarsfordeling og sikre at Kulturrådets midler fra rom for kunst virker bedre sammen med for eksempel lokale og regionale midler.

Forskning og utvikling

Mål 2015: Kulturrådets forsknings- og evalueringsarbeid skal utformes på en måte som gjør forskningsbasert kunnskap til et relevant beslutningsgrunnlag for Kulturrådet og for kulturlivet for øvrig. Forskningsvirksomheten skal være av høy faglig kvalitet og bygge på allmennvitenskapelige normer. Alle Kulturrådets kunnskapsprosjekter skal bygge på en undersøkende og udogmatisk holdning, og ivareta et bredt mangfold av kunnskapstradisjoner og perspektiver. Prosjektene nedenfor

er i hovedsak finansiert med midler fra FoU-avsetningen i fondet, men enkelte av prosjektene er også finansiert med bidrag fra andre fagavsetninger.

Tabell 6: Forskning og utvikling

(i 1 000 kr)

	2014	2015	Plantall 2016
Kulturfondets avsetning	2 485	2 600	3 000

Forskningsresultater

Kunst, kultur og kvalitet

Forskningsprogrammet har vært en hovedsatsning i 2015 og skal bidra til å styrke begrepsdannelse og refleksjon omkring kvalitetsvurderinger i kunst- og kulturlivet. Programmet skal kaste lys over mangfoldet av kvalitetsforståelser i samtiden, og har som mål å identifisere og diskutere perspektiver, begreper og teorier om forholdet mellom kunst, kultur og kvalitet. I 2015 ble den første publikasjonen ferdigstilt. Etter utlysning ble det behandlet 33 søknader om forskningsmidler, og 13 prosjekter fikk støtte. Programmet har lagt til rette for formidling gjennom egne nettsider der essays om kvalitet publiseres månedlig.

Bransjestatistikk for musikk og litteratur

Kulturrådet fikk i 2012 i oppdrag fra Kulturdepartementet å utarbeide en modell for å tallfeste omsetningen av norsk musikk. Målet var å utvikle en metodikk for å beskrive musikkbransjens innenlandske omsetning og eksporttall. Rapporter med tall for 2013 og 2014 ble ferdigstilt i 2015. Satsningen på bransjestatistikk er utvidet til å omfatte litteraturområdet, og rapport for 2013 ble ferdigstilt i 2015.

Litteratur i digitale omgivelser

Digitaliseringen av kulturlivet preger det skjønnlitterære feltet og kan føre til viktige endringer i hvordan litteratur produseres, distribueres, formidles og leses. Likevel er det et åpent spørsmål hvordan litteraturen tematisk og i sin form responderer på digitaliseringen. Kulturrådet iverksatte et forskningsprosjekt knyttet til dette temaet i 2012, og en første delrapport ble publisert i 2013. Hovedresultatet er forskningsmonografien *Litteratur og digitalisering* som lanseres våren 2016.

Kulturrådets historie

I anledning Kulturrådets jubileum i 2015 ble et bokprosjekt om Kulturrådets historie iverksatt, og høsten 2015 ble *Eit eige rom* lansert. Boka gir et innblikk i organisasjonens historie og er et viktig bidrag til å forstå mer om kulturpolitiske debatter de siste 50 årene og den samfunnskonteksten Kulturrådet er en del av.

Kirkemusikken i Norge på 2000-tallet

Kulturrådet har støttet kirkemusikk i mange år. Det er imidlertid begrenset kunnskap om kirkemusikkens utvikling, både med tanke på endringsprosessene som har ledet fram til dagens forhold og hva som vil betinge utviklingen fremover. I lys av disse utfordringene ble det iverksatt et forskningsprosjekt som har beskrevet og analysert utviklingen av kirkemusikkområdet på 2000-tallet. Boken *En ny kirkelyd?* blir lansert våren 2016.

Rom for og innramming av kunst

Det har over flere tiår blitt satset stort på bygging av nye kunst- og kulturarenaer i Norge. Store statlige, fylkeskommunale og kommunale ressurser er brakt inn i arbeidet med å utvikle ny infrastruktur for kunst og kultur. De to forskningsrapportene *Arena, kunst og sted ble* lansert i 2015, og har bidratt med kunnskap om aktivitet, programmering, organisering og økonomi ved over hundre kunst- og kulturarenaer.

Kunst! Makt!

Kulturrådet i samarbeid med Norges forskningsråd og Fritt Ord har tatt initiativ til en tverrfaglig forskningsatsning om maktproblematikk i norsk kunst i dag. Prosjektet skal spesielt studere kulturpolitiske og -økonomiske betingelser for kunst- og kulturproduksjon. Hovedpublikasjonen er planlagt utgitt i 2016.

Fri scenekunst i praksis

Kulturrådet har initiert et prosjekt om hvilke tendenser og problemstillinger som gjør seg gjeldende i det frie scenekunstheltet på 2000-tallet. I boken som ble utgitt våren 2015 drøftes ulike former for organisering av kunstneriske praksiser på scenekunstheltet, trekk ved kunstformens utvikling på 2000-tallet samt infrastruktur og rammebetingelser.

The Cultural Rucksack

Et engelsk sammendrag av forskningsrapporten *Den kulturelle skolesekken* ble publisert i 2015.

Evalueringer

Kulturrådet gjennomfører evalueringer av større og viktige utviklings- og forsøksprosjekter. Følgende evalueringer ble fullført eller iverksatt i 2015: Sceneweb og Danseinformasjonsens historieprosjekt, Kunstløftet 2012-2015 og Kunstnerstyrte visningssteder.

Formidlingsresultater

Kulturrådet legger vekt på å formidle ny kunnskap gjennom faglig diskusjon og distribusjon av publikasjoner. I 2015 ble seks større FoU-seminarer arrangert og til sammen 12 publikasjoner lansert.

Oppsummering status

Kunst- og kulturfeltet har i de senere årene blitt stadig mer komplekst. Antallet kunstnere har steget, og vi har vært vitne til både økende grad av institusjonalisering og profesjonalisering, men også et økt aktivitetsnivå i sektoren. I tillegg har det vært en utvikling i retning av styrket materiell infrastruktur gjennom etableringen av nye kulturarenaer og nye lokale og regionale kulturhus over en relativt kort tidsperiode.

Denne situasjonen øker presset på kulturpolitiske støtteordninger, og stiller større krav til en kunnskapsbasert forvaltning og kunnskap om effekten av kulturpolitiske virkemidler. Også utviklingen av nye kunstuttrykk, produksjons- og formidlingsformer og ikke minst nye samarbeidsformer i kunstlivet, krever oppdatert kunnskap.

Kulturrådets FoU-virksomhet skal være et kjernemiljø for kultursektorforskning og kunnskapsformidling, med tydelig relevans for kunstnere, andre relevante aktører, politikere og forvaltning. Kunnskapsprosjektene som iverksettes bidrar til å styrke kunnskapsgrunnlaget for kunst – og kulturpolitikken og dermed til å videreutvikle denne.

Kulturrådet er opptatt av å sikre kvalitet og relevans på det forsknings- og evalueringsfaglige arbeidet. Kulturrådet ser derfor med stor interesse på etableringen av nye forskningspolitiske virkemidler som forskningsprogrammet KULMEDIA i Norges forskningsråd og Nasjonalt kunnskapssenter for kulturnæringer ved Høyskolen i Lillehammer. Sammen med Kulturrådets FoU-virksomhet vil dette være tiltak som kan bidra til en reell styrking av kunnskapssituasjonen på kulturområdet. Kulturrådet er opptatt av å etablere godt samarbeid med disse miljøene for å sikre god arbeidsdeling og kunnskapsutveksling.

Rådet er opptatt av at den forskningspolitiske styrkingen av kultursektoren skal gjøre forskning til et mer relevant grunnlag for politikktutvikling og et tydeligere bidrag til kunnskap og forståelse for sektorens særskilte utfordringer.

Barne- og ungdomskultur

Mål 2015: Norsk kulturråds arbeid på området barne- og ungdomskultur bygger på en visjon om at alle barn og unge i Norge skal få oppleve nyskapende og engasjerende kunst og kultur av høy kvalitet. 2015 har vært et år preget av oppløftende kvalitet på søknader på begge avsetninger (Prosjektstøtte barn og unge og Kunstløftet), evaluering av Kunstløftet, og overføring av barn- og ungdomsporteføljen til de øvrige fagområdene i Kulturfondet.

Tabell 7: Barne- og ungdomskultur (Tall i hele tusen)

	2014	2015	2016 ¹
Prosjektstøtte	13 317	13 600	3950
Kunstløftet	8 000	8 200	
Driftsstøtte		3 533	
Sum avsetninger	21 317	25 333	3950

¹Avsetningen Barn og Ungdom er avvirket fra 1.1.2016, midlene i det avsatte plantallet er gitt som tilsagn tidligere.

Tabell 8: Søknader og tildelinger under avsetningen Barne- og ungdomskultur 2014-2015

	2014	2015
Antall søknader – avsetning ekskl. driftsstøtte	529	482
Antall tildelinger – avsetning ekskl. driftsstøtte	130	101
Søknadssum – avsetning ekskl. driftsstøtte	85 471 000	70 366 737
Prosentvis tildeling av søknadssum – avsetning ekskl. driftsstøtte	15 %	31 %
Antall søknader – driftsstøtte		8
Antall tildelinger – driftsstøtte		5
Søknadssum- driftsstøtte		8 107 000
Prosentvis tildeling av søknadssum – driftsstøtte		44 %
Prosentvis tildeling av søknadssum – totalt		32 %

Kunstløftets første evaluering (*Gi meg en K!* –Telemarksforskning 2012) presenterte i et avsluttende kapittel ulike scenarier for hvordan barne- og ungdomssatsingen best kunne ivaretas etter Kunstløftets avslutning. Disse og andre betraktninger om forholdet mellom segregerte forsøksprosjekter og regulære utlysninger og ordninger på fagområdene, var blant faktorene som ble vurdert når Faglig utvalg for barne- og ungdomskultur i september 2015 gikk inn for å utvikle eget utvalgt og egen avsetning for slik å sikre at kunst og kultur til barn og unge blir en integrert del av Kulturrådets arbeid på samtlige fagområder. Rådet tilsluttet seg forslaget og fagadministrasjonen igangsatte et større arbeid for overføring av midler, erfaringer og kunnskap til øvrige fagseksjoner og fagutvalg.

Etter offentlig utlysning leverte Telemarksforskning sin evaluering av Kunstløftets andre prosjektperiode (2012 – 2015), oktober 2015 (*Resultater fra NM i kunstløft* – Telemarksforskning 2015). Rapporten konkluderer med at Kunstløftet gjennom tilskuddspraksis, kommunikasjon og initiativ, har bidratt til en positiv utvikling i feltet. Evalueringen vil bli lansert på eget seminar i april 2016, og inngår som ett av flere nye bidrag til kunnskapsutvikling på fagområdet. Som et ledd i overføring av kunnskap om kunst og kultur for barn og unge internt i Kulturrådet, vil egne litteraturlister og fagrapporter bli overlevert samtlige fagseksjoner og fagutvalg første halvår 2016.

Faglig utvalg for barne- og ungdomskultur har i sitt siste virkeår særlig vektlagt prosjekter der unges egne ytringer gis rom i offentligheten, og der samarbeid med profesjonelle kunstnere genererer nye ideer og anerkjennelse av unges kreative behov. Det er gitt støtte til ledende miljøer (særlig på fagområdene visuell kunst og musikk) som understøtter denne tendensen med spenstige kunst- og formidlingsprosjekter. Interessen er også stor blant kunstnere for å jobbe med interaktive og deltagende prosjekter rettet mot målgruppen.

Kunstløftet har også i 2015 utgitt to aviser i et opplag på 41 000 eksemplarer distribuert med Morgenbladet og i egen forsendelse til bibliotek, kunstinstitusjoner, utdanningsinstitusjoner, abonnenter, etc. Med temaer som skjerming, sensur og estetisk kompetanse har tekster og intervjuer med unge bidratt til å aktualisere tendenser og utfordre normer om kunst for unge.

Faglig utvalg for barne- og ungdomskultur utlyste i 2014 midler til en mønstring i 2016 der estetiske, etiske og kognitive normer for unges kunstresepsjon sto som sentralt mål. Kulturrådet avsatte i september 2014 5 mill. kr til formålet, og et underutvalg med representanter fra flere fagutvalg innstilte prosjektet MOToffentlighet (nå TOpublic!) av de 18 innkomne søknadene. Mønstringen skal avvikles i mai-juni 2016 i Oslo.

Oppsummering status

Et kvalitativt godt kunst- og kulturtilbud for barn og unge har stått sentralt siden rådet første gang i 1985 avsatte egne midler til denne målgruppen, og i 1987 fulgte opp med å etablere et eget fagutvalg: Faglig utvalg for barne- og ungdomskultur. Som Mie Berg Simonsen eksemplifiserer og oppsummerer i innledningen til evalueringen *Danseprosjektet Isadora* (Kulturrådet 2008), har Kulturrådet vært en proaktiv bidragsyter til at både det pedagogiske og kunstneriske tilbudet i dag fremstår som kvalifisert, geografisk spredt og mangfoldig. Når resultatene etter disse tretti årene overføres til den ordinære fagporteføljen, er det med betydelig forpliktelse. Det er viktig at Kulturrådets fagadministrasjon integrerer resultatene av tidligere forsøksordninger i den løpende saksbehandlingen og arbeidet med fondets videre utvikling. For å få til dette vil administrasjonen ha en kvalifisert og dedikert medarbeider som støtter fagseksjonene i saksbehandlingen og følger utviklingen av tildelinger og i feltet.

Kunst og kultur for unge er preget av stabile infrastrukturelle ordninger som til en viss grad møter behovet for undervisning (Kulturskolen), egenaktivitet (UKM) og kunst (DKS). Det helhetlige kunst- og kulturtilbudet som formidles i disse ordningene har et betydelig utviklingspotensial bestående i samordning, nyskaping og kunnskapsutvikling. Det synes å være begrenset dialog mellom fagmiljøer som kvalitetssikrer tilbudet i disse ordningene, miljøer i det frie feltet, og kunstinstitusjoner som jobber for å styrke sitt barne- og ungdomstilbud. Kulturrådet ser det derfor som viktig at det finnes frie og søkbare prosjektmidler som kan stimulere til utveksling mellom disse miljøene og til utvikling av nye prosjektformer.

Andre formål

Mål 2015: Andre formål er Kulturrådets avsetning for tiltak som faller utenfor eller går på tvers av de øvrige kunstfeltene/fagområdene. Søknadene som kommer inn dreier seg i hovedsak om tverrfaglige prosjekter, festivaler og kulturarrangementer, men kan også gjelde nye og uetablerte kunst- og kulturuttrykk eller seminarer, publikasjoner, fotoutstillinger og dokumentarfilmer med et klart kunst- eller kulturfaglig innhold. Handlingsplanen for andre formål 2015 legger særlig vekt på kulturelt mangfold og tverrfaglige utfordringer. Virkemidlene for å oppnå formålene for ordningen er primært å prioritere blant søknadene som kommer inn.

Tabell 9: Andre formål 2014-2015

	2014	2015	(i 1000 kr) Plantall 2016
Andre formål	6 060	8 777	8 121
Overførte tiltak – post56 ¹	6 662	4 407	0
Driftsstøtte		3 103	8 144
Sum	12 722	16 287	16 265

¹ I 2015 ble tre overførte tiltak med tilhørighet på musikkfeltet overført fra koststed 2601 Andre formål til koststeder på musikk.

Tabell 10: Søknader og tildelinger under andre formål 2014-2015

	2014	2015
Antall søknader - avsetning ekskl. driftstøtte	232	132
Antall tildelinger - avsetning ekskl. driftstøtte	28	34 ¹
Søknadssum – avsetning ekskl. driftstøtte	43 158 920	27 587 693
Prosentvis tildeling av søknadssum – avsetning ekskl. driftstøtte	29 %	48 %
Antall søknader – driftstøtte		16
Antall tildelinger – driftstøtte		3
Søknadssum – driftstøtte		20 791 000
Prosentvis tildeling av søknadssum – driftstøtte		15 %
Prosentvis tildeling av søknadssum – totalt		34 %

¹7 av tildelingene er tilsagn som er gitt før 2015

Av 34 bevilgninger i 2015 gikk 12 til prosjekter som bidrar til å fremme kulturelt mangfold og internasjonalisering av norsk kunst- og kultur. Det er også gitt støtte til fem prosjekter som bidrar til talentutvikling og mer mangfoldig rekruttering til kunst- og kultursektoren. To av disse prosjektene gir talentfull ungdom mulighet til å utvikle seg kunstnerisk i samarbeid med profesjonelle kunstnere og produksjonsmiljøer, mens ett prosjekt har hatt som formål å utvikle gode utviklings- og visningsmuligheter for unge, nyetablerte nordiske kunstnere.

I 2015 har utvalget arbeidet med en omlegging av ordningen for andre formål, og fra 2016 vil ordningen skifte navn til tverrfaglige tiltak. Ordningen vil ha som formål å fange opp tiltak og prosjekter som har høy grad av tverrfaglighet og som ikke egner seg for vurdering innenfor de etablerte støtteordningene på de ulike fagområdene, og vil særlig prioritere prosjekter som bidrar til kompetansebygging og langsiktig utvikling på kunst- og kulturfeltet, men også til dynamikk, eksperimentering og fornyelse.

Driftsstøtte

På området allmenne kulturformål (ikke inkludert virksomheter som arbeider særskilt med barn og unge) kom det inn 16 søknader om driftsstøtte for 2015, hvorav 11 mottok støtte under post 74 i 2014. Av disse ble sju overført til andre kapitler i statsbudsjettet for 2015. For de øvrige virksomhetene la rådet særlig vekt på hvorvidt de bidrar til å fremme kulturelt mangfold og internasjonalisering, og i hvilken grad de bidrar til faglig utvikling på kunst- og kulturfeltet. Ingen nye virksomheter fikk tilslag på søknad om driftstøtte. For ett av tiltakene ble det i 2015 igangsatt en utfasing av tilskudd (Norske Festivaler SA), da rådet ikke ser at virksomheten i tilstrekkelig grad bidrar til faglig og kunstnerisk utvikling på festivalfeltet til at det bør prioriteres innenfor de stramme budsjetttrammene på driftsstøtteordningen.

Forsøksordninger

Kulturrådet har gjennom sin oppbygning en unik mulighet til å samle kunnskap og kunne se kunst- og kulturfeltet under ett, noe som gir et godt grunnlag til å drive forsøksvirksomhet gjennom egne utlysninger knyttet til særskilte satsinger. I sin nye strategi har rådet bestemt seg for å styrke og tydeliggjøre slike initiativ. I 2015 var ble det utlyst midler gjennom to slike forsøksordninger.

Gjesteoppholdsstøtte for arenaer

Tabell11: Gjesteoppholdsstøtte for arenaer 2014-2015

(Tall i hele tusen)

	2014	2015	Plantall 2016
Kulturfondets avsetning	4 000	4 000	1 000 ¹

¹ Samlet avsetning til forsøksordningen i 2016 vil bli kr 3 530 700, da kr 2 530 700 satt av til samme formål fra 2014/2015 gjenstår. Av disse er kr 500 000 avsatt til evaluering av forsøksordningen.

Tabell 12: Søknader og tildelinger - Gjesteoppholdsstøtte for arenaer 2014-2015

	2014¹	2015
Antall søknader	32	102
Antall tildelinger	8	36
Søknadssum	8 038 740	19 880 762
Prosentvis tildeling av søknadssum	50	20

¹Tallene for 2014 ble rapportert under Rom for kunst/kulturbygg, og det var kun én tildelingsrunde for denne ordningen i 2014. Fra 2015 har forsøksordningen fått et eget koststed i Kulturfondets fordelingsbudsjett, og det rapporteres derfor i en egen tabell. Det har vært tre tildelingsrunder i 2015.

Som et ledd i Kulturrådets satsning på faglig utvikling av arenaer, ble det i 2013 vedtatt å sette av til sammen 8 mill. kr fra avsetningene rom for kunst og andre formål for perioden 2014-2015 til å etablere en forsøksordning for gjestekurator- og gjestekunstnerstøtte. Formålet med forsøksordningen er å gi kunst- og kulturarenaer innen alle Kulturrådets kunstområder mulighet til å invitere og honorere høyt kvalifiserte kuratorer, programskapere, kunstnere eller andre fra inn- og utland til opphold og samarbeid om programutvikling og/eller kunstprosjekter på arenaen, og dermed bidra til å styrke arenaenes muligheter for utvikling av innhold og programmeringskompetanse. Det er et mål at ordningen skal bidra til å styrke og utvikle programtilbud på høyt kunstnerisk nivå for et allment publikum, og bidra til kunstnerisk og faglig utvikling av produksjon og formidling i kunst- og kulturarenaene. Videre er det et mål at ordningen skal stimulere til økt internasjonalt samarbeid og utveksling, og dermed bidra til internasjonalisering av kunsten på arenaer i Norge. Tilskudd fra ordningen dekker honorar, reise- og oppholdskostnader for gjestende kunstnere/kuratorer.

Gjennom forsøksordningen er det i 2015 gitt støtte til gjesteopphold hos et bredt utvalg av arenaer innen de fleste kunstfelt: kunsthaller og kunstsentre, festivaler og arrangører, foreninger, fagmiljøer/organisasjoner, produserende og formidlende institusjoner, museer, kommuner, kulturhus m.m. Det er en hovedvekt av søknader fra det visuelle feltet, og også en stor andel som representerer arenaer med en tverrkunstnerisk eller tverrfaglig profil. Det er gitt støtte til opphold for både kuratorer/programskapere og kunstnere, og ofte kombineres rollen ved at kunstnere inviteres til opphold for å jobbe med både egne kunstprosjekter, og med programskaping og kuratering. Fagutvalg og råd har i vurderingen av søknadene prioritert prosjekter der gjesteopphold skal bidra til å styrke og utvikle innhold og kunstfaglig formidlingskompetanse ved arenaen, for eksempel gjennom slike samarbeid om programutvikling og kuratering, eller gjennom samarbeid mellom gjestekunstnere/gjestekuratorer og lokale kunstnere eller andre aktører. Mens noen prosjekter omfatter opphold for en kunstner/kurator, er det også gitt støtte til arenaer som har invitert grupper av kunstnere eller både kunstnere og kurator til felles opphold, eller som har fått støtte til flere opphold som skal gjennomføres over en lengre periode. Mange av prosjektene som har mottatt støtte involverer internasjonale kunstnere og/eller kuratorer, og elementer som internasjonalt samarbeid og utveksling av kunstfaglig kompetanse i Norge er også vektlagt i prioriteringene til utvalg og råd.

Etter relativt kort virketid, samt med mål om å nå ut til flere aktuelle arenaer, har Kulturrådet vedtatt å videreføre forsøksordningen med to søknadsfrister i 2016. Det skal utarbeides et opplegg for evaluering av forsøksordningen, et evalueringsarbeid som planlegges gjennomført høsten 2016.

Aspirantordningen

Tabell13: Aspirantordningen 2014-2015 (Tall i hele tusen)

	2014	2015	Plantall 2016
Kulturfondets avsetning	2 000	2 042	2 079

Tabell 14: Søknader og tildelingen - aspirantordningen

	2014	2015
Antall søknader	33	27
Antall tildelinger	7 ¹	6
Søknadssum	10 890 000	8 910 000
Prosentvis tildeling av søknadssum	18 ²	23

¹Inkluderer ett stipend fra Kulturnæringsstiftelsen Nord-Norge

²Inkluderer ikke stipendet fra Kulturnæringsstiftelsen Nord-Norge

Formålet med Aspirantordningen er å bidra til at kulturinstitusjonene speiler mangfoldet i befolkningen ved i større grad å rekruttere kandidater med variert kulturell og sosial bakgrunn. En mer mangfoldig personalprofil i kulturvirksomhetene vil bidra til å fremme nye impulser og stimulere til nytenking og utvikling i alle deler av sektoren. I tillegg vil ordningen gi unge talenter mulighet til å utvikle og kultivere talentene sine, lære hvordan institusjonene arbeider og få tilgang til viktige kontakter og nettverk. Kontakt med kunst- og kulturfeltet viser at det er stort behov for arrangør- og produsentkompetanse, og det blir derfor anbefalt at ordningen også kan omfatte hospitering innenfor administrasjon, produsent- og arrangørvirksomhet. Profesjonelle kunstneriske virksomheter kan etter søknad få tilskudd til å ansette nyutdannede kunstnere eller kulturarbeidere som er i etableringsfasen, i en aspirantstilling for ett år.

Målgruppen for aspirantordningen er nyutdannede kunstnere, kulturarbeidere med kunstfaglig grunnutdanning eller personer med tilsvarende kompetanse.

Avsetningen i 2015 var på 2 mill. kr og det ble tildelt seks stipend av totalt 27 søkere: Fotogalleriet, Oslo; Henie-Onstad Kunstsenter, Bærum; Det Andre Teatret, Oslo; Stormen bibliotek, Bodø; Vest-Telemark Museum, Eidsborg samt Nasjonalmuseet for kunst, avd. arkitektur, Oslo.

Oppsummering status

Flere tendenser i samtidskunsten går i retning av oppløsning og overskridelse av tradisjonelle institusjonaliserte skiller (sosialt, kulturelt og mellom kunstnere, verk og publikum), og fra 2016 vil fagutvalgene for hvert enkelt kunstfelt i større grad enn tidligere forpliktet til å tenke tverrfaglighet, formidling, kulturelt mangfold, arenautvikling, og barn og unge som en naturlig del av sine respektive ansvarsområder. Denne strategiske omleggingen av forvaltningen av midlene til tverrfaglige og målgruppeorienterte ordninger som har vært plassert på allmenne kulturformål, må følges nøye opp i det videre.

En prioritert oppgave i tida framover er å sikre kvalitet i arbeidet med vurdering og analyse på tvers av kunst- og kulturfeltene og fortsette arbeidet med å innrette midlene under tverrfaglige tiltak på måter som setter Kulturrådet i stand til å respondere hensiktsmessig og treffsikkert på utviklingstendenser og behov i kunst- og kulturfeltet.

Det er behov for å styrke kunnskapsgrunnlaget omkring hvordan ulike aktører på feltet allmenne kulturformål fungerer og bidrar til å oppfylle de overordnede kulturpolitiske målene – å bidra til at alle kan få tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet, samt fremme kunstnerisk utvikling og fornyelse. I den sammenheng er det sentralt å avklare hva som er bærekraftig og hensiktsmessig dimensjonering av virksomhetsstøtte versus prosjektstøtte under allmenne kulturformål.

Kulturrådets 50-årsjubileum, årskonferanse og ærespris

Kulturrådet ønsket å benytte 50-årsjubileet til å synliggjøre den store utviklingen som har foregått på kunst- og kulturfeltet og i kulturpolitikken i Norge siden 1960-tallet, diskutere hvilken rolle Kulturrådet har spilt som kultur- og samfunnsaktør i perioden, og vise hvilken internasjonal kontekst Kulturrådets arbeid inngår i. Jubileet skulle berøre hele landet, og at kunst- og kulturfeltet skulle stå i fokus.

Jubileet har blitt markert på flere vis. Noe ble gjort innenfor eksisterende administrative budsjetttrammer og i tilknytning til løpende eller planlagte arrangementer i ulike deler av organisasjonen. Rådet prioriterte i tillegg betydelige midler for å få til noen ekstraordinære satsninger. Boken om Kulturrådets historie var ett viktig prosjekt, omtalt under FoU-avsnittet. I tillegg prioriterte rådet å gi Kulturrådets årskonferanse og utdelingen av æresprisen et ekstraordinært løft dette året.

Kulturrådets årskonferanse i Harstad

Den 4.-5. november ble årskonferanse avholdt i Harstad, byen som huser en av de første Kulturråds-satsningene, Festspillene i Nord-Norge. Omkring 430 deltakere og medvirkende tok del i den to dager lange konferansen der temaet var *Inn til kjernen – verdien av kunst og kultur*. Rådet satset ekstra ressurser på et utvidet konferanseprogram, flere gode innledere og paneldeltakere enn vanlig, kunstpresentasjoner og bestillingsverk som var med å kommentere både konferansetematikken og Kulturråds-historien, og også på strømming av høy kvalitet til interesserte som ikke kunne delta. I tillegg var det lagt ekstra arbeid i å få til en stor jubileumsmottakelse for deltakerne i industrihallen Skroghallen.

Nykommerpris og ærespris

I jubileumsåret ønsket rådet å gjøre noe spesielt med pristildelingen. For det første ønsket de å dele ut en nykommerpris, i tillegg til den vanlige æresprisen. Videre ville rådet invitere allmennheten til å være med å foreslå kandidater til æresprisen.

Nykommerprisen skulle gå til en uetablert kunstner, etter forslag fra Kulturrådets mange fagutvalg. Rådet vedtok å tildele prisen til billedkunstner Shwan Dler Qaradaki, og pekte særlig på betydningen av filmarbeidene der kunstneren tar utgangspunkt i sin egen livshistorie og flukt fra irakisk Kurdistan. Prisen ble delt ut under jubileumsmottakelsen i Harstad 4. november.

Til selve æresprisen kom det inn 90 forslag til kandidater via Kulturrådets nettsider. Rådet valgte å tildele prisen til Skulpturlandskap Nordland, et prosjekt etablert i 1992, som omfatter 36 skulpturer plassert utendørs i 35 kommuner. Rådet la vekt på hvordan prosjektet har fordret samarbeid mellom mange parter for å kunne realiseres, og at det har evnet å inkludere både lokale, regionale, og internasjonale perspektiver underveis i utviklingen. Prisen ble delt ut til Nordland fylkeskommune den 14. desember i det nye Stormen bibliotek og konserthus i Bodø.

Det er utarbeidet en egen rapport for jubileumsåret – se vedlegg 1.

Kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom

Mål 2015: Norsk kulturråd skal bidra til høy kvalitet og mangfold i samtidskunsten, og å styrke formidlingen slik at den profesjonelle kunsten får en tydeligere plass i samfunnet. Det er en sentral oppgave å bidra til refleksjon omkring kunstneriske og kulturelle endringsprosesser, samt utvikling av nye kunstneriske produksjonsmåter, samarbeidsformer og formidlingsstrategier for et sammensatt publikum. Kulturrådet skal gjennom sin tildelingspraksis ivareta mangfold og representativitet i kunstfeltet.

Tabell15: Fordeling av midler til visuell kunst

(Tall i hele tusen)

	Avsetning 2014	Avsetning 2015	Plantall 2016
Ymse tiltak	28 599	26 766	23 457
Kunst og ny teknologi	2 680	2 000	1 500
Utstyrstøtte fellesverksteder	1 000	1 000	1 500
Utstillingsstøtte – kunstnere i etableringsfase	1 800	2 000	2 500
Kunsthøstfestivaler	2 000	0	0
Arrangørstøtte for kunstnere drevne visningssteder og kunsthøstfestivaler	0	15 000	15 000
Overførte tiltak	8 440	9 190	0
Driftstøtte	0	42 443	61 579
Overført knutepunktinstitusjon	0	0	7 130
Sum avsetninger	44 519	98 399	112 666

Tabell16: Søknader og tildelinger - visuell kunst 2014-2015

	2014	2015
Antall søknader – avsetning ekskl. driftstøtte	1 274	1 345
Antall tildelinger – avsetning ekskl. driftstøtte	330	483
Søknadssum – avsetning ekskl. driftstøtte	195 103 309	213 044 062
Prosentvis tildeling av søknadssum – avsetning ekskl. driftstøtte	23 %	26 %
Antall søknader - driftstøtte		43
Antall tildelinger - driftstøtte		26
Søknadssum - driftstøtte		98 483 792
Prosentvis tildeling av søknadssum -driftstøtte		43 %
Prosentvis tildeling av søknadssum - totalt		32 %

Arrangørstøtte for kunstnerdrevne visningssteder og kunsthøstfestivaler

Avsetningen til billedkunst og kunsthåndverk ble i 2015 økt med 8 mill. kroner til arrangører i det visuelle kunstfeltet. Kulturrådet opprettet en ny arrangørstøtteordning for kunstnerdrevne visningssteder og kunsthøstfestivaler, med målsetting å styrke arrangører i det visuelle kunstfeltet utenfor de etablerte institusjonene. Arrangørordningen bygger videre på den treårige prøveordningen for kunstnerstyrte visningssteder og den tidligere avsetningen til kunsthøstfestivaler. Ordningen skal bidra til økt kvalitet og større forutsigbarhet i programmering, planlegging, utvikling og drift, stimulere til visning av nasjonal og internasjonal samtidskunst og stimulere til nyskapende formidlingsmåter for et sammensatt publikum. Arrangørstøtteordningen ble lyst ut med søknadsfrist 2. juni 2015 og samlet ble det bevilget 15 mill. k til formålet i 2015.

Evalueringen av prøveordningen for kunstnerdrevne visningssteder er igangsatt i 2015 og forventes ferdigstilt våren 2016.

Driftstøtte

Fra 2015 er driftstøtte (tidligere post 74) lagt inn i Kulturfondets post 55. For billedkunst og kunsthåndverk innebærer dette tilskudd til 26 institusjoner. Gjennom ansvar for driftstøtte over post 55 og etablering av en ny arrangørstøtteordning, har Kulturrådet i større grad enn tidligere fått mulighet til å se institusjoner, kunstnerskap og publikum i det visuelle kunstfeltet i et helhetlig perspektiv.

Utstillinger

Utstillingssøknader fra enkeltkunstnere utgjør en betydelig andel av prosjektene som mottar tilskudd fra avsetningen. Det er gitt tilskudd til 223 større og mindre utstillinger fordelt på mange ulike typer visningssteder over hele landet. Blant annet er det gitt utstillingsstøtte til 82 kunstnere i etableringsfasen. Utstillingene representerer stor variasjon i uttrykk og Kulturrådet registrerer både en økning i prosjektenes kvalitet og antall søknader. Denne utviklingen kan sees i sammenheng med Kulturrådets satsing på langsiktige tilskudd til kunstnerstyrte visningssteder, kunsthøstfestivaler og programmeringsstøtte til kunsthaller/ større kunstforeninger de siste årene.

Kunstfaglige publikasjoner og seminarer

For å styrke kritisk refleksjon, formidling og dialog omkring den visuelle kunsten og dens plass i offentligheten, støtter Norsk kulturråd blant annet kunstfaglige publikasjoner og seminarer. Det er samlet gitt tilskudd til 61 publikasjoner som inkluderer faglitteratur, artists' books, fotobøker, utstillingskataloger, tidsskrift, fanziner og plakatsierier. Utviklingen de siste årene vitner om styrket kvalitet og økt produksjon, blant annet av fotobøker, samt teoretiske tekster om kunsthåndverk, performance og kuratorrollen. Det er gitt støtte til 8 manusutviklingsprosjekter.

Kunst og teknologi

Tilskuddsordningen for kunst og ny teknologi har endret navn og retningslinjer i løpet av 2015, og den heter nå *Kunst og teknologi*. Ordningen har som formål å støtte utforskende kunstneriske uttrykk som skapes ved hjelp av teknologi, eller som på andre måter forholder seg til teknologiske metoder eller til teknologiutviklingens betydning for kunsten og samfunnet. I 2015 ble det behandlet 132 søknader, og 2 mill. kr ble bevilget til 39 prosjekter.

Arkiv og kompetansesenter/-nettverk for videokunst

Kulturrådet igangsatte et treårig pilotprosjekt for arkivering og bevaring av videokunst høsten 2012. Pilotprosjektet ble avsluttet høsten 2015, og leveransen var en database med registrerte og digitaliserte filmer og en rapport med anbefaling for fremtidig organisering og drift av et nasjonalt videokunstarkiv. Med utgangspunkt i sluttrapporten og anbefalingen vil Kulturrådet vurdere videre forvaltning av materialet og prosjektet.

Oppsummering status

Driftsstøtte

Noe av behovet for langsiktig og forutsigbar finansiering i det visuelle kunstfeltet er imøtekommet gjennom bevilgningen av 8 mill. kr i statsbudsjettet for 2015 til etablering av en arrangørstøtteordning for kunstnerdrevne visningssteder og kunstfestivaler. Bevilgning på 5,5 mill. kr til kunsthaller og større kunstforeninger for 2016 har også bidratt til langsiktig driftsfinansiering av flere regionale visningssteder. Men disse og flere andre av de 33 institusjonene på Kulturrådets driftstøtteordning innen visuell kunst, er fortsatt underfinansiert og det er et betydelig behov for friske midler til produksjon, utstillingsvederlag og kunstnerhonorar.

Kunnskapsproduksjon

De store endringene i det visuelle kunstfeltet de siste 15 årene; utvikling av nye uttrykk, nye produksjons- og formidlingsformer, nye kunstnerroller og nye formidlingsarenaer, har skapt et behov for kunnskapsproduksjon. Til tross for stor aktivitet og høy kvalitet er dette kunstfeltets betydning lite synlig i en større samfunnskontekst. Det er derfor viktig at utviklingen i feltet dokumenteres, analyseres og formidles gjennom utredninger og evalueringer, samt systematisk innhenting av statistisk materiale. Det er blant annet behov for ny kunnskap om kunstens publikum og ulike kunststoffentligheter, om de regionale kunstarenaene og om internasjonaliseringen av det visuelle kunstområdet.

Bevaring og dokumentasjon

I dag eksisterer det ingen plan, infrastruktur eller ansvarlig institusjon som sikrer en systematisk innsamling, bevaring, dokumentasjon, arkivering og distribusjon av "ikke-varige" eller elektroniske kunstuttrykk, som videokunst, performance, lydkunst og nettkunst. Kulturrådet har igangsatt et treårig pilotprosjekt mht. bevaring og dokumentasjon av videokunst, som nå er avsluttet. Det er en utfordring å finne hensiktsmessige løsninger for videre forvaltning av Videokunstarkivet, men her er det også behov for en større nasjonal satsing og koordinering av relevante fagmiljøer og institusjoner når det gjelder samtidskunstens bevarings- og dokumentasjonsbehov generelt.

Kap. 323 Musikkformål

Mål 2015: Kulturrådets mål for musikkområdet er å styrke mangfoldet av musikkproduksjon på høyt nivå, øke tilgjengelighet og formidling for publikum, samt utvikle kunnskap og kompetanse om musikkfeltet. Dette er i tråd med tildelingsbrevets krav om at bevilgningene fra rådet skal legge til rette for produksjon, formidling og etterspørsel av ulike kunst- og kulturuttrykk. I tillegg vil en rapportere på særskilt nevnte elementer i tildelingsbrevet: *økning av rammen for ensemblestøtten til kor på høyt nivå, og økning av tilskuddet til Oslo Int. Kirkemusikkfestival.*

Tabell 17: Fordeling av midler til musikkformål

(i 1000 kr)

	Avsetning 2014	Avsetning 2015	Plantall 2016
Musikkfestivaler	45 000	47 959	48 808
Innkjøpte fonogram/publiseringsstøtte	22 100	22 564	22 970
Musikkensembler	28 793	41 517	48 264
Kirkemusikkordningen	8 020	8 188	8 335
Arrangørstøtte	28 000	28 588	29 102
Musikerordningen	16 300	16 642	16 940
Andre formål musikk	29 124	31 035	33 940
Driftsstøtte	0	61 379	63 260
Overført knutepunktinstitusjon	0	0	83 700
Sum avsetning	177 397	257 858	355 319

Tabell 18: Søknader og tildelinger på musikkområdet 2014-2015

	2014	2015
Antall søknader avsetning– ekskl. driftsstøtte	3213	3576
Antall tildelinger – avsetning ekskl. driftsstøtte	1140	1300
Søknadssum – avsetning ekskl. driftsstøtte	496 895 000	533 921 749
Prosentvis tildeling av søknadssum – avsetning ekskl. driftsstøtte	36 %	48 %
Antall søknader – driftsstøtte		46
Antall tildelinger – driftsstøtte		28
Søknadssum – driftsstøtte		195 661 607
Prosentvis tildeling av søknadssum – driftsstøtte		31 %
Prosentvis tildeling av søknadssum – totalt		35 %

Tabell 19: Innvilgede søknader fra tilskuddsordningene i musikk 2014-2015

	2014	2015
Musikkfestivaler	90	98
Innkjøpte fonogram/publiseringsstøtte	247	252
Musikkensembler	60	65
Kirkemusikkordningen	63	65
Arrangørstøtte	214	303
Musikerordningen	221	203
Andre formål musikk	245	312
Driftsstøtte		28
Sum	1140	1328

Kulturrådet har et stort og bredt sammensatt ansvar på musikkområdet og gir gjennom ulike støtteordninger tilskudd til produksjon (bestillingsverk til komponister, tilskudd til utøvere og til musikkprosjekter), formidling (arrangører og festivaler), samt dokumentasjon, innspilling og publisering av innspilt musikk. I 2015 har Kulturrådets tilskudd på musikk bidratt til opprettholdelse og utvikling av et mangfold av produksjon og formidling på et høyt kvalitetsnivå.

Skapende musikkproduksjon og utøvende virksomhet

Tilskuddene til bestillingsverk bidrar vesentlig til at det skapes og urframføres ny musikk. Det skapes også betydelig musikk gjennom ulike utøverkonstellasjoner, studioarbeid og digitale plattformer. I 2015 har Kulturrådet utvidet støtten til bestillingsverk til en samlet *tilskuddsordning for bestillingsverk og musikkproduksjon*. Dette skal gi flere mulighet til å søke tilskudd til å skape verk og produksjoner. En forutsetning for tilskudd fra den nye ordningen er at musikken blir framført, og at det finnes en plan for videre formidling. Ordningen skal stimulere til at det skapes flere større og gjennomarbeidede musikkproduksjoner som kan formidles og gjenbrukes på større konsertscener rundt omkring i landet. En vil først kunne se virkninger av den nye ordningen i 2016.

Det store antallet tilskudd til musikkensembler, grupper, kor og orkestre bidrar også vesentlig til mulighetene for musikere, musikalske ledere og komponister til utvikling av sin musikk, samspill, framføringspraksiser og konsertformidling. Etter tilførsel av øremerkete midler (10 mill. kroner) til kor innenfor ensemblestøtten, har mange kor og vokalensembler relativt god økonomi, mens flere instrumentensemble burde hatt høyere bevilgninger og utviklingsmulighet. De samlede bevilgningene til kor og vokalensembler utgjør 34 % av ensemblestøtten i 2015. Det finnes ikke fullstendig rapporter på antallet konserter og publikum for ensemblestøtte og musikerordningen, men estimerer basert på kjennskap til antall konserter pr. bevilgning, tilsier et samlet konsertomfang på mellom 2000 og 3000 som et resultat av musikerordningen og ensemblestøtten.

Arrangører og festivaler

De store ordningene til arrangører og musikkfestivaler bidrar fortsatt til å fylle de viktigste arenaene og møteplassene for musikerne, musikken og publikum. Kulturrådet prioriterer arrangører med høyt kunstnerisk innhold i programmeringen, helårlig virksomhet, og evne til langsiktig planlegging. Med økte midler i ordningene de siste årene, øker også omfanget av konserter. De samlede konsertinntektene i Norge har økt med 21 % fra 2012 til 2014 (Musikk i tall 2014). Kulturrådet vil i 2016 sette i gang en systematisk kartlegging og analyse av egne tildelinger, og planlegger også en utredning av arrangørfeltet for øvrig. Undersøkelsen skal bl.a. gi indikasjon på i hvilken grad økningen i avsetningen til arrangører har bidratt til økning i omfanget av konserter.

Dokumentasjon, innspilling og publisering av musikk

Gjennom tilpasning og utvikling av støtteordningene til publisering og innspilling av musikk bidrar Kulturrådet til at ny musikkproduksjon blir utgitt, og at ny og eldre musikk og utøvertradisjoner blir dokumentert. Kulturrådet arbeider kontinuerlig med utvikling av disse ordningene og undersøker hvordan de kan tilpasses endringer som for eksempel nye utgivelsesformer, og distribusjonsmedier og kanaler for salg.

Økning til kor innenfor ensemblestøtten, og øremerket økning til Oslo Int. Kirkemusikkfestival på festivalstøtteordningen.

For 2015 ble det gitt økning i ensemblestøtten med 10 mill. kroner til kor på høyt nivå. Økningen gitt av Stortinget til Kulturrådet er del av en samlet statlig satsing på kor- og vokalfeltet i 2015 med om over 20 mill. kroner i friske midler. Kulturrådet lyste ut 10 mill. kroner for 2015 til ensemblestøtte til kor og vokalensembler februar 2015. Tilskuddene har bidratt til betydelige økninger til profesjonelle kor og vokalensembler. To tildelinger har gått til etablering av profesjonelle kor i Trondheim og Tromsø, som skal medvirke i produksjoner med de to regionenes orkesterinstitusjoner (TSO og NOSO). Etableringene bidrar til regionalisering av den profesjonelle vokalmusikken i Norge, slik at det fra 2016 finnes profesjonelle kor/vokalensembler i Oslo, Bergen Trondheim og Tromsø.

For 2015 ga Stortinget en øremerket økning på 2 mill. kroner til Oslo Int. Kirkemusikkfestival. Økningen er gitt som tillegg til Kulturrådets egen prioritering av tilskudd til festivalen på festivalstøtteordningen med 1,6 mill. kroner. Med denne øremerkingen har Kulturrådet ikke kunnet vurdere behovet for den summen som dette samlede tilskuddet utgjør (3,6 mill. kroner), selv om det er åpenbart at festivalen har hatt stor nytte av de ekstra midlene.

Oppsummering status

Den betydelige utviklingen i det profesjonelle nivået i musikkproduksjon i Norge skaper økt nasjonal og internasjonal etterspørsel, og publikums krav til at musikken og framføring skal ha høy kvalitet og bety noe i offentligheten øker tilsvarende. Det er viktig at Kulturrådets kompetanse i råd, fagutvalg og administrasjon er tilstrekkelig til å identifisere endringer og nye kvaliteter i musikkfeltet, slik at vi kan bidra til en utvikling i tråd med disse kravene. For å utvikle tilskuddsordningene må Kulturrådet innhente kunnskap i form av kvantitative data, utredninger og analyser som beskriver virkninger av tilskudd og prioriteringer, avsetninger og innretning av ordninger. Den planlagte undersøkelsen av arrangørfeltet vil være et viktig bidrag til kunnskapsinnhenting. Kulturrådet vil også følge utviklingen av kunstnerisk produksjon som resultat av den nye ordningen for bestillingsverk og musikkproduksjon. Behovet for økning av avsetningen til denne ordningen vil bli tema i budsjettøknad for Kulturfondet for 2017.

Kap. 324 Scenekunstformål

Mål 2015: På fagområdet scenekunst har Kulturrådet som mål å:

- legge til rette for eksperimentering, utforskning, nyfortolkning og samarbeid på tvers av uttrykksformer og sjangre
- bidra til å styrke scenekunstfeltets kunstneriske og faglige nivå
- styrke vilkårene for den frie scenekunsten kunstnerisk og økonomisk, samt å bidra til videreutviklingen av en hensiktsmessig infrastruktur for produksjon og formidling
- bidra til at scenekunst på høyt nivå når publikum ved å styrke formidlingen av samtidens scenekunstuttrykk på et mangfold av arenaer i inn- og utland.

Tabell 20: Fordeling av midler til scenekunstformål

(i 1000 kr)

	Avsetning 2014	Avsetning 2015	Plantall 2016
Forprosjekt scenekunst	5 000	5 000	5 500
Fri scenekunst - dans	23 500	23 000	24 000
Fri scenekunst - teater	29 000	27 500	28 214
Basisfinansieringen av frie scenekunstgrupper	37 500	40 500	47 000
Formidling av scenekunst/gjestespill	7 487	7 500	8 100
Regionale kompetansesentra for dans	4 100	4 500	4 700
Arrangørstøtte	7 000	8 500	9 500
Andre scenekunsttiltak	3 800	3 848	5 836
Overførte tiltak post 56	12 632	6 133	2 790
Evalueringer		400	800
Driftstøtte	0	4 287	7 018
(Overført knutepunktinstitusjon)			4 202
Sum	130 019	131 168	147 660

Tabell 21: Søknader og tildelinger på scenekunstområdet 2014-2015

	2014	2015
Antall søknader – avsetning ekskl. driftstøtte	1 181	1182
Antall tildelinger – avsetning ekskl. driftstøtte	342	347
Søknadssum ¹ - avsetning ekskl. driftstøtte	533 607 317	449 422 362
Prosentvis tildeling av søknadssum – avsetning ekskl. driftstøtte	24 %	28 %
Antall søknader - driftstøtte		18
Antall tildelinger- driftstøtte		5
Søknadssum - driftstøtte		36 000 000
Prosentvis tildeling av søknadssum - driftstøtte		12 %
Prosentvis tildeling av søknadssum - totalt		27%

¹Vi gjør oppmerksom på at den samlede søknadssummen også omfatter søknader om flerårige prosjekter, spesielt gjelder dette på Basisfinansieringen av frie scenekunstgrupper, Støtteordningen for fri scenekunst – dans og teater, Arrangørstøtteordningen og Regionale kompetansesentra for dans.

Tabell 22: Innvilgede søknader fra tilskuddsordningene i scenekunst 2014 - 2015

	Innvilget 2014	Innvilget 2015	Søknader 2015
Forprosjekt scenekunst	77	88	472
Fri scenekunst – dans	48	42	149
Fri scenekunst – teater	52	48	231
Basisfinansieringen av frie scenekunstgrupper	11	12 ¹	12
Formidling av scenekunst/gjestespill	88	99	200
Regionale kompetansesentra for dans	10	11 ²	12
Arrangørstøtte	11	16 ³	17
Andre scenekunsttiltak	39	27	88
Overførte tiltak post 56	6	4 ⁴	1
Driftstøtte	-	5	18
Sum	342	352	1200

¹11 kompanier hadde tilsagn om bevilgning for budsjettåret 2015. Ett nytt kompani kom inn på ordningen i 2015.

²10 tiltak hadde tilsagn om bevilgning fra tidligere år.

³13 tiltak hadde tilsagn om bevilgning for budsjettåret 2015.

⁴Tidligere tilsagn for budsjettåret 2015.

Fri scenekunst – dans og teater

Søknader til disse ordningene gir et innblikk i hvor scenekunsten er på vei. Kunstnerisk ambisiøse prosjekter finnes på kryss og tvers av praksiser og uttrykksformer og henvender seg til så vel et ungt som voksent publikum. Nye impulser, vendinger og retninger tilføres kunstformen av både nyetablerte og erfarne kunstnere og konstallasjoner. Samfunnsengasjert scenekunst med globale og lokale perspektiver, musikkteater i bred forstand og et voksende mangfold av tilnærminger til koreografi og dans var fremtredende trekk ved prosjektsøknadene i 2015.

Basisfinansiering

Siden ordningen ble innført i 2007, har den rommet kunstnerskap av svært ulik karakter. I tillegg til å innebære en utvidelse av ordningen kunstnerisk sett, bidrar årets tildeling til at ordningen også fanger opp sterke og markante kunstnerskap fra ulike generasjoner. I 2015 ble avsetningen igjen styrket med friske midler. Tilbakemeldingene Kulturrådet mottar fra scenekunstnere, understreker betydningen av en ordning som legger til rette for helheten i et kunstnerisk virke gjennom forutsigbar og langsiktig støtte.

Formidling

Av de nærmere 100 tildelingene til gjestespill over formidlingsordningen representerer nær halvparten tildelinger til gjestespill og turnéer med norske scenekunstgrupper i utlandet. 36 tildelinger gjelder gjestespill med norske grupper på ulike arenaer rundt i Norge og en liten andel gjelder utenlandske kompanier som gjester Norge. Gjestespill med utenlandske scenekunstnere i Norge blir i hovedsak gjennomført ved de programmerende scenene BIT Teatergarasjen, Teaterhuset Avant Garden, Black Box Teater og Dansens hus. I tillegg inviterer de arrangørene som mottar programmeringsmidler over Kulturrådets arrangørstøtteordning på scenekunstmrådet, internasjonale gjestespill av høy kvalitet. Fra og med 2014 ble søknader fra scenekunstarrangører behandlet under én arrangørstøtteordning, som gjelder alle sceniske uttrykksformer, uavhengig av sjanger. Arrangører som tidligere mottok programmeringsmidler over kap 320 Allmenne kulturformål, er overført til den nye arrangørstøtteordningen. Søknadene blir behandlet av Faglig utvalg for scenekunst. I 2015 ble det gitt tilskudd til 15 scenekunstarrangører rundt om i landet. Dette gjelder tidsavgrensede festivaler så vel som arenaer som programmerer gjennom hele året. Vi opplever at styrking og videreutvikling av et kompetent arrangørfelt på scenekunstmrådet er avgjørende for å øke etterspørselen etter forestillinger som produseres i det frie scenekunstheltet. Dette bidrar til lengre levetid for produksjonene og er samtidig med på å styrke kunstnerøkonomien i scenekunstheltet.

Forprosjektordningen

Vi mottar mange søknader til den relativt nye forprosjektordningen som ble etablert i 2014. Ordningen har som formål å stimulere til utvikling og utforskning av nye metoder, konsepter og idéer som kan lede til nye scenekunstprosjekter, uavhengig av sjanger og scenekunstnerisk praksis eller uttrykk. Det skal igangsettes en evaluering av ordningen i 2016.

Kunnskapsprosjekter

- Mye av den litteraturen som har vært med på å beskrive det frie scenekunstheltet er noe foreldet. I juni 2015 lanserte Kulturrådet kunnskapsprosjektet *Fri scenekunst i praksis – Utviklingen av fri scenekunst i Norge på 2000-tallet* av Melanie Fieldseth. Fieldseth gjør en nærmere undersøkelse av det frie scenekunstheltet i perioden 2000 og frem til i dag. Hun redegjør for hvordan og hvorfor denne perioden fremstår som spesielt ekspansiv.
- I 2015 ble det bevilget midler til evaluering av den nye arrangørstøtteordningen på scenekunstheltet. Mandatet for evalueringen er under utvikling og prosjektet skal gjennomføres i løpet av 2016.

Retningslinjer

I 2015 gikk de faglige utvalgene på scenekunstheltet gjennom retningslinjene til støtteordningen for fri scenekunst og arrangørstøtte scenekunst. Utvalgene anbefalte noen justeringer og retningslinjene ble vedtatt av rådet i årets siste møte. Faglig utvalg for dans gikk også gjennom retningslinjene for ordningen for regionale kompetansesentra for dans. Dette arbeidet skal videreføres i 2016 sammen med en gjennomgang av de øvrige støtteordningene på scenekunstheltet.

Oppsummering status

Arrangører

Det er gitt tilskudd til 16 arrangører over arrangørstøtteordningen på scenekunst. Arrangørene er av svært ulik karakter og har ulik betydning lokalt, regionalt og nasjonalt. Noen av disse har programmert produksjoner fra det frie scenekunstheltet over lang tid, andre kan beskrives som nye arrangører som er rekruttert gjennom den relativt nye ordningen. De fleste er festivaler, men Regional arena for samtidsdans (Sandnes kulturhus), Dans i Bærum kulturhus, Tou scene og Det andre teatret programmerer forestillinger gjennom hele året. I de fleste tilfeller består programmeringen av både nasjonale og internasjonale produksjoner. Samlet sett bidrar de norske scenekunstarrangørene til større etterspørsel etter produksjoner i det frie scenekunstheltet og til at forestillingene når et bredere publikum.

Driftsstøtte

Gjennom driftsstøtteordningen på scenekunstheltet ønsker Kulturrådet å gi fast årlig tilskudd til tiltak som på ulike måter er viktige for infrastrukturen i det frie scenekunstheltet. Retningslinjene for denne ordningen fastholder at virksomheter som mottar driftsstøtte vil kun unntaksvis kunne innvilges prosjekttilskudd i tillegg til driftstilskudd. Samtidig mottar disse tiltakene forholdsvis lave årlige tilskudd. Dette er utfordrende for virksomhetene og gjør det vanskelig for Kulturrådet å etterleve denne hovedregelen i retningslinjene. Rådet tok ikke inn noen nye tiltak på driftsstøtteordningen på scenekunstheltet i 2015.

Ny kunnskap

I løpet av 2016 skal ordningene for arrangørstøtte for scenekunst og forprosjektordningen evalueres og vi forventer å få mer kunnskap om hvordan ordningen fungerer og eventuelt hvordan de kan utvikles videre.

Fordelingsbudsjettet for 2016 viser at avsetningen for basisfinansiering av frie scenekunstgrupper og avsetningene for prosjektstøtteordningene for fri scenekunst dans og teater er tilnærmet like.

I 2017 er det 10 år siden basisfinansieringen av frie scenekunstgrupper ble etablert. Slik vi ser det har denne ordningen hatt stor betydning for utviklingen av viktige kunstnerskap i det frie scenekunstheltet, som har høstet nasjonal og internasjonal anerkjennelse. I 2017 planlegger vi en større gjennomgang av hvordan prosjektstøtteordningene (fri scenekunst – dans og teater) og basisfinansieringen fungerer i forhold til utviklingen i scenekunstheltet og vi vil stille spørsmål om ordningene utfyller hverandre optimalt.

Kap. 326 Språk, litteratur og bibliotekformål

Mål 2015: Avsetningen under litteraturkapitlet skal legge til rette for bredde, mangfold og kvalitet i norsk litteratur og god tilgjengelighet for alle.

Tabell 23: Fordeling av midler til litteraturformål 2014-2015

(i 1000 kr.)

	Avsetning 2014	Avsetning 2015	Plantall 2016
Innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur, voksne	44 928	46 500	48 100
Innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur, barn og unge	28 800	33 000	31 200
Innkjøpsordningen for oversatt skjønnlitteratur (inkl. prøveordning med innkjøp av oversatt sakprosa)	13 200	13 500	13 800
Innkjøpsordningen for ny norsk sakprosa, barn og unge	6 118	7 100	5 500
Innkjøpsordning nye norsk tegneserier	2 000	2 254	3 200
Innkjøpsordningen for ny norsk sakprosa	20 640	22 500	21 500
Produksjonsstøtte til klassikere ¹	470	470	0
Produksjonsstøtte til bildebøker for barn ¹	1 500	1 500	0
Produksjonsstøtte til tegneserier ¹	2 400	2 400	0
Nynorsk litteraturstøtte ¹	2 000	1 200	0
Litteraturfestivaler ¹	4 280	4 800	0
Andre formål litteratur ¹	5 500	5 500	0
Produksjonsstøtte til periodiske publikasjoner – tidsskrift	8 450	8 550	9 600
Produksjonsstøtte til periodiske publikasjoner – ukeaviser	14 566	14 566	0
Norsk litteraturfestival (knutepunktinstitusjon)	0	0	2 959
Avsatt til nye støtteordninger	0	0	28 086
Driftsstøtte	0	13 031	13 832
Sum avsetning	154 952	176 871	177 777

¹Disse støtteordningene ble nedlagt i løpet av 2015 og vil i 2016 inkluderes i andre støtteordninger.

Tabell 24: Søknader og tildelinger under avsetningen til litteratur og periodiske publikasjoner i 2015 (ekskl. innkjøpsordningene for litteratur)

Støtteordning	Antall søknader	Antall tildelinger	Søknads- sum (i hele tusen)	Prosentvis tildeling av søknadssum
Produksjonsstøtte klassikere ¹	0	0	0	0
Produksjonsstøtte bildebøker	58	23	4 607	33 %
Produksjonsstøtte til tegneserier	61	38	5 658	42 %
Produksjonsstøtte periodiske publikasjoner – tidsskrift	101	70	20 345	42 %
Produksjonsstøtte periodiske publikasjoner – ukeaviser	6	5	30 900	47 %
Nynorsk litteraturstøtte	45	12	4 337	28 %
Andre formål litteratur	206	73	22 491	24 %
Litteraturfestivaler	55	39	8 129	59 %
Driftsstøtte	12	9	21 340	61 %
Totalt	544	269	117 807	42 %

¹Klassikerstøtte ble ikke utlyst i 2015, da alle midlene var bundet opp i tilsagn.

Tabell 25: Innkjøpsordningene for litteratur – antall innkjøpte titler 2014-2015

	2014	2015
Skjønnlitteratur voksne	227	207*
Skjønnlitteratur barn/unge	131	118
Oversatt skjønnlitteratur og sakprosa	120	105
Sakprosa barn/unge	20	20
Sakprosa	75	67
Prøveordning omsatt saksprosa	10	11
Tegneserier	18	15**
Totalt innkjøpte titler	601	

*Ikke ferdig, 29 prosabøker gjenstår. Skal etter planen få vedtak 29.mars.

** Ikke ferdig. Skal etter planen vedtas i april.

I 2015 har Kulturrådet avsluttet den store gjennomgangen av samtlige litteraturstøtteordninger. Målet har vært å sørge for at alle ordningene har presise retningslinjer og at de samlet stimulerer ulike aktører i den litterære institusjonen til å bidra til bredde og kvalitet i norsk litteratur. Kulturrådet vil følge endringene nøye, og vil starte forarbeidet til en evaluering i løpet av 2016.

2015 var første år med nye retningslinjer for innkjøpsordningen for skjønnlitteratur og innkjøpsordningen for sakprosa for voksne. Innkjøpsordningene har siden 1965 hatt som formål å sørge for økte inntekter til forfatterne, styrking av de redaksjonelle miljøene i forlagene og at ny norsk litteratur i ulike sjangre gjøres tilgjengelig for befolkningen gjennom folkebibliotekene. Disse grunnprinsippene står fremdeles fast, men endringene som ble vedtatt for 2015 innebærer blant annet at e-bøker anses som en del av et standard innkjøp, innføring av en ny fordelingsnøkkel for distribusjon av bøkene til bibliotekene, forenkling av betalingsmodellene, tydeliggjøring av kvalitetskrav og avvikling av ankenemnder. Innenfor enkelte sjangre er også nynorsk blitt tydelig prioritert, ved at utgivelser på nynorsk gir ekstra betaling til både forfatter og forlag.

Antall innkjøpte titler under innkjøpsordningene for litteratur ligger i 2015 omtrent på samme nivå som tidligere. Antall eksemplarer (papir- + e-bøker) ble etter omleggingen redusert på voksenordningene, fra 1000 til 773, mens bøker for barn og unge spres i samme antall eksemplarer som tidligere (1550).

Innføringen av e-bøker på innkjøpsordningen for skjønnlitteratur (for voksne og for barn og unge) og innkjøpsordningen for sakprosa for voksne førte til at norske folkebibliotek fikk ca. 350 nye titler i digitalt format i disse sjangrene. Rundt 75 % av de innkjøpte titlene ble dermed levert parallelt som både e-bok og papirbok. De 350 e-boktitlene spres i 70 lisenser, som fordeles etter befolkningstall på landets 19 fylker. Alle fylker har minst tre og maks fem lisenser. Slik medvirker Kulturrådet sterkt til at samtlige innbyggere i landet kan få tilgang til ny norsk litteratur som e-bøker, og særlig innenfor barne- og ungdomslitteraturen har man sett en sterk vekst av e-bøker som følge av dette. Fra og med 2016 vil også oversatt litteratur og sakprosa for barn og unge kjøpes inn som e-bøker i tillegg til papirbøker, som en konsekvens av en gjennomgang av disse to ordningene i 2015.

Under den nye driftsstøtteordningen går størstedelen av avsetningen til Foreningen !les og Leser søker bok. Begge disse bidrar til at norsk litteratur blir formidlet og tilgjengeliggjort til en større bredde av den norske befolkningen.

Kulturrådet har ulike litteraturstøtteordninger til prosjekt, produksjon og formidling. Disse ble også gjennomgått i 2015, og vil lyses ut i en ny struktur og med nye retningslinjer fra og med 2016. Prosjektstøtte er gitt til diverse tiltak som Kulturrådet av ulike grunner mener har kunnet bidra til å sikre bredde, mangfold og kvalitet i norsk litteratur. Ett eksempel er tilskudd til oversettelse for forlag som gir ut originalutgaver av minoritetsspråklige forfattere bosatt i Norge. Det finnes få søknader om dette, men midlene er svært viktige for at denne type litteratur kommer ut på norsk. Litteratur som utelukkende finnes digitalt har også kunnet få støtte under denne ordningen. Foreløpig har det imidlertid vært snakk om få søknader, men Kulturrådet vil følge den digitale utviklingen nøye med tanke på hvilke former for støtte som eventuelt behøves.

Produksjonsstøtte har vært gitt til utgivelser i sjangre som Kulturrådet mener har trengt særlig støtte, og her har bildebøker, tegneserier og utvalgte sjangre på nynorsk vært prioritert de siste årene. Norske bildebøker og tegneserier holder et stabilt høyt nivå, og tilbakemeldingene fra feltet er at Kulturrådets støtteordninger er av stor betydning for fortsatt satsing på kunstnerisk kvalitet i disse sjangrene. Nynorskstøtten er i de nye ordningene lagt om, og målform er nå et viktig kriterium for å få tildelt støtte i mange av Kulturrådets ordninger.

Formidlingsstøtte har vært gitt til arrangører og festivaler som sørger for at kvalitetslitteratur på norsk blir løftet inn i offentligheten på ulike måter. I vurderingen av søknader legges det vekt på faglig innhold, profesjonalitet og kvalitet, både i gjennomføring og i innhold. Bredder og geografisk fordeling blir også vektlagt, og Kulturrådet støtter tiltak til litteraturformidling over hele landet. For eksempel fikk nærmere 40 litteraturfestivaler støtte i 2015. Formidling av litteratur til barn og unge blir prioritert høyt.

Under litteraturkapitlet inngår også støtte til periodiske publikasjoner. I 2015 tildelte Kulturrådet for siste gang støtte til ukeaviser, etter at Stortinget i desember 2015 vedtok å flytte forvaltningen av tilskudd til ukeaviser over til Medietilsynet fra og med 2016. Til sammen fikk 75 tidsskrift, månedsaviser og ukeaviser støtte. Slik stimulerer Kulturrådet til en stor bredde, men ser samtidig at mange utgivere sliter med svært stram økonomi i et utfordrende medielandskap.

Oppsummering status

Kulturrådet vil følge nøye med på om endringene som ble gjort i samtlige litteraturstøtteordninger i perioden 2014-2015 har bidratt til tydeligere og mer presise støtteordninger til beste for hele litteraturfeltet, slik at en mangfoldig kvalitetslitteratur i alle sjangre når ut til lesere over hele landet. En videreutvikling av innkjøpsordningene som litteraturpolitisk virkemiddel står helt sentralt i rådets arbeid, og det må foretas en større evaluering av de nevnte endringene for å se hvordan de ser ut til å virke.

Forfattere, oversettere, illustratører og redaktører er kjernen i den litterære utviklingen, og en fortsatt styrking av deres arbeid blir en viktig oppgave framover. I de nye betalingsmodellene for innkjøpsordningene har Kulturrådet mulighet til å gi direkte økninger innenfor spesifikke sjangre, noe som ble gjort i forbindelse med budsjettet for 2016. Sikring av tilfredsstillende honorarer i formidlingstiltak er også viktig for Kulturrådet.

Bokbransjen og litteraturen står midt oppe i en digital omveltning. Utlån av e-bøker gjennom norske bibliotek og salg på det kommersielle bokmarkedet er nødt til å kunne eksistere side og side, og Kulturrådet må arbeide videre med hvordan e-bøker skal ivaretas under innkjøpsordningene. I årene framover blir det også viktig å finne ut hvordan backlist-litteraturen i e-bokformat kan og bør ivaretas av bibliotekene. I tillegg må Kulturrådet følge med på hvordan den digitale utviklingen påvirker de ulike sjangrene. Kanskje er det enkelte sjangre som først og fremst fremdeles vil komme ut på papir, mens andre utvikles og formidles helt digitalt. Det kan også vokse fram nye litterære uttrykk. Her blir det viktig å reflektere rundt grenseflatene mot for eksempel visuell kunst og dataspill.

Det er et økende behov for formidling av den litterære bredden. Utviklingen går i retning av at mange av de samme bestselgerne som markedsføres i bokhandlene også etterspørres mest i bibliotekene og får høyest oppmerksomhet i media. Uten en systematisk og god formidling i bibliotekene og på andre arenaer vil det være vanskelig å synliggjøre nye forfatterskap og gi befolkningen en reell mulighet til å oppdage nye bøker. Man kan også se for seg at opphavspersonene selv i større grad enn tidligere tar ansvar for å formidle og tilgjengeliggjøre sine egne verk. Kulturrådet er særlig opptatt av at barn og unge får tilgang på og blir fortalt om kvalitetslitteratur innenfor ulike sjangre.

Kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål

Mål 2015: Kulturvern har hatt som mål å stimulere til prosjektbasert arbeid med innsamling, dokumentasjon, bevaring og formidling av materiale som utgjør grunnlaget for auka kunnskap om historie, kunst, kultur og samfunnsliv i Noreg i fortid og samtid. Det var eit særskilt mål i 2015 å stimulere til vern og vidareføring av immateriell kulturarv.

Tabell 26: Kulturvern

(i 1 000 kr.)

	2014	2015	Plantall 2016
Prosjektstøtte	9 600	10 975	11 872
Driftsstøtte	0	20 397	20 131
Sum avsetninger	9 600	31 372	32 003

Tabell 27: Søknader og tildelinger Kulturvern 2014-2015

	2014	2015
Antall søknader – avsetning ekskl. driftstøtte	258	324
Antall tildelinger – avsetning ekskl. driftstøtte	90 ¹	105 ²
Søknadssum – avsetning ekskl. driftstøtte	52 973 000	72 799 000
Prosentvis tildeling av søknadssum – avsetning ekskl. driftstøtte	18 %	15 %
Antall søknader - driftstøtte		36
Antall tildelinger - driftstøtte		9
Søknadssum - driftstøtte		65 194 000
Prosentvis tildeling av søknadssum - driftstøtte		32 %
Prosentvis tildeling av søknadssum - totalt		23 %

¹27 av tildelingene er tilsagn som er gitt før 2014.

²2 av tildelingene er tilsagn som er gitt før 2015.

Kulturrådet si primære målgruppe er det frie kulturvernet med tilhøyrande lag og organisasjonar. Andre målgrupper er privatpersonar, kommunar, fylkeskommunar, museum, bibliotek, dokumentarfilmmiljø og forlag.

For mange aktørar i det frie feltet er Kulturrådet einaste finansieringskjelde med nasjonalt nedslagsfelt. Eit vesentleg trekk ved denne rolla, er den positive effekten fondsmidlane har som utløysar av støtte også frå regionale og lokale kjelder. Dette samspelet mellom ulike forvaltingsnivå er viktig for eit fortsatt vitalt og fagleg forankra kulturvern i regionar og lokalsamfunn i Noreg.

Driftsmidlar til aktørar i kulturvernet

I 2015 vart det gitt driftsstøtte til ni verksemdar/organisasjonar i kulturvernet til ein samla sum på kr 20 310 000. Eit særskilt forhold på kulturvern, er at driftsmidlane utgjør kring 2/3 av Kulturfondets totale avsetning på området. I ein slik situasjon vil justeringar i rammene for driftsstøtte gje etter måten store utslag i ei allereie sterkt pressa budsjettamme til prosjektbaserte tiltak.

Utfordringa framover ligg i å finne ein god balanse mellom behovet for driftsmidlar og behovet for prosjektstøtte til ei brei gruppe av aktørar i kulturvernfeltet som heilskap. Kulturrådet vurderer det elles slik at mange tiltak som søkjer om driftstilskott vil kunne stå for gode søknader til dei frie prosjektmidlane.

Dei frie prosjektmidlane

Det blei i 2015 gitt støtte til i alt 105 kulturvernprosjekt over heile landet. Hovudtyngda av prosjekttilskott gjekk til innsamling, dokumentasjon og formidling. Døme på dette er intervju av tidsvitne og dokumentasjon av handboren kunnskap. Mykje av støtta til formidling har gått til utstillingar, dokumentarfilm og faglitteratur. Det er òg gitt støtte til bevaring av spesielt utsatt materiale, slik som privatarkiv, fotografi og lydopptak

Kulturrådet har også i 2015 vektlagt prosjektstøtte til dokumentasjon og formidling av forsømte emne. Av slike kan nemnast kultur og levesett langs kysten, kulturelt mangfald, vekselspel mellom menneske og natur, og handlingsbåren kunnskap; immateriell kulturarv. Ei særskilt satsing på immateriell kulturarv er nærare omtalt under.

I perioden 2010-2015 har søknadstalet auka frå 203 til 324, med ein total søknadssum for 2015 på kr 73 mill. Tala illustrerer det sterke presset på Kulturfondet si minste avsetning med frie prosjektmidlar, som i 2015 var på kr 11 mill. Tildelingsprosenten på kulturvern har siste åra vore blant dei lågaste av fagområda under fondet, og tendensen er at stadig fleire prosjekt over heile landet får avslag eller vesentleg lågare løyvingar enn omsøkt.

Eigeninitiert satsing: Immateriell kulturarv 2015

I 2015 vart kr 2 mill. av kulturvernmidlane øyremerkt for å stimulere til prosjekt som styrkjer arbeidet med vern og vidareføring av immateriell kulturarv både nasjonalt, regionalt og lokalt. Til fristen i september kom det inn 73 søknader med ein samla søknadssum på 16,2 mill. kr. Responsten på satsinga var følgjeleg svært god, og det kom inn søknader frå alle fylka unntatt Vest-Agder. Nokre av tiltaka hadde også nasjonalt nedslagsfelt.

Søklarlista speglar kulturvernet si breidde, og mange av søknadene som kom inn heldt høg fagleg kvalitet. Det vart vedtatt løyving til 18 av tiltaka. Kulturrådet har von om at satsinga har gjort fleire aktørar i og utanfor kulturvernet merksame på støtteordninga til kulturvern, og at den genererer fleire gode søknader på området immateriell kulturarv i åra som kjem.

Eigeninitierte tiltak og samarbeid – forsøksverksemd

Det treårige pilotprosjektet *Arkiv og kompetansesenter/-nettverk for videokunst* er eit tiltak som styrkjer arbeidet med dokumentasjon og bevaring av videokunst. Det er stort behov for auka medvit om og konkrete tiltak for bevaring av slike kunstuttrykk. Det er tidlegare løyvd 3 mill. kr frå avsettinga til kulturvern til prosjektet, som blir avslutta våren 2016.

Kulturvern har òg vore involvert i forsøksprosjektet *Hva er det med arkiv?* Dette tverrfaglege tiltaket er inspirert av prosjektet *Museale forstyrrelser*, og har hatt som mål å skape sju kunstprosjekt der arkiv som fenomen og arkivinstitusjonars verksemd og samfunnsrolle er tema. Prosjektet vart avslutta i 2015 med ein publikasjon og eit oppsummerande seminar.

Oppsummering status

Ressursbruken til kulturvern i Noreg påkallar kontinuerleg evaluering, debatt og refleksjon rundt feltet og aktørane der. Som kultur- og kunstfeltet elles, er det institusjonaliserte og “frie” kulturvernet kontinuerleg i støypeskeia. I åra som kjem vil det vere behov for meir forskingsbasert kunnskap om og debatt kring aktuelle utfordringar i ei samtid prega av rask digital utvikling, internasjonalisering og kulturell pluralisme.

Å stimulere til ulike former for samarbeid, formidling og kunnskapsoverføring vil være viktig i tida framover. På same måte bør det vere eit mål å få kvalitetssikra kjeldemateriale til å dukke opp i nye og endå meir relevante samanhengar enn det vi ser i dag. Kulturarv er viktig for å forstå oss sjølve og samfunnet vi lever i – uavhengig av geografi, alder, kulturell og etnisk bakgrunn. Samstundes er det slik at svært mykje kunnskap, fysisk og digitalt materiale forsvinn eller står i fare for å bli borte eller gløymt. Mange stemmer har tradisjonelt ikkje slept til i kulturvernet.

Kulturutgreiinga 2014 har lansert omgrepet «ytringskultur». Vektinga av *eitt* praksisfelt og flytande grenser mellom kulturarvsvfeltet og kunstfeltet speglar også dei flytande grensene mellom Kulturfondets avsetning til kulturvern og kunstområda. Etterslep på dokumentasjon og bevaring av kunstuttrykk er éi utfordring, og stadig fleire aktørar, særleg musea, orienterer seg mot dokumentasjon og formidling av fenomen i samtida. Rådet vil òg peike på musea og arkiva sitt potensiale som arenaar for utprøving av kunstprosjekt.

Rådet merkjer seg at finn stad eit omfattande kulturvernarbeid også utanfor institusjonane, der både profesjonelle og frivillege aktørar, offentlege og private, gjer sær s viktig arbeid med bevaring, dokumentasjon og formidling. Verkemiddel som stimulerer til samarbeid mellom institusjonane og det frie kulturvernet framstår som sær s viktig i arbeidet med å styrkje kulturarvsfeltet som heilskap.

Kap 321 Kunstnerformål – Statens utstillingsstipend

Mål 2015: Ordningen skal gi billedkunstnere, kunsthåndverkere og fotografer bedre betingelser i deres arbeid med utstillinger og heve kvaliteten og styrke profesjonaliteten i utstillingsvirksomheten i kommuner og fylkeskommuner.

Tabell 28: Statens utstillingsstipend

	2014	2015	Plantall 2016
Antall søknader	212	343	
Antall tildelinger	121	140	
Avsetninger	4 800 000	4 800 000	4 800 000
Gjennomsnittlig stipendbeløp	39 669	34 286	
Søknadssum	*	15 642 712	
Prosentvis tildeling av antall søknader	57	41	

* Søknadssum er ikke registrert i systemet for 2014.

Utgifter til forvaltning av utstillingsstipendet	Beløp
Utstillingsstipend 2015, kap 321 post 75	4 800 000
Forvaltning, kap 320 post 01*	355 446

* Regnskapstall pr. 03.02.16 for sekretariatsutgifter ved Kulturrådet, honorarer, reiseregninger og administrative utgifter til kunstnersentrene. Kulturrådets lønnsutgifter til sekretariatsarbeid (25 % stilling i 3 måneder) er ikke tatt med.

Tabell 29: Statens utstillingsstipend 2015 - regional oversikt over vedtak med bevilgning.
(2014 i parentes)

Fylke	Antall tilskudd	Sum samlet tilskudd
Agder	11 (9)	310 000 (315 000)
Akershus/Oslo	24 (24)	835 000 (1 035 000)
Buskerud	7 (9)	255 000 (375 000)
Hedmark	10 (10)	355 000 (409 000)
Hordaland	12 (10)	360 000 (357 000)
Møre og Romsdal	7 (7)	235 000 (250 000)
Nord-Norge	9 (10)	372 000 (469 000)
Oppland	7 (6)	255 000 (170 000)
Rogaland	10 (9)	383 000 (380 000)
Sogn og Fjordane	5 (1)	185 000 (50 000)
Telemark	11 (8)	355 000 (315 000)
Trøndelag	8 (9)	300 000 (375 000)
Vestfold	9 (6)	285 000 (170 000)
Østfold	10 (3)	315 000 (130 000)
Sum	140 (121)	4 800 000 (4 800 000)

Statens utstillingsstipend blir administrert av Norsk kulturråd etter delegert myndighet fra Kulturdepartementet.

Søknadsbehandlingen foregår i to trinn, hvor de regionale innstillingskomiteer er trinn én, og den sentrale tildelingskomiteen er trinn to. Søker sender sin søknad til det kunstnersenter som ligger i den regionen hvor søkers første utstilling skal åpne. Kunstnersenteret innstiller inntil 10 søkere med hver

sin innstillingssum og begrunnelse. Unntaket er innstillingskomiteen for Akershus og Oslo hvor det innstilles inntil 25 søkere. Både søknadene til de som er innstilt og søknadene til de som ikke er innstilt, sendes til Norsk kulturråd. Den sentrale tildelingskomiteen gjennomgår alle de mottatte søknader. I sitt arbeid tar tildelingskomiteen særlig hensyn til de søkere som er innstilt fra regionene, og prioriterer disse, forutsatt at søknaden ser ut til å fylle tildelingskriteriene og at den kunstneriske kvaliteten etter komiteens vurdering er god nok. Tildelingskomiteen foretar så de endelige tildelinger.

Medlemmene i de regionale innstillingskomiteene blir oppnevnt av distriktsorganisasjonene i Norske Billedkunstnere og Norske Kunsthåndverkere, kunstforeningene i fylket og fylkeskommunen. Medlemmene i den sentrale tildelingskomiteen blir innstilt av Norske Billedkunstnere, Norske Kunsthåndverkere, Norske Kunstforeninger og Forbundet Frie Fotografer og oppnevnes deretter av Norsk kulturråd.

Oppsummering status

Kulturrådet vurderte i 2013 muligheten for å regionalisere Statens utstillingsstipend, og et forslag om en forenklet forvaltning av ordningen, koordinert av KiN (Kunstsentrene i Norge) ble oversendt Kulturdepartementet i januar 2014. Det er behov for å følge opp dette arbeidet, og vurdere muligheten for å endre stipendet til regionale produksjonsmidler, sett i sammenheng med spørsmål om utstillingsvederlag og kunstnerhonorar.

Del IV. Styring og kontroll i virksomheten

Vi viser til fagadministrasjonens årsrapport 2015 .

Del V. Vurdering av framtidsutsikter

For at Kulturrådet skal kunne ivareta sine oppgaver og sitt ansvar framover tegner følgende seg som utfordringer det er viktig å ta tak i:

Kunnskapsinnhenting og –anvendelse

Den økte porteføljen som er lagt til Kulturfondet (både i omfang og karakter), gjennomgang, krav om forenkling og endringer av støtteordningene, og tendenser i feltet som digitalisering og internasjonalisering, gir økt behov for kunnskap om virksomheten i feltene og om hvordan Kulturrådets støtteordninger og endringene av dem virker i feltet. Dersom Kulturrådet skal kunne nå sine overordnede kunst- og kulturfaglige mål må det finnes tilstrekkelige ressurser til å innhente den nødvendige kunnskapen, og like viktig, tilstrekkelige ressurser i administrasjonen til å realisere kunnskapen og benytte den til å gjøre de mest hensiktsmessige justeringene og tilpasningene av Kulturrådets virkemidler til feltets behov.

Varighet vs dynamikk

Kulturrådet vurderer det svært viktig at man oppnår anerkjennelse og politisk forståelse for behovet for å sikre og styrke både varige virksomheter/institusjoner og kunstneres og enkeltaktørers frie virksomhet. Bare en riktig balanse mellom disse kan sikre god maktfordeling, kompetansebygging, utvikling og dynamikk i kunst- og kulturfeltet. Det er å håpe at budsjettforslag og –behandling framover anerkjenner dette behovet.

Det vises for øvrig til rapporten under hvert fagkapittel, der status for fagområdene oppsummeres og fagspesifikke utfordringer nevnes.

Del VI. Årsregnskap

Ledelseskommentarer årsregnskapet 2015

Formål

Norsk kulturfond ble opprettet i 1965 og har som formål å stimulere samtidens mangfoldige kunst- og kulturuttrykk og bidra til at kunst og kultur skapes, bevares, dokumenteres og gjøres tilgjengelig for flest mulig.

Norsk kulturfond forvaltes av Norsk kulturråd og er underlagt Kulturdepartementet. Fondet er nettobudsjettert og regnskapet settes opp i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Kulturdepartementet. Jeg mener at regnskapet gir et dekkende bilde av Norsk kulturfonds disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2015 har Norsk kulturfond samlet disponert tildelinger på utgiftssiden på kr 766 573 000 jf. bevilgningsrapporteringen og note A.

Bevilgningen for 2015 er i sin helhet disponert. Vedtak om tilsagn blir utbetalt i to omganger, og det stilles krav om regnskap og rapport før siste delutbetaling. Utbetaling av tilskudd skjer ikke nødvendigvis i samme bevilgningsår som det er gitt tilsagn.

Norsk kulturråd har i 2015 hatt fullmakt til å omdisponere midler fra Kulturfondet mellom kapitlene 320, 322, 323, 324, 326 og 328. Fullmakten ble benyttet til å flytte en rekke tiltak fra ett fagkapittel til et annet for slik å sikre riktig faglig plassering av tiltakene. Deler av prisjusteringen til Kulturfondet ble benyttet til å styrke fagområdene litteratur, kulturvern og visuell kunst, og det ble også satt av midler til forsøksvirksomhet. Kulturrådets omdisponeringer i forhold til bevilgningen på de enkelte fagkapitlene framgår av årsrapport for Norsk kulturfond, del III, tabell 2.

Forvaltning og utbetaling av tilskudd skjer i henhold til forskrift om tilskudd fra Norsk kulturfond og bestemmelser om økonomistyring i staten. Vedtak om tilskudd fra Norsk kulturfond fattes av Norsk kulturråd (det kollegiale organet) eller den rådet delegerer myndighet til.

I 2015 er det foretatt en grundig gjennomgang av gjenstående midler i Norsk kulturfond på gamle saker fra perioden 1995-2009. Dette er midler rådet har bevilget til prosjekter etter søknad i samme periode. Prosjektene har enten ikke blitt gjennomført eller de har blitt gjennomført, men i mindre skala enn planlagt. Midler kan også ha blitt holdt tilbake i påvente av rapport og regnskap som ikke er mottatt. Gjennomgangen viser at deler av de gjenstående midlene fortsatt er bundet opp, men foreløpig er det frigjort 10 mill. kroner som rådet har vedtatt å omdisponere i 2016 innenfor de fagkapitlene der de opprinnelig har vært bevilget.

Norsk kulturråds fagadministrasjon er sekretariat for Norsk kulturfond og Norsk kulturråd (det kollegiale organet). Utgiftene til sekretariatsoppgavene dekkes innenfor driftsbevilgningen til Norsk kulturråd.

Fondets midler er plassert på oppgjørskonto i Norges Bank. Fondets midler blir oppført i kapitalregnskapet ved månedlig likviditetsrapportering. Endringer i beholdning til kapitalregnskapet utgjorde pr 31.12.2015 kr 31 699 335.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen reviderer årsregnskapet for Norsk kulturfond. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert, men vil ventelig foreligge innen utløpet av andre kvartal. Revisjonsberetningen er unntatt offentlighet fram til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen. Beretningen vil bli publisert på Kulturrådets/Norsk kulturfonds nettsider så snart dokumentet er offentlig.

Oslo, 15. mars 2016

Vibeke Mohr
Fungerende direktør
Norsk kulturråd

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskapet for Norsk kulturfond er utarbeidet og avlagt etter retningslinjer, fastsatt i Bestemmelser om økonomistyring i staten (bestemmelsene), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 12. desember 2015. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, og bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115.

Fondsregnskapet er utarbeidet etter kontantprinsippet. Dette innebærer at inntektene (overføringer til fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er innbetalt. Utgifter (overføringer fra fondet) vises i oppstillingen av resultatet når de er utbetalt. Resultatoppstillingen inneholder alle overføringer til og fra fondet i regnskapsåret. Periodens resultat er forskjellen mellom overføring til fondet og overføring fra fondet. Resultatet er overført til opptjent fondskapital i balanseoppstillingen

Virksomhet: CD - Norsk kulturfond

Bevilgningsrapportering 2015					
Beholdninger rapportert i likvidrapport					
	Note	Regnskap 2015			
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	A	310 640 664			
Endringer i perioden		31 699 335			
<i>Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank</i>		342 339 999			
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)					
Konto	Tekst	Note	2015	2014	Endring
640302	Ordinære fond (eiendeler)	A	342 339 999	310 640 664	31 699 335
810302	Beholdninger på konto(er) i Norges Bank	A	342 339 999	310 640 664	31 699 335

Note A Tildelinger av midler til fondet i regnskapsåret				
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Årets tildelinger
0320	Allmenne kulturformål 1)	55	Norsk kulturfond	78 774 000
0322	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	55	Norsk kulturfond	90 556 000
0323	Musikkformål 2)	55	Norsk kulturfond	259 043 000
0324	Scenekunstformål	55	Norsk kulturfond	131 657 000
0326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål	55	Norsk kulturfond	177 056 000
0328	Museums- og andre kulturvernformål	55	Norsk kulturfond	29 487 000

1) Inklusive overføring fra Norsk kulturråd med kr 37 000, tidligere post 74. Midlene er øremerket.
2) Inklusive overføring fra Norsk kulturråd med kr 822 000, tidligere post 74. Midlene er øremerket.

Resultatregnskap			
	Note	2015	2014
Driftsinntekter			
Inntekt fra overføringer fra andre statlige regnskaper	1	766 573 000	577 230 000
Salgs- og leieinntekter		0	367 626
Andre driftsinntekter	2	8 902 040	6 657 164
Tilfeldige inntekter statskassen		192 587	22 288
<i>Sum driftsinntekter</i>		775 667 627	584 277 078
Driftsutgifter			
Lønn og sosiale utgifter	3	1 919 827	4 001 830
Overføringer til andre	4	2 593 749	
Utbetalinger av tilskudd til andre	5	737 442 274	559 232 733
Andre driftsutgifter	6	2 012 442	10 921 152
<i>Sum driftsutgifter</i>		743 968 292	574 155 715
Driftsresultat		31 699 335	10 121 363
Balanseregnskap			
	Note		2014
Fordringer			
Kundefordringer			1 505 358
Interimskonto andre inn/utbetalinger		0	2 000
<i>Sum fordringer</i>		0	1 507 358
Kasse og bank			
Oppgjørskonto i Norges bank	7	342 339 999	310 640 664
Sum eiendeler		342 339 999	312 148 022
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Interimskonto andre inn/utbetalinger		205 636	
Skyldig skattetrekk		97 226	47 029
Skyldige offentlige avgifter		36 894	22 495
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		339 756	69 524
Opptjent fondskapital	8	342 000 243	312 078 498
Sum gjeld og fondskapital		342 339 999	312 148 022

Note 1)

Årets tildelte budsjettamme		
Fagområde	201512	201412
Allmenne kulturformål	78 774 000	69 758 000
Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	90 556 000	37 229 000
Musikkformål	259 043 000	177 397 000
Scenekunstformål	131 657 000	128 960 000
Språk-, litteratur- og bibliotekformål	177 056 000	154 286 000
Museums- og andre kulturvernformål	29 487 000	9 600 000
Sum	766 573 000	577 230 000

Note 2)

Innbetalinger fra tilskudd		
	201512	201412
Tilbakebetalinger tilskudd til ikke-finansielle foretak	8 392 540	5 659 664
Tilbakebetalinger tilskudd til husholdninger	422 000	120 000
Tilbakebetalinger tilskudd til idelle organisasjoner	87 500	877 500
Sum	8 902 040	6 657 164
Utestående fordringer pr 31.12.2015 utgjør kr 2 671 819		

Note 3)

Lønn og sosiale utgifter		
	201512	201412
Lønnsutgifter til prosjektstillinger *)	0	2 096 657
Honorarutgifter	780 729	568 107
Honorarer til selvstendige næringsdrivende	1 033 632	1 260 422
Arbeidsgiveravgift	105 466	76 644
Sum	1 919 827	4 001 830
*) Utgifter til prosjektstillinger er fra 2015 foretatt som overføringer til andre, se note 4		

Note 4)

Overføringer til andre statlige regnskaper		
	201512	201412
Overføring til Norsk kulturråd *)	2 593 749	0
Sum	2 593 749	0
*) Lønnsutgifter for prosjektstillinger knyttet til Norsk kulturfond		

Note 5)

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer		
	201512	201412
Tilskudd til finansielle foretak	176 000	
Tilskudd til fylkeskommuner	1 635 915	
Tilskudd til husholdninger	133 567 766	
Tilskudd til ideelle organisasjoner	299 323 372	
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	276 415 141	
Tilskudd til kommuner	18 663 580	
Tilskudd til statsforvaltningen	7 130 500	
Tilskudd til utlandet	530 000	
Sum	737 442 274	559 232 733

*) Fordelingen på tilskuddsgruppe i 2014 var vanskelig å få til pga. nytt søknadsbehandlingssystem.

Detaljer - tilskuddsforvaltning og andre overføringer fordelt per bevilgningsår														
	2002	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Totalsum
Tilskudd til finansielle foretak													176 000	176 000
Tilskudd til fylkeskommuner				10 000					12 500	98 000	35 800	418 115	1 061 500	1 635 915
Tilskudd til husholdninger			56 250	30 000	103 750	25 000	185 000	155 000	462 500	1 794 100	7 284 578	38 500 966	84 970 622	133 567 766
Tilskudd til ideelle organisasjoner						42 000	8 000	193 000	1 078 500	1 703 200	4 911 279	22 423 998	268 963 395	299 323 372
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	237 160	20 000	20 800		39 572	188 764	522 280	184 000	503 000	2 542 050	4 945 782	49 896 768	217 314 966	276 415 141
Tilskudd til kommuner								100 000	137 000	547 000	662 500	5 150 300	12 066 780	18 663 580
Tilskudd til statsforvaltningen						50 000			30 000	98 000		225 500	6 727 000	7 130 500
Tilskudd til utlandet												180 000	350 000	530 000
Totaltsum	237 160	20 000	77 050	40 000	143 322	305 764	715 280	632 000	2 223 500	6 782 350	17 839 939	116 795 646	591 630 264	737 442 274

Note 6)

Andre driftsutgifter	201512	201412
Frakt og transportkostnader innkjøpsordningen litteratur *)	0	7 374 638
Diverse kostnader årskonferanse 2015, samt 50 års jubileum	839 241	778 908
Reiseutgifter	570 886	133 349
Andre driftsutgifter	602 315	2 634 257
Sum	2 012 442	10 921 152
*) Frakt og transportkostnader innkjøpsordningen litteratur er fra 2015 ført under tilskuddsgruppe 87		

Note 7)

Oppgjørskonto i Norges Bank
Innestående på oppgjørskonto i Norges Bank viser en saldo per 01.01.2015 på kr 310 640 664 og en utgående saldo per 31.12.2015 på kr 342 339 999. Kontoen i Norges Bank er ikke rentebærende.

Note 8)

Opptjent fondskapital								
Fagområde	1995-2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Totalsum
Allmenne kulturformål	-29 400 442	-2 395 009	-3 685 010	-3 998 621	-7 832 701	-6 632 635	-31 317 816	-85 262 234
Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	-895 418	-1 804 000	-749 500	-387 800	-2 141 358	-3 697 450	-12 540 800	-22 216 326
Museums- og andre kulturvernformål	-1 496 304	-1 030 135	-1 332 295	-1 265 000	-841 500	-2 187 800	-4 568 600	-12 721 634
Musikkformål	-5 965 516	-3 158 044	-12 545 248	-9 573 108	-8 814 532	-19 500 700	-48 056 360	-107 613 508
Scenekunstformål	-6 088 529	-1 398 218	-2 750 259	-4 643 269	-6 173 663	-17 952 907	-59 264 331	-98 271 176
Språk-, litteratur- og bibliotekformål	-457 463	-925 026	-1 435 790	-1 303 016	-703 666	-75 704	-3 015 632	-7 916 297
Totalsum	-44 303 672	-10 710 432	-22 498 102	-21 170 814	-26 507 420	-50 047 196	-158 763 539	-334 001 175

Ufordelte midler i forhold til saldo i Norges Bank pr 31.12.2015 utgjør kr 8 338 824. Deler av disse midlene er budsjettert til innkjøpsordningen for litteratur.

Kommentar til oversikten:

Det har i regnskapsåret 2015 vært foretatt en gjennomgang av saldoene som står på bevilgningsårene 1995-2009.

Deler av disse midlene er fortsatt bundet opp, men det er funnet rom for å foreløpig omdisponere 10 millioner kroner til nye prosjekter.

Gitte tilsagn for årene 2016 - 2020						
Fagområde	2016	2017	2018	2019	2020	Totalsum
Allmenne kulturformål	-5 800 900	-800 000	-900 000			-7 500 900
Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig	-12 789 000	-700 000				-13 489 000
Museums- og andre kulturvernformål	-1 000 000					-1 000 000
Musikkformål	-65 259 500	-6 740 000	-1 065 000			-73 064 500
Scenekunstformål	-43 556 478	-42 820 500	-35 552 000	-14 300 000	-3 800 000	-140 028 978
Språk-, litteratur- og bibliotekformål	-910 000	-175 000				-1 085 000
Totalsum	-129 315 878	-51 235 500	-37 517 000	-14 300 000	-3 800 000	-236 168 378

Tilsagn er gitt under forutsetning av Stortingets budsjettvedtak